

**Actuariële en bedrijfstechnische nota
Van**

13 december 2023

Inhoudsopgave

INLEIDING EN ONDERTEKENING	3
1. HOOFDLIJNEN VAN HET INTERNE BEHEERSINGSSYSTEEM EN VAN DE OPZET VAN DE ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE	4
1.1 VERDELING TAKEN, BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	4
1.2 GOVERNANCE	5
1.3 UITBESTEDE WERKZAAMHEDEN	8
1.4 BEHEERSMAATREGELEN EN INTERNE CONTROLE	9
1.5 GEDRAGSCODE EN KLOKKENLUIDERSREGELING	9
1.6 OPLEIDINGSBELEID	10
1.7 KOSTENANALYSE	11
2. PROCEDURES EN CRITERIA VOOR DE AANSLUITING VAN WERKGEVERS BIJ HET PENSIOENFONDS EN VOOR HET VERKRIJGEN VAN HET DEELNEMERSCHAP VAN HUN WERKNEMERS	12
2.1 AANSLUITING WERKGEVERS	12
2.2 VERKRIJGING DEELNEMERSCHAP	14
3. HOOFDLIJNEN VAN HET UITVOERINGSREGLEMENT	16
3.1 PREMIEBETALING	16
3.2 INFORMATIEVERSTREKKING DOOR AANGESLOTEN WERKGEVER AAN PENSIOENFONDS	17
3.3 INFORMATIEVERSTREKKING DOOR HET PENSIOENFONDS	18
3.4 PROCEDURES PREMIEBETALINGSACHTERSTAND	18
3.5 PROCEDURES WIJZIGING PENSIOENOVEREENKOMST	18
3.6 VOORWAARDEN TOESLAGVERLENING	19
3.7 PROCEDURES AANGAANDE BESLUITEN OMTRENT VERMOGENSOVERSCHOTTEN EN VERMOGENSTEKORTEN	19
4. FINANCIËLE OPZET	20
5. BELEID PENSIOENREGELING	23
6. PREMIEBELEID	26
7. TOESLAGENBELEID	29
8. BELEGGINGSBELEID	32
9. RISICOHouding	48
10. HAALBAARHEIDSTOETS	50
11. RISICOPARAGRAAF	51
BIJLAGE 1 UITBESTEDINGSBELEID	54
BIJLAGE 2 (MINIMAAL) VEREIST EIGEN VERMOGEN	67
BIJLAGE 3 ACTUARIËLE WAARDERINGSGRONDSLAGEN 2024	73
BIJLAGE 4 PROCESBESCHRIJVING BEREKENING DEKKINGSGRAAD	80
BIJLAGE 5 UITGANGSPUNTEN PROGNOSES	83
BIJLAGE 6 VERKLARING INZAKE BELEGGINGSBEGINSELEN	85
1. INLEIDING	85
2. DOELSTELLING VAN HET BELEGGINGSBELEID	85
3. ORGANISATIE	85
5. BELEGGINGSBEGINSELEN	88
BIJLAGE 7A RISICOBEBEERSING	92
BIJLAGE 7B RISICOMANAGEMENTBELEID	100
BIJLAGE 8 FINANCIËLE CRISISPLAN	100

BIJLAGE 9 COMMUNICATIEBELEIDSPLAN	100
BIJLAGE 10 NOODPROCEDURE.....	100
BIJLAGE 11 BEGRIPPENLIJST.....	101

Inleiding en ondertekening

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Particuliere Beveiliging (hierna te noemen 'Pensioenfondsen Particuliere Beveiliging', dan wel 'het fonds'), werkt volgens een Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn). De inhoud van de hierna te beschrijven Abtn is afgestemd op het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet:

- artikel 145 van de Pensioenwet, en;
- paragraaf 9 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

De missie van het pensioenfonds is:

Beveiligers beschermen elkaar via het pensioenfonds tegen financiële risico's van ouderdom en overlijden. Die bescherming is er ook bij langdurige ziekte omdat de pensioenopbouw wordt voortgezet. Pensioenfondsen Particuliere Beveiliging is een fonds waar beveiligers zich thuis voelen: beveiligers, en zij die dat waren, weten dat hun belangen evenwichtig worden gewogen. We waken over de pensioenen van beveiligers, zoals sociale partners dat met ons hebben afgesproken.

Waar van toepassing is de tekst geactualiseerd naar de situatie van 1 januari 2024.

Deze Abtn is vastgesteld op 13 december 2023 en geldt met ingang van 1 januari 2024 en vervangt daarmee de laatst vastgestelde versie van 12 december 2022.

Het bestuur is van mening dat de beschrijvingen die deze Abtn bevat zodanig dat De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) op basis van deze Abtn tot een oordeel kan komen over de wijze waarop wordt voldaan aan het bij en krachtens de Pensioenwet bepaalde.

Gezien het groot aantal vaktermen dat in deze Abtn wordt gebezigd hebben wij getracht door middel van een begrippenlijst (bijlage 8) zoveel mogelijk definities van begrippen op te nemen.

Rijswijk, 13 december 2023

Drs. J.C.A. Kestens
(voorzitter)

Ir. E.M.C. Eelens, FRM, CAIA, MBA
(uitvoerend bestuurslid)

1. Hoofdpijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op de wijze waarop het pensioenfonds de pensioenuitvoering heeft georganiseerd. Hieronder is de governance- en organisatiestructuur weergegeven. In de daaropvolgende paragrafen worden de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden weergegeven. Dit is afgestemd op het bepaalde bij en krachtens de hoofdstukken 4 en 5 van de Pensioenwet.

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit negen bestuursleden, waarvan zes niet-uitvoerende (NUB) bestuursleden:

- Drie leden voorgedragen door de Nederlandse Veiligheidsbranche, gevestigd te Gorinchem.
 - de heer L.R. van Gelder
 - de heer drs. R. de Vries
 - vacature
- Twee leden voorgedragen door de gezamenlijke vakbonden.
 - de heer C.A. van Loon
 - de heer ir. W.J. Boot
- Een lid namens de pensioengerechtigden.
 - mevrouw E.R. Schuring

Naast de zes niet-uitvoerende bestuursleden bestaat het bestuur uit twee (UB) uitvoerende bestuursleden en een onafhankelijk voorzitter.

Uitvoerende bestuursleden:

Mevrouw ir. E.M.C. Eelens, FRM, CAIA, MBA

De heer mr. P. Priester EPP

Onafhankelijk voorzitter:

De heer drs. J.C.A. Kestens

1.1 Verdeling taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Het bestuur is belast met de bepaling van het beleid van het fonds, alsmede met de zorg voor de uitvoering en handhaving van de statuten en de reglementen. Het dagelijks beleid van het Pensioenfonds Particuliere Beveiliging wordt uitgevoerd door ten minste twee bestuursleden uit het bestuur.

Het bestuur heeft de volgende verantwoordelijkheden:

- het beheer van het pensioenfonds;
- het doen van pensioenuitkeringen aan pensioengerechtigden;
- innen van premie;
- communicatie met de stakeholders.

Het bestuur heeft de volgende bevoegdheden:

- het vaststellen en/of wijzigen van statuten en pensioenreglement;
- het vaststellen en/of wijzigen van het uitvoeringsreglement (alleen in overleg met de Cao-partijen);

- het vaststellen en/of wijzigen van uitvoeringsbesluiten;
- het vaststellen en/of wijzigen van het beleggingsbeleid;
- het uitvoeren van betalingen;
- contractuele verplichtingen aangaan met derden, waarbij het pensioenfonds wordt vertegenwoordigd door de voorzitter tezamen met een uitvoerend bestuurslid. Bij ontstentenis van een van hen vervangt het andere uitvoerende bestuurslid hem of haar;
- de selectie, de monitoring en het ontslag van uitbestedingspartners.

1.2 Governance

Hieronder volgt een beschrijving van de governance van het pensioenfonds.

Naast het bestuur kent het pensioenfonds de volgende organen en commissies:

- een verantwoordingsorgaan;
- een externe auditcommissie.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vijf leden. Drie zetels worden ingenomen door actieve deelnemers, die door de vakorganisaties worden voorgedragen en benoemd. Eén zetel wordt ingenomen door een vertegenwoordiger van pensioengerechtigden, voorgedragen door de vakorganisaties gezamenlijk en benoemd. Eén zetel door een vertegenwoordiger van de werkgevers, die door de Nederlandse Veiligheidsbranche wordt voorgedragen en benoemd.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid van het bestuur en de wijze waarop het is uitgevoerd.

Externe auditcommissie

Het bestuur heeft ter ondersteuning van de interne toezicht functie (uitgevoerd door de niet-uitvoerende bestuursleden) een externe auditcommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit twee onafhankelijke leden. De niet uitvoerende bestuursleden benoemen de leden van de auditcommissie. De auditcommissie is belast met ondersteuning van het niet-uitvoerende bestuur bij het houden van toezicht op de risicobeheersing, het beleggingsbeleid, financiële en algemene informatievervalsing van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging.

Werkgroepen

Het bestuur kan een werkgroep instellen die een besluit voor het bestuur voorbereidt. Deze werkgroep kan zich laten bijstaan door externe deskundigen.

Sociaal Branche Overleg (SBO)

Een bestuursdelegatie neemt deel aan het SBO. Het bestuur is door cao partijen uitgenodigd om deel te nemen aan het SBO om daar minimaal 2 en maximaal 4 keer per jaar een update te geven van de financiële situatie en overige relevante ontwikkelingen die spelen bij het pensioenfonds..

Uitvoerende bestuursleden

De uitvoerende bestuurders zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid ten aanzien van de hun toegewezen aandachtsgebieden, zoals vastgelegd in de jaarplannen. In dit kader bewaken zij de uitbestede werkzaamheden en handelen zij operationele zaken af. Daarnaast zijn de uitvoerende bestuurder verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding op deze aandachtsgebieden.

De uitvoerende bestuurders leggen verantwoording af aan de niet-uitvoerende bestuurders.

Niet-uitvoerende bestuursleden

Het intern toezicht is belegd bij het niet uitvoerend bestuur. De niet uitvoerende bestuursleden houden toezicht op:

- a. de uitvoering van het beleid door de uitvoerende bestuursleden;
- b. de algemene gang van zaken in het fonds;
- c. adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging;
- d. de financiële informatieverstopping.

Daarnaast staan zij de uitvoerende bestuurders met raad ter zijde.

De niet-uitvoerend bestuurders leggen over hun toezichtstaken verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan.

Portefeuilles

Voor de (UB) uitvoerende bestuursleden wordt een splitsing aangebracht in de volgende portefeuilles:

- 1 UB balansmanagement (vermogensbeheer + actuairaal & verslaglegging)
- 1 UB Risk Compliance (F) + Pensioenzaken & Communicatie (P&C)

Voor de 6 (NUB) niet-uitvoerende bestuursleden geldt de volgende verdeling:

- 2 NUB's Balansmanagement
- 2 NUB's Risk & Compliance
- 2 NUB's Pensioenzaken & Communicatie
- 2 NUB's Governance

Sleutelfuncties

Conform de IORP II Richtlijn heeft het bestuur invulling gegeven aan de rollen van sleutelfunctiehouders Actuarieel, Interne audit en Risicobeheer.

In overleg met de toezichthouder heeft Pensioenfonds Particuliere Beveiliging de sleutelfuncties uit hoofde van IORP II als volgt ingericht:

- De rol van sleutelfunctiehouder Actuarieel is via een uitbestedingsrelatie belegd bij Mercer en wordt uitgeoefend door de heer ir. M. Heemskerk AAG, de sleutelhouder is ook de vervuller en is tevens de waarmerkend actuaaris van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging.
- De rol van Sleutelfunctiehouder Interne Audit is via inbesteding belegd bij de heer drs. R. van den Berg RA. Voor de vervullersrol op het gebied van Interne audit is een overeenkomst gesloten met BDO Advisory B.V.
- De rol van Sleutelhouder Risicobeheer is via een uitbestedingsrelatie belegd bij Achmea Pensioenservices N.V. en wordt uitgeoefend door de heer drs. R. Meulenbroek. De rollen van sleutelhouder en vervuller zijn beiden belegd bij Achmea Pensioenservices N.V.

De sleutelfuncties maken onderdeel uit van de risico-governance van het pensioenfonds. Onderstaand wordt deze nader toegelicht.

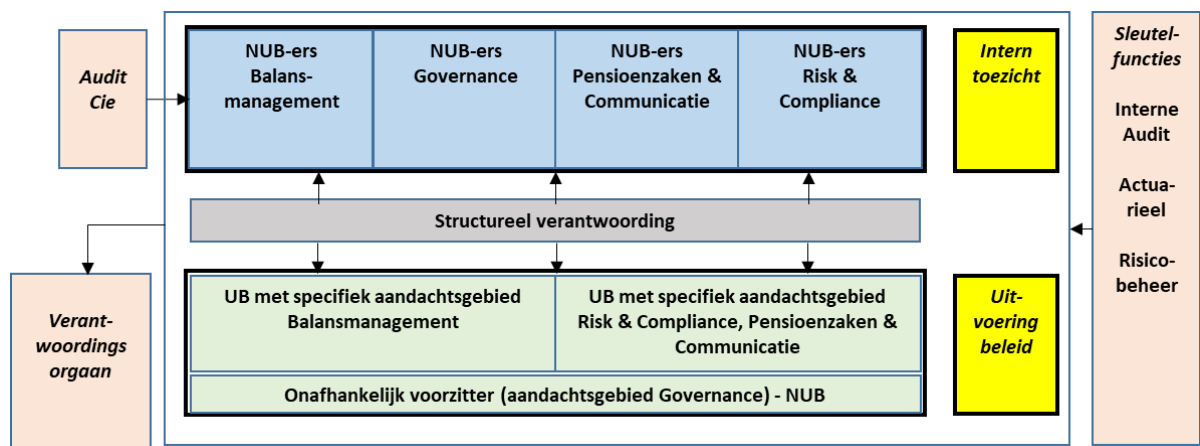
Risico-governance

Het pensioenfonds heeft de beheersing van risico's georganiseerd volgens het 'Three Lines of Defence'-model van het Institute of Internal Auditors. Dit houdt het volgende in. De 1e lijn betreft het management en de medewerkers in de lijn die de beheersmaatregelen in de processen uitvoeren. De 2e lijn, Risk Control en Compliance, stelt vervolgens vast in welke mate de beheersmaatregelen hebben gewerkt. De 3e lijn, de interne accountant in samenwerking met externe accountants, stelt tot slot vast dat de beheersmaatregelen in de 1e lijn bestaan en werken en dat de 2e lijn de werking van de beheersmaatregelen daadwerkelijk goed heeft getest.

Het pensioenfonds heeft de risico-governance verankerd in het Risicomanagementbeleid, dat als bijlage 7b is opgenomen van de ABTN.

Het risicomanagementbeleid beschrijft hoe Pensioenfonds Particuliere Beveiliging risico's beheerst en de kaders die hiervoor bij het pensioenfonds en bij alle uitbestedingspartners gehanteerd worden. Het doel van het Risicomanagementbeleid is om richting te geven en transparantie te verschaffen aan alle belanghebbenden in het kader van integraal risicomanagement binnen Pensioenfonds Particuliere Beveiliging.

Schematisch weergegeven, ziet de organisatiestructuur er als volgt uit:

Daarbij wordt gewerkt in de volgende overlegstructuur:

Gremium	Soort overleg	Frequentie	Ondersteuning/ voorbereiding	Verslaglegging/ Actielijst
Bestuur	Bestuursvergadering (toezicht en beleid)	6x per jaar	Onafhankelijk voorzitter	Ja
	Themasessies en opleidingen	2x per jaar	Uitvoerend bestuur Bestuursondersteuning	
NUB (evt. aangevuld met audit commissie)	Toezichtsvergadering over uitgevoerd beleid	5x per jaar	Voorzitter Bestuursondersteuning	Ja
Voorzitter en UB	Agendavorming, overleg specifieke zaken	6x per jaar	Voorzitter Uitvoerend bestuur Bestuursondersteuning	Ja
UB-overleg	Overleg uitvoering dagelijks beleid	26x per jaar		Ja
UB-Groot overleg	Overleg uitvoering dagelijks beleid. Beoordelen risicobeheersing bij uitvoering	12x per jaar	Uitvoerend bestuur Bestuursondersteuning	Ja
Portefeuille overleg UB-NUB	Overleg specifieke onderwerpen uit de betreffende portefeuille	4x per jaar	Uitvoerend bestuur Bestuursondersteuning	Ja

1.3 Uitbestede werkzaamheden

Het bestuur heeft de administratie, het bestuurssecretariaat, de juridische, de actuariële advisering en het vermogensbeheer, de custody en de beleggingsadministratie van het pensioenfonds uitbesteed aan externe partijen.

De administratie van het pensioenfonds is uitbesteed aan TKP Pensioen B.V. De voorwaarden van de uitbesteding zijn vastgelegd in de overeenkomst van pensioenbeheer. Vastgelegd zijn de specifieke administratieve, financiële, actuariële, juridische en overige werkzaamheden die TKP Pensioen voor het pensioenfonds verricht.

De beleids- en bestuursondersteuning wordt uitgevoerd door Montae & Partners B.V. De voorwaarden van de uitbesteding zijn vastgelegd in de overeenkomst inzake beleids- en bestuursondersteuning.

Columbia Threadneedle Investments (CTI, voorheen BMO) is aangesteld als fiduciair manager. De afspraken met CTI liggen vast in de overeenkomst inzake partnership management.

Als custodian en onafhankelijke beleggingsadministrateur is CACEIS aangesteld. De afspraken met CACEIS liggen vast in een bewaarovereenkomst voor Institutionele Beleggers. Het pensioenfonds participeert in een aantal niet beursgenoteerde beleggingsfondsen van SAREF, PGGM, BlackRock en CTI. De voorwaarden hiervan liggen vast in diverse prospecti. Met State Street Global Advisors is een investment management agreement afgesloten voor het discretionair beheer van 2 mandaten: Europese aandelen en bedrijfsobligaties.

De heer drs. H.A. Kempen is aangesteld als adviseur balansmanagement. Met de heer Kempen is een opdrachtformulering overeengekomen.

Het bestuur heeft Willis Towers Watson als actuariële adviseur aangesteld. Willis Towers Watson geeft het bestuur advies over zaken op actuariële gebied en houdt tevens het bestuur op de hoogte over de recente ontwikkelingen. De voorwaarden zijn vastgelegd in de overeenkomst van opdracht.

Het bestuur heeft Mazars Accountants N.V. als accountant aangesteld. De accountant controleert jaarlijks de staten voor DNB) en doet verslag van zijn controlebevindingen in de vorm van een accountantsverklaring, een management letter en een verslag aan het bestuur. De voorwaarden zijn vastgelegd in de opdracht tot controle.

Het bestuur heeft Mercer als waarmerkend actuaris aangesteld. De waarmerkend actuaris beoordeelt of het pensioenfonds aan de eisen van de Pensioenwet (artikelen 126 tot en met 140) voldoet. De waarmerkend actuaris rapporteert eenmaal per jaar aan het pensioenfondsbestuur door middel van een actuariel rapport en een actuariële verklaring. Rapportage vindt plaats uiterlijk 30 juni van het jaar volgend op het kalenderjaar waarop de rapportage betrekking heeft. De voorwaarden zijn vastgelegd in de opdracht tot dienstverlening.

De rollen van sleutelfunctiehouder Risicobeheer en van de risicovervuller zijn via een uitbestedingsovereenkomst ondergebracht bij Achmea Pensioenservices N.V.

Het bestuur heeft Trivu B.V. aangesteld als compliance officer.

Op ad-hoc basis kan het bestuur ook gebruik maken van andere externe deskundigen.

1.4 Beheersmaatregelen en interne controle

Het bestuur besloten om voor wat betreft het integraal risicomanagement, mede naar aanleiding van het FIRM model van DNB, de volgende werkwijze te volgen:

- a. allereerst voor de tien hoofd risicocategorieën in kaart te brengen wat de waarschijnlijkheid en impact van het bruto-, het netto- en gewenste risico is;
- b. op basis van deze globale inventarisatie een keuze te maken voor welke drie hoofd risicocategorieën jaarlijks een verdiepingsslag gemaakt zal worden.

De UB RC-PC brengt de volgende categorieën in kaart:

1. Matching/renterisico
2. Marktrisico
3. Kredietrisico
4. Verzekeringstechnisch risico
5. Omgevingsrisico
6. Operationeel risico
7. Uitbestedingsrisico
8. IT risico
9. Integriteitsrisico
10. Juridisch risico

Inmiddels heeft het bestuur alle categorieën doorlopen en wordt er gewerkt met een jaarplan waarin een cyclus is afgesproken om de categorieën periodiek nogmaals te doorlopen. De uitwerking / invulling van het integrale risicomanagement is opgenomen in Hoofdstuk 11.

1.5 Gedragscode en klokkenluidersregeling

Het pensioenfonds heeft een gedragscode ingesteld voor het bestuur en al degenen die voor, namens of in opdracht van het pensioenfonds werken en alle door het bestuur aan te wijzen verbonden personen, ter voorkoming van conflicten tussen het belang van het pensioenfonds en de privébelangen van betrokkenen alsmede ter voorkoming van het gebruik van vertrouwelijke informatie van het pensioenfonds voor privédoeleinden.

Als compliance-officer is per 1 januari 2022 Maatschap TriVu door het pensioenfonds aangesteld. De compliance-officer toetst tweemaal per kalenderjaar naleving van de gedragscode en stelt daar een rapportage over op. Door het jaar heen houdt de compliance-officer het bestuur op de hoogte door middel van tussentijdse rapportages. Daarnaast adviseert de compliance-officer het bestuur over de inhoud van de gedragscode en de klokkenluidersregeling- en incidentenregeling.

Bij alle uitbestedingspartners stelt het bestuur vast dat ook zij over een Gedragscode en Klokkenluidersregeling beschikken.

1.6 Opleidingsbeleid

Geschiktheids(beleids)plan

Het bestuur van het pensioenfonds heeft een geschiktheidsplan (tweejaarlijks) opgesteld. Het geschiktheidsbeleidsplan gaat onder andere in op:

- het wettelijke kader met betrekking tot geschiktheid van (mede)beleidsbepalers;
- de relevante karakteristieken van het fonds en de reikwijdte van het geschiktheidsbeleid;
- Het ambitieniveau van de geschiktheid van (mede)beleidsbepalers in individuele en collectieve zin;
- hoe het ambitieniveau wordt vertaald in een opleidingsplan;
- de wijze van toetsing van de geschiktheid;
- op welke wijze het individuele en collectieve functioneren van de bestuursleden wordt geëvalueerd;
- op welke wijze het bestuur verantwoording aflegt over het gevoerde geschiktheidsbeleid;
- Hoe vaak en op welke wijze dit geschiktheidsplan en opleidingsplan worden geëvalueerd en aangepast.

De kosten van noodzakelijke opleidingen (met inachtneming van contractuele afspraken tussen de bestuurder en het pensioenfonds) en gezamenlijke studiedagen komen voor rekening van het pensioenfonds. In het geval dat een bestuurslid zitting neemt in meerdere pensioenfondsen worden deze kosten waar mogelijk over de fondsen verdeeld.

Opleiding aspirant bestuurders

Om potentiële nieuwe bestuurders voor te bereiden op hun toekomstige bestuursfunctie biedt Pensioenfonds Particuliere Beveiliging de mogelijkheid om aspirant bestuurders, naast externe opleidingen, ook intern in het pensioenvak en bestuurservaring op te leiden. Aspirant bestuurders kunnen daartoe:

- toehoorder zijn bij bestuursvergaderingen;
- participeren in een of meerdere portefeuilles.

Er wordt een proefperiode aangegaan voor maximaal 6 maanden. Samen met het bestuurslid wordt indien gewenst een opleidingsplan opgesteld om aan de geschiktheidseisen van het bestuur en DNB te voldoen. Het nieuwe bestuurslid krijgt vanuit het bestuur een mentor toegewezen. Na de periode van maximaal 6 maanden neemt het bestuur een besluit over de aanstelling van de kandidaat, daarna kan het bestuurslid worden voorgedragen bij DNB.

Zelfevaluatie

Doelstelling van de zelfevaluatie is het functioneren van het bestuur te beoordelen en waar wenselijk tot verbeteringen te komen.

De zelfevaluatie betreft het ene jaar het bestuur als collectief, terwijl in de andere jaren het functioneren van de individuele bestuursleden, zoals ze functioneren en samenwerken in hun verschillende rollen wordt geëvalueerd.

Concreet komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:

- taakverdeling binnen het bestuur;

- proces van besluitvorming;
- gedrag en cultuur binnen het bestuur;
- kennis- en competentie profielen;
- individuele en collectieve ontwikkelpunten.

1.7 Kostenanalyse

Het pensioenfonds voert een analyse van de kosten vermogensbeheer en de kosten per deelnemer iedere drie jaar uit. Deze analyse vindt steeds plaats in het jaar nadat de ALM-studie heeft plaatsgevonden.

2. Procedures en criteria voor de aansluiting van werkgevers bij het pensioenfonds en voor het verkrijgen van het deelnemerschap van hun werknemers

2.1 Aansluiting werkgevers

Blijkens de statuten van het pensioenfonds kunnen werkgevers onder de volgende voorwaarden bij het pensioenfonds zijn aangesloten:

- indien de werkgever krachtens de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 verplicht is tot naleving van het bij of krachtens de statuten en het pensioenreglement van het pensioenfonds bepaalde;
- indien de werkgever het bestuur om toelating verzoekt voor alle werknemers in zijn dienst, die tot eenzelfde groep behoren. De voorwaarden zijn opgenomen onder paragraaf 2.1.2.

2.1.1 Verplichte aansluiting

Bij beschikking van de Staatssecretaris van Sociale Zaken¹ is het deelnemen in het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging verplicht gesteld met ingang van 1 juli 1990. De tekst van de verplichtstelling luidt nu als volgt:

Ingevolge artikel 2, eerste lid, van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (Wet van 21 december 2000, Staatsblad 2000, 628, zoals laatstelijk gewijzigd op 12 juni 2012, Staatsblad 2012, 246) het deelnemen in de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging verplicht te stellen voor de mannelijke en vrouwelijke werknemers die in dienst van een werkgever zijn, vanaf de eerste dag van de maand waarin zij de 18-jarige leeftijd bereiken tot de eerste dag van de maand waarin zij de 67-jarige leeftijd bereiken, wordende ten deze verstaan onder:

a. werkgever: de organisatie als bedoeld in artikel 3:

sub a (particuliere beveiligingsbedrijven),

sub b (particuliere alarmcentrales);

sub c (particuliere geld- en waardetransportbedrijven) en;

sub e (uitsluitend voor zover het videotoezichtcentrales betreft);

van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wet van 24 oktober 1997, Staatsblad 1997, 500), zoals laatstelijk gewijzigd op 22 november 2006, Staatsblad 2006, 588) waaraan een vergunning als bedoeld in artikel 2 jo. artikel 4 van de genoemde wet is verleend.

Niet als werkgever volgens sub a wordt aangemerkt de organisatie die voor ten hoogste 5% van het totale sv-loon (sociale verzekeringsloon) beveiligingswerkzaamheden uitvoert en deze beveiligingswerkzaamheden uitsluitend ten behoeve van de eigen organisatie worden verricht conform de werkzaamheden van een bedrijfsbeveiligingsdienst, in de zin van artikel 3 sub d van onderstaande wet.

Niet als werkgever volgens sub c wordt aangemerkt: KLM N.V.

b. werknemer: de werknemer in de zin van de sociale werknemersverzekeringen.

¹ van 29 juni 1990, nr. SVO/90/3515 (gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant van 10 juli 1990, nr. 131). In de beschikking zijn nadien wijzigingen aangebracht bij beschikkingen van

- 23 maart 1992, nr. DGSZ/SV/O/92/2625 (Ned. Stcr. dd 27 maart 1992, nr. 62)

- 16 november 1993, nr. SZ/SV/O/93/4779 (Ned. Stcr. dd 16 mei 1994, nr. 90)

- 9 mei 2000, nr. AI 2000 1473 (Ned.Stcr. dd 12 mei 2000, nr. 92)

- 16 november 2009, Nr. : UAW/CAV/2009/26257/07 (Ned.Stcr. dd 29 april 2010, nr. 6755)

Werkgevers en werknemers die voldoen aan de voorwaarden inzake de verplichtstelling dienen zich te melden op het moment dat voor hen de aansluitings- c.q. deelnemingsplicht van toepassing is. De aangesloten werkgever is verantwoordelijk voor het verstrekken van de juiste gegevens die nodig zijn om de pensioenregeling uit te kunnen voeren.

Nieuwe werkgevers met personeel in dienst dienen zich voor de werknemersverzekeringen te melden bij het UWV voor de voor hen van toepassing zijnde sector. Het UWV bepaalt in welke sector zij de onderneming op grond van de bedrijfsactiviteiten moet indelen. Als een werkgever wordt ingedeeld in een categorie, waarvoor mogelijk een verplichting tot deelname aan een (bedrijfstak)pensioenfonds geldt, wordt TKP geïnformeerd. Daarnaast wordt TKP door het Ministerie van Justitie geïnformeerd over afgegeven vergunningen.

De soorten vergunningen zijn in een zestal categoriecodes verdeeld:

- ND (een particulier beveiligingsbedrijf);
- PAC (een particuliere alarmcentrale);
- PGW (een particulier geld- en waardetransportbedrijf);
- BD (een bedrijfsbeveiligingsdienst);
- POB (een particulier onderzoeksbureau);
- Overige beveiligingsorganisaties onder andere de VTC (videotoezichtcentrale).

Indien niet met een redelijke mate van zekerheid kan worden bepaald of een (bedrijfstak)pensioenregeling van toepassing is, wordt door het fonds een vragenformulier verzonden voor het verstrekken van nadere informatie. Als aan het verzoek tot het verstrekken van nadere informatie, ondanks diverse rappels, niet wordt voldaan wordt er aan de hand van de beschikbare informatie een aansluiting gerealiseerd.

Als een aansluiting is gerealiseerd, wordt de werkgever hiervan in kennis gesteld en wordt hem de nodige informatie (waaronder een pensioenreglement) toegezonden.

De werkgever moet zelf bepalen of hij personeel in dienst heeft waarvoor pensioenpremie verschuldigd is. Aan de hand van de opgave van de werkgever wordt de pensioenpremie berekend en een premienota vastgesteld. De nota wordt aan de werkgever gezonden.

Wanneer een werkgever met deelnemingsplichtig personeel in dienst verzuimt zich aan te melden en de werkgever wordt op een later tijdstip gesignaleerd, dan wordt de werkgever met terugwerkende kracht aangesloten en is met terugwerkende kracht premie verschuldigd.

2.1.2 Vrijwillige aansluiting

Het bestuur is bevoegd een natuurlijke of rechtspersoon die een onderneming exploiteert die zich in overwegende mate bezighoudt met het uitoefenen van activiteiten die verwant zijn aan activiteiten die worden verricht door een werkgever in de beveiligingsbranche, en die daarmee een economische en/of organisatorische eenheid vormt, vrijwillig te laten aansluiten tot het pensioenfonds.

Vrijwillige aansluiting is slechts mogelijk indien de loonontwikkelingen bij de natuurlijke- of de rechtspersoon ten minste gelijk is aan de loonontwikkeling die geldt voor werkgevers en de natuurlijke of rechtspersoon die deelneemt in de sociale fondsen die voor die werkgevers actief zullen zijn, of er sprake is van een groepsverhouding tussen de natuurlijke of rechtspersoon en een werkgever, of dit aansluitend gebeurt aan een periode waarin de natuurlijke of rechtspersoon wel onder werkingssfeer viel van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft nadere voorwaarden inzake vrijwillige aansluiting gesteld.:

De loonontwikkeling bij deze onderneming is ten minste gelijk aan die in de bedrijfstak Particuliere Beveiliging en de onderneming neemt deel in de sociale fondsen van de bedrijfstak Particuliere Beveiliging; of

Er is sprake van een groepsverhouding tussen de onderneming die zich vrijwillig wil aansluiten en een werkgever die onder de werkingssfeer van het fonds valt; of

Dit gebeurt aansluitend aan een periode waarin de onderneming wel onder de werkingssfeer van het fonds viel.

De onderneming houdt zich in overwegende mate bezig het met uitoefenen van activiteiten die zijn verwant aan de activiteiten die worden verricht door een werkgever die onder de verplichtstelling valt; of

De onderneming deel uitmaakt van een economische en/of organisatorische eenheid die zich in overwegende mate bezighoudt met het uitoefenen van activiteiten die zijn verwant aan de activiteiten die worden verricht door een werkgever die onder de verplichtstelling valt; en

De onderneming een organisatorische eenheid vormt met de werkgever die onder de verplichtstelling valt.

Naast dat er een berekening van het verzekeringstechnisch nadeel wordt gemaakt worden er administratiekosten in rekening gebracht.

2.1.3 Aanvullende verzekeringen

Op verzoek van een werkgever kan het bestuur voor werknemers van aangesloten ondernemingen aanspraken op ouderdoms-, partner-, wezen- en invaliditeitspensioen verzekeren, boven de aanspraken welke voortvloeien uit de toepassing van de verplichte regeling. Een en ander tegen betaling van periodieke premies of koopsommen en op door het bestuur vastgestelde overige voorwaarden.

Gedurende het implementatietraject van het solidaire pensioencontract (Wet toekomst pensioenen) zal het fonds geen aanvullende pensioenregeling inregelen.

2.1.4 Dispensatie

In een aantal door de wet (Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf. 2000) voorgeschreven gevallen is het bedrijfstakpensioenfonds verplicht op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling. Als bij een verzoek tot vrijstelling niet voldaan is aan de voorwaarden van een verplichte vrijstelling kan het pensioenfonds ervoor kiezen om op basis van artikel 6 (vrijstelling om andere redenen) van het Vrijstellingsbesluit toch vrijstelling te verlenen.

2.2 Verkrijging deelnemerschap

Blijkens het pensioenreglement en de statuten van het pensioenfonds worden werknemers van een aangesloten werkgever onder de volgende voorwaarden deelnemer in de regeling:

- de werknemer is verplicht tot deelname op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 of;
- de werkgever van de werknemer, die niet verplicht is tot deelneming, heeft het bestuur verzocht om alle werknemers in zijn dienst die tot eenzelfde groep behoren tot de deelneming toe te laten, of;
- degene die de deelneming, na eerdere deelname, individueel voortzet.

2.2.1 Vrijwillige voortzetting

Het bestuur is bevoegd aan individuele deelnemers toe te staan de deelname aan de pensioenregeling voort te zetten na beëindiging van het dienstverband met een aangesloten werkgever. Vrijwillige voortzetting wordt slechts toegestaan als de deelnemer voldoet aan door het bestuur gestelde reglementaire voorwaarden en wordt voldaan aan de fiscale wetgeving en slechts voor een periode van maximaal drie jaar en geschiedt voor eigen rekening van de deelnemer.

3. Hoofdpijnen van het uitvoeringsreglement

Inleiding

De afspraken over de uitvoering van de pensioenovereenkomst tussen het pensioenfonds en de aangesloten werkgever(s) zijn opgesteld door de Cao-partijen en vastgelegd in het uitvoeringsreglement zoals bedoeld in artikel 25 van de Pensioenwet. In paragraaf 3.2 van de Pensioenwet staan de eisen omtrent de inhoud ervan opgesomd.

De afspraken tussen Cao-partijen en het bestuur over de regelingen, de voorwaarden waaronder deze regelingen moeten worden uitgevoerd en de formele opdrachtaanvaarding van het bestuur worden vastgesteld in de bedrijfstakuitvoeringsovereenkomst (BUO).

Met werkgevers die op basis van een vrijwillige aansluiting de pensioenovereenkomst hebben ondergebracht bij het pensioenfonds wordt een separate aansluitingsovereenkomst gesloten.

3.1 Premiebetaling

De aangesloten werkgever is de totale premie voor de in zijn dienst zijnde deelnemers verschuldigd aan het pensioenfonds. De deelnemer is zijn aandeel in de premie verschuldigd aan zijn werkgever. Het pensioenfonds stelt na afloop van elke loonperiode voor elke werkgever de verschuldigde premie vast. De premie dient binnen twee weken na de notadatum in het bezit van de administrateur te zijn.

Bij niet tijdige betaling van de verschuldigde premie is het pensioenfonds bevoegd (na een betalingsherinnering en een aanmaning naar de werkgever te hebben verstuurd):

- de verschuldigde premie te vorderen alsmede,
- de rente over de verschuldigde premie vanaf de dag volgende op de dag dat de premie betaald had moeten zijn waarbij de rente wordt berekend naar het percentage van de wettelijke handelsrente als bedoeld in artikel 6:119a BW,
- de buitengerechtelijk invorderingskosten worden vastgesteld conform onderstaande staffel. De invorderingskosten als bedoeld in de vorige volzin, worden berekend ten aanzien van elke verschuldigde premie die niet tijdig is betaald.

Hoofdsom + rente t/m	tarief buitengerechtelijke kosten - exclusief BTW
€ 250,00	€ 37,00
€ 500,00	€ 75,00
€ 1.250,00	€ 150,00
€ 2.500,00	€ 300,00
€ 3.750,00	€ 450,00
€ 5.000,00	€ 600,00
€ 10.000,00	€ 700,00
€ 20.000,00	€ 800,00
€ 40.000,00	€ 1.000,00
€ 100.000,00	€ 1.500,00
€ 200.000,00	€ 2.500,00
€ 400.000,00	€ 3.500,00
€ 1.000.000,00	€ 4.500,00
Meer	€ 5.500,00

3.2 Informatieverstrekking door aangesloten werkgever aan pensioenfonds

De aangesloten werkgever is verplicht om alle werknemers die aan de verplichte pensioenregeling deel moeten nemen bij het pensioenfonds aan te melden. Daarbij dient de aangesloten werkgever ervoor zorg te dragen dat het pensioenfonds de beschikking krijgt over alle door het bestuur nodig geoordeelde gegevens voor het berekenen van de verschuldigde premie en het te vorderen voorschot. Deze gegevens dienen in uniform formaat elektronisch via Pensioenaangifte te worden aangeleverd op de wijze die door het pensioenfonds wordt verlangd. Indien deze werkgever geen werknemers in dienst heeft is hij verplicht op verzoek van het fonds een verklaring van geen personeel (VGP) ondertekend te overleggen aan het fonds. Op de website van het pensioenfonds (<http://www.beveiligingspensioenfonds.nl>) is een werkgevers-portaal opgenomen waaronder de gegevens aangeleverd kunnen worden.

De aangesloten werkgever is verplicht aan een door het pensioenfonds aan te wijzen persoon inzage te verlenen in de administratie van de aangesloten werkgever met betrekking tot de zakelijke gegevens en bescheiden, waarvan de inzage door het pensioenfonds nodig wordt geoordeeld voor een goede uitvoering van de pensioenregeling.

De aangesloten werkgever dient ervoor te zorgen dat alle vereiste gegevens volledig, juist en tijdig worden verstrekt.

Wanneer de werkgever niet voldoet aan het bepaalde in het voorgaande artikel is het pensioenfonds bevoegd de nodige gegevens naar beste weten vast te stellen en te hanteren. De aangesloten werkgever is aan deze vaststelling gebonden.

De aangesloten werkgever is aansprakelijk voor schade die het pensioenfonds lijdt als gevolg van het aanleveren van onvolledige, onjuiste of niet-tijdige informatie door de aangesloten werkgever.

3.3 Informatieverstrekking door het pensioenfonds

In artikel van 14 van de nieuwe Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) is opgenomen dat de verwerkingsverantwoordelijke (in dit geval het pensioenfonds) de betrokkene dient te informeren over de verwerking van persoonsgegevens wanneer deze gegevens niet rechtstreeks van de betrokkene zelf zijn verkregen. De informatie dient verstrekt te worden binnen een maand na de verkrijging van de gegevens.

Het pensioenfonds verkrijgt de (persoons)gegevens derhalve van een derde (de werkgever) en dient overeenkomstig artikel 14 van de AVG de betrokken werknemer tijdig hierover te informeren. In 3.3 is opgenomen dat het pensioenfonds de deelnemer over de pensioenregeling informeert. Dit artikel wordt aangevuld met de informatieplicht ingevolge artikel 14 AVG.

3.4 Procedures premiebetalingsachterstand

Indien de aangesloten werkgever in gebreke blijft wat betreft het voldoen van de premie maakt het pensioenfonds gebruik van de rechtsmiddelen die het ter beschikking heeft. Dat houdt onder meer in:

- dat zo nodig een dwangbevel zal worden uitgebracht;
- dat beslag kan worden gelegd op goederen van de aangesloten werkgever;
- dat uiteindelijk faillissement van de aangesloten werkgever kan worden aangevraagd; en
- dat bestuurders van de aangesloten werkgever hoofdelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Bij niet tijdige betaling raakt de aangesloten werkgever door het verstrijken van de (fatale) betalingstermijn van rechtswege in verzuim.

Het pensioenfonds informeert het verantwoordingsorgaan wanneer sprake is van een premieachterstand ter grootte van 5% van de totale door het pensioenfonds te ontvangen jaarpremie en tevens niet voldaan wordt aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet geldende eisen inzake het minimaal vereist eigen vermogen.

Gedurende deze situatie informeert het pensioenfonds tevens de ondernemingsraad -en indien deze niet is ingesteld, de personeelsvertegenwoordiging- van alle aangesloten werkgevers die nog premie aan het pensioenfonds verschuldigd zijn.

Het pensioenfonds is bevoegd de actieve deelnemers te informeren over een eventuele betalingsachterstand van de aangesloten werkgever ook als geen sprake is van een dekkingstekort. Het pensioenfonds gaat daar niet toe over dan nadat een dwangbevel is uitgebracht en de aangesloten werkgever nog steeds in gebreke blijft de premie te voldoen.

3.5 Procedures wijziging pensioenovereenkomst

Het pensioenreglement voor de verplicht gestelde regeling wordt voor het pensioenfonds vastgesteld in overeenstemming met de pensioenovereenkomst en het uitvoeringsreglement. Wanneer het bestuur van het pensioenfonds wijzigingen van het pensioenreglement wenselijk acht, adviseert het cao-partijen over aan te brengen wijzigingen in de pensioenovereenkomst. De cao-partijen informeren het pensioenfonds zo spoedig mogelijk over iedere wijziging in de pensioenovereenkomst die zij wenselijk achten. Indien cao-partijen de pensioenovereenkomst willen wijzigen, treden zij tijdig in overleg met het bestuur van het pensioenfonds over de voorgenomen wijziging en de uitvoerbaarheid daarvan. Het pensioenfonds is daarna verplicht om het pensioenreglement binnen drie maanden aan de wijziging aan te passen en heeft de bevoegdheid om de details van de wijziging uit te werken. Indien er wel structurele belemmeringen zijn in de uitvoerbaarheid en of verhoging van het risico voor het

pensioenfondsen, treden het bestuur van het pensioenfonds en cao-partijen in overleg over mogelijke oplossingen.

Indien wijzigingen worden genoodzaakt door wetgeving of worden opgedragen door toezichthouders en indien de deelnemers en de aangesloten werkgevers niet worden benadeeld door de wijziging, is het pensioenfonds bevoegd, en door cao-partijen gemachtigd, zonder voorafgaande afstemming met cao-partijen het pensioenreglement te wijzigen.

Na elke wijziging wordt het pensioenreglement aan cao-partijen voorgelegd om zeker te stellen dat het reglement overeenstemt met de pensioenovereenkomst.

3.6 Voorwaarden toeslagverlening

Toeslagen worden uitsluitend verleend als de middelen van het pensioenfonds voldoende zijn. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. De toeslagverlening is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslagverlening.

Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De financiering wordt nader omschreven in het hoofdstuk over toeslagenbeleid.

3.7 Procedures aangaande besluiten omtrent vermogensoverschotten en vermogenstekorten

Procedures bij vermogensoverschotten

Een vermogensoverschot is dat deel van het vermogen dat zich boven de premiekortingsgrens bevindt zoals beschreven in Hoofdstuk 6b.

Ingeval van een overschot zal de volgende procedure worden gevolgd:

- voorbereiding notitie inzake het geconstateerde overschot;
- behandeling in bestuursvergadering van de notitie inzake het geconstateerde overschot;
- het nemen van een bestuursbesluit ter zake van het geconstateerde overschot.

Het pensioenfonds maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheden tot terugstorting van gelden aan de werkgever zoals beschreven in artikel 129 van de Pensioenwet.

Procedures bij vermogenstekorten

Bij vermogenstekorten stelt het pensioenfonds een herstelplan op waarin de te volgen procedure bij vermogenstekorten wordt beschreven. Het herstelplan voldoet aan wet- en regelgeving. Het actuele herstelplan wordt gepubliceerd op het openbare gedeelte van de website van het pensioenfonds.

Een aangesloten werkgever is in het kader van een herstelplan niet verplicht bij te dragen aan het herstel van de financiële situatie van het pensioenfonds.

4. Financiële opzet

De voornaamste financiële doelstellingen van het pensioenfonds zijn:

- het waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken overeenkomstig de in het reglement vastgelegde bepalingen;
- het minimaliseren van de kansen op een dekkings- en reservetekort, alsmede van de mate van dekkings- en reservetekort;
- het maximaliseren van het beleggingsrendement (binnen de risicokaders) om de nagestreefde toeslagen te realiseren.

Deze doelstellingen worden in onderlinge samenhang bekeken.

Uitgangspunt bij de financiële opzet is de wet- en regelgeving zoals beschreven in:

- de Pensioenwet (hoofdstuk 6);
- het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds;
- de Regeling Pensioenwet;
- de Regeling Parameters pensioenfonds;
- de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De financiële opzet van het pensioenfonds wordt vormgegeven door de samenhang van de volgende vormen van beleid:

- het regelingenbeleid:
Het pensioenfonds kan Cao-partijen adviseren de pensioenovereenkomst aan te passen waar het de opbouw van toekomstige aanspraken betreft. In het geval van een tekort kan (of in sommige gevallen moet) het pensioenfonds als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen (korten). Dit beleid wordt verder uitgewerkt in het hoofdstuk premie;
- het premiebeleid:
Het premiebeleid is gebaseerd op collectief DC. De beschikbare premie wordt jaarlijks vastgesteld als percentage van de pensioengrondslag, gegeven het beschikbare budget als percentage van de salarissom. Het opbouwpercentage wordt jaarlijks voorafgaand aan het boekjaar vastgesteld op basis van die beschikbare premie en is maximaal gelijk aan 1,875% van de pensioengrondslag. Daarbij geldt als randvoorwaarde dat de feitelijke premie hoger is dan de gedempte kostendeckende premie (op basis van verwacht rendement conform maxima Dijsselbloem) en de premiedekkingsgraad ten minste gelijk is aan 95%. Met een aanvangshaalbaarheidstoets is getoetst dat het gekozen premiebeleid haalbaar en realistisch is. Tevens heeft het bestuur vastgesteld dat het premiebeleid in samenhang met andere beleidsaspecten evenwichtig is. Middels periodieke ALM-studie en jaarlijkse ALM-update wordt inzicht gegeven in de verwachtingen ten aanzien van het opbouwpercentage in de toekomst, hetgeen wordt gecommuniceerd met sociale partners via de werkgroep pensioen. Het premiebeleid wordt verder uitgewerkt in het hoofdstuk premiebeleid;
- het toeslagbeleid:
De aanpassing van opgebouwde aanspraken van actieve deelnemers, premievrije aanspraken en de ingegane pensioenen wordt verhoogd, waarbij deze toeslagverlening voorwaardelijk is. Het bestuur is bevoegd de toeslagverlening te verminderen, zo nodig tot nul, indien de financiële positie van het pensioenfonds daartoe noodzaakt. Dit beleid wordt verder uitgewerkt in het hoofdstuk toeslagenbeleid;
- het beleggingsbeleid:
Het strategisch beleggingsbeleid wordt door middel van een ALM-studie afgestemd op de verplichtingen van het pensioenfonds. Door het strategisch beleggingsbeleid om de drie jaren te herijken aan de hand van een nieuwe ALM-studie, kan er worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van het

bestuur van het pensioenfonds. Dit beleid wordt verder uitgewerkt in het hoofdstuk beleggingsbeleid.

De voorgaande vier vormen van beleid worden jaarlijks zodanig met elkaar in evenwicht / balans gebracht, dat het fonds redelijkerwijs mag veronderstellen dat de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Om de hierboven aangegeven doelstellingen te kunnen realiseren is een vermogenspositie noodzakelijk waarbij de beleidsdekkingsgraad van het fonds minimaal gelijk is aan de dekkingsgraad behorende bij het vereist vermogen. Het vereist vermogen is daarbij gelijk aan de som van de technische voorzieningen en het in de Pensioenwet (artikel 132) gedefinieerde vereist eigen vermogen.

De (beleids)dekkingsgraad wordt als uitgangspunt voor het te voeren beleid genomen. De beleidsdekkingsgraad is gedefinieerd als het 12-maands gemiddelde van de voorafgaande actuele dekkingsgraden, berekend op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur en uitgaande van de voor het pensioenfonds op het berekeningsmoment geldende grondslagen. Pensioenfonds Particuliere Beveiliging heeft het indienen van de maandelijkse rapportage van de (beleids)dekkingsgraad uitbesteed aan TKP, de berekening komt tot stand in samenwerking met de CACEIS. In bijlage 4 is een procesbeschrijving van de berekening van de dekkingsgraden opgenomen. Willis Towers Watson voert een extra controle uit op de berekende (beleids)dekkingsgraad.

Indien het fonds desondanks in een situatie van reservetekort geraakt, dan zal het een herstelplan indienen waarin het aantoont binnen de hieraan gestelde wettelijke termijnen te herstellen, waardoor de ontstane situatie van reservetekort wordt opgeheven.

Minimaal vereist eigen vermogen

Het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV²) voldoet aan de daaromtrent gestelde wettelijke eisen bij of krachtens artikel 131 van de Pensioenwet. De beschrijving van de vaststelling van het minimaal vereist eigen vermogen is opgenomen in paragraaf 1 van Bijlage 2.

Vereist eigen vermogen

Het pensioenfonds stelt het vereist eigen vermogen zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van een jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen. De beschrijving van de vaststelling van het vereist eigen vermogen is opgenomen in paragraaf 2 van Bijlage 2.

Herstelplan

Indien het pensioenvermogen minder bedraagt dan de som van de technische voorzieningen en het vereist eigen vermogen, is sprake van een reservetekort. Indien ultimo van enig kwartaal deze situatie van reservetekort zich voordoet, licht het pensioenfonds DNB direct in over de ontstane situatie en stelt het pensioenfonds een herstelplan op met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 138 van de Pensioenwet. Uit dit herstelplan zal blijken dat het pensioenfonds zo snel mogelijk - maar uiterlijk binnen een periode van tien jaar – na het ontstaan van het reservetekort, de situatie van reservetekort heeft opgeheven.

In bijlage 5 is een beschrijving van de uitgangspunten voor de prognoses opgenomen.

Vrij vermogen

Het gewenste vermogen, dat door het pensioenfonds wordt nagestreefd, is gelijk aan de beleidsdekkingsgraad vermenigvuldigd met de technische voorziening, waarbij jaarlijks de volledige toeslagambitie kan worden toegekend. Het gewenste vermogen dient ten minste gelijk

² Op basis van de gegevens van het jaarwerk 2020 komt het MVEV uit op 4,3% van de technische voorzieningen.

te zijn aan de vereiste dekkinggraad. Het pensioenvermogen boven het gewenst vermogen is het vrije vermogen van het pensioenfonds.

Waarderingsgrondslagen technische voorzieningen

Het pensioenfonds stelt jaarlijks de toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. De voorwaardelijke toeslagverlening maakt geen onderdeel uit van de pensioenverplichtingen.

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. Het overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico worden in eigen beheer gehouden. De vaststelling van de technische voorzieningen geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten:

- berekening vindt plaats op basis van marktwaardering;
- de grondslagen zijn gebaseerd op actuele, prudente beginselen inzake overlijden, arbeidsongeschiktheid en levensverwachting. De technische voorziening wordt, na besluitvorming daartoe, berekend op basis van de meest recente Prognosetafel van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) met fondsspecifieke ervaringsfactoren;
- de methodiek en grondslag van vaststelling is van jaar op jaar consistent, tenzij juridische, demografische en/of economische omstandigheden zich hiertegen verzetten.

De technische voorzieningen van het pensioenfonds bestaan uit de voorziening pensioenverplichtingen.

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan:

- voor de actieve deelnemers de, op basis van actuele, prudente grondslagen vastgestelde, (actuariële) contante waarde van de over de verstreken dienstjaren verkregen pensioenaanspraken, inclusief de tot de balansdatum toegekende toeslagen;
- voor niet-actieve deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief de tot balansdatum toegekende toeslagen;
- voor arbeidsongeschikte deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief het premievrijgestelde deel van de nog tot de pensioendatum op te bouwen pensioenaanspraken.

De gedetailleerde actuariële waarderingsgrondslagen zijn opgenomen in Bijlage 3.

5. Beleid pensioenregeling

Pensioenfonds Particuliere Beveiliging regeling

Aard regeling	Een uitkeringsovereenkomst gebaseerd op een middelloonregeling die op basis van CDC (collectieve beschikbare premieregeling) wordt gefinancierd.
Toetredingsleeftijd	De eerste dag van de maand waarin de werknemer de leeftijd van 18 jaar bereikt.
Pensioendatum	De eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de 67-jarige leeftijd bereikt.
Deelnemingsjaren	Pensioenjaren zijn de jaren die liggen tussen de aanvang van het deelnemerschap en de pensioendatum.
Franchise	De franchise bedraagt voor 2024 € 20.938. De franchise bleef tot en met 2023 ongewijzigd, conform de BUO per 1 januari 2020. Voor 2024 hebben sociale partners besloten om de BUO met één jaar ongewijzigd te verlengen en daarmee de franchise ook voor 2024 ongewijzigd te laten. Daarna wordt jaarlijks de franchise verhoogd met de procentuele stijging van het brutominimumloon op jaarbasis (inclusief vakantietoeslag) voor personen van 21 jaar en ouder. De procentuele stijging wordt vastgesteld over de periode van de eerste januari van het voorgaande kalenderjaar tot de eerste januari van het kalenderjaar waarvoor de franchise geldt. Het aldus gevonden bedrag wordt op een hele euro naar boven afgerond.
Pensioengevend salaris	Het op de datum van opneming voor de deelnemer geldende vaste basissalaris vermeerderd met de daarover berekende vakantietoeslag. Vervolgens wordt dit salaris opnieuw vastgesteld per de 1-ste van elke loonperiode dan wel 1-ste van elke maand. De pensioenopbouw voor parttimers kan na afloop van iedere loonperiode afwijkend vastgesteld worden. Dit gebeurt als de werknemer in een loonperiode over meer uren salaris ontvangt, dan contractueel is overeengekomen. Dan wordt het parttimepercentage voor die loonperiode aangepast op basis van het aantal uren waarover feitelijk salaris wordt ontvangen. Het parttimepercentage kan echter niet hoger worden dan 100%. Het maximum pensioengevend salaris voor Pensioenfonds Particuliere Beveiliging is gelijk aan het maximum premiejaarloon in de zin van de WIA geldend op de eerste

januari van het kalenderjaar. Maximum pensioengevend salaris voor 2024 is € 71.628.
De maximum pensioengrondslag is voor 2024 dus gelijk aan € 50.690.

Pensioengrondslag	De pensioengrondslag is gelijk aan het (gemaximeerde) pensioengevend salaris minus de franchise.
Ouderdomspensioen	Het ouderdomspensioen is gelijk aan de som van de jaarlijkse opgebouwde ouderdomspensioenaanspraken. Per jaar van deelneming wordt een ouderdomspensioen opgebouwd. Per 1 januari 2020 is een gefixeerde pensioenpremie vastgesteld. De vaste premie bedraagt 12,3% van de salarissom en wordt jaarlijks omgerekend naar een premie als percentage van de pensioengrondslag. Het opbouwpercentage wordt jaarlijks vastgesteld en is maximaal gelijk aan 1,875% van de pensioengrondslag. Daarbij geldt als randvoorwaarde dat de feitelijke premie minimaal gelijk is aan de gedempte kostendekkende premie en de premiedekkingsgraad ten minste gelijk is aan 95%. Indien niet aan die voorwaarden wordt voldaan wordt het opbouwpercentage zodanig vastgesteld dat dat wel het geval is. Voor 2024 is het opbouwpercentage gelijk aan 1,84%.
Partnerpensioen	Het partnerpensioen in geval van overlijden tijdens de deelneming bedraagt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen, waarbij het risicodeel inzake toekomstige diensttijd wordt gebaseerd op een opbouwpercentage van 1,875%.
Wezenpensioen	Het jaarlijks wezenpensioen bedraagt voor ieder kind 14% van het behaalbare ouderdomspensioen, waarbij het risicodeel inzake toekomstige diensttijd wordt gebaseerd op een opbouwpercentage van 1,875%. Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot 18 jaar (bij studerende kinderen tot 27 jaar). Bij volle wezen wordt dit bedrag verdubbeld. Het wezenpensioen wordt voor ten hoogste 5 wezen uitgekeerd.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Het fonds kent 2 opties voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid: 1. In de zin van de WAO 2. In de zin van de WIA <i>In de zin van de WAO</i> Premievrijstellingspercentage: 100% bij volledige arbeidsongeschiktheid 50% bij 50% arbeidsongeschiktheid 25% bij 25% arbeidsongeschiktheid

In de zin van de WIA

De voorwaarden hiervoor zijn:
deelnemer moet recht hebben op een Loongerelateerde WIA-uitkering en de deelnemer moet minimaal 35% arbeidsongeschikt zijn en de deelnemer moet het verzoek tot voortzetting binnen één jaar na het begin van arbeidsongeschiktheid bij het pensioenfond indienen. Via een koppeling met het UWV genoemd "Status Uitkering Arbeidsongeschiktheid" (SUAG) wordt relevante informatie over arbeidsongeschiktheid door het UWV gedeeld met het fonds.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid en bedraagt tussen de 0% en de 100% premievrijstelling (conform de staffel zoals opgenomen in het pensioenreglement).

Toeslagen

De toeslagverlening op de pensioenaanspraken van de deelnemers, de gewezen deelnemers en de gepensioneerden is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslagen. Of er toeslag wordt verleend en in welke mate is afhankelijk van de financiële middelen van het pensioenfonds en van het oordeel van het bestuur over de financiële positie van het pensioenfonds. In het verleden verleende toeslagen geven geen garantie voor de toekomst. Het toeslagbeleid van het pensioenfonds is opgenomen onder het hoofdstuk toeslagenbeleid.

Flexibiliseringsmogelijkheden

De Pensioenregeling kent verschillende flexibiliseringselementen

- Deeltijdpensioen
- Vervroeging of uitstel van de pensioeningangsdatum
- Uitrui van ouderdomspensioen voor partnerpensioen
- Uitrui van partnerpensioen voor een hoger ouderdomspensioen
- Uitrui ouderdomspensioen voor tijdelijk ouderdomspensioen
- Keuze voor een tijdelijk hoge pensioenuitkering daarna een lagere pensioenuitkering.

G4S arbeidsongeschikten (vrijwillige additionele regelingen)

Tot en met 2019 voerde Pensioenfonds Particuliere Beveiliging ook twee vrijwillige additionele regelingen uit voor enkele G4S entiteiten (een basisregeling en excedentregeling). Per 31 december 2019 is die aansluiting beëindigd. Wel vindt nog pensioenopbouw plaats voor enkele arbeidsongeschikte deelnemers. Voor betreffende deelnemers is het nodig om jaarlijks ook parameters vast te stellen. Voor 2024 zijn deze:

Opbouwpercentage	1,737% (= 1,77% / 1,875% x 1,84%)
Franchise basisregeling:	€ 17.500
Maximum salaris basisregeling:	€ 68.190
Maximum salaris excedentregeling:	€ 137.800

6. Premiebeleid

In deze paragraaf wordt het premiebeleid van het pensioenfonds beschreven.

Feitelijke premie

De financiering van de krachtens het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken geschiedt door betaling van een doorsneepremie zoals omschreven in het uitvoeringsreglement, zie ook hoofdstuk 3. De jaarlijkse doorsneepremie dient door de werkgever(s) betaald te worden, en bedraagt voor de jaren 2020 tot en met 2024 12,3% van het pensioengevend salaris van de deelnemers. Conform de BUO per 1 januari 2020 wordt jaarlijks in het vierde kwartaal van het jaar het premiepercentage voor het volgende jaar omgerekend naar de verwachte pensioengrondslag in het volgende jaar. Van deze premie komt 40% voor rekening van de deelnemer(s).

Vaststelling opbouwpercentage

Het bestuur stelt, na advies van de adviserend actuaire, het opbouwpercentage voor de Bpf PB regeling vast. Het opbouwpercentage wordt jaarlijks voorafgaand aan het boekjaar vastgesteld en is maximaal gelijk aan 1,875% van de pensioengrondslag. Daarbij geldt als randvoorwaarde dat de feitelijke premie hoger is dan de gedempte kostendekkende premie en de premiedekkingsgraad ten minste gelijk is aan 95%. Indien niet aan die voorwaarden wordt voldaan wordt het opbouwpercentage zodanig vastgesteld dat dat wel het geval is. Het resulterende opbouwpercentage wordt op 0,01% naar beneden afgerond.

Kostendekkende premie

De kostendekkende premie voor het toegezegde pensioen wordt vastgesteld conform de normen van de Pensioenwet zonder een ambitie om toeslagen te verlenen. Het pensioenfonds hanteert een intern financieringsbeleid dat uitgaat van een gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement.

De Pensioenwet schrijft voor dat bij de berekening van de premie ten behoeve van het pensioenfonds met de volgende elementen rekening wordt gehouden:

1. koopsom voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging;
2. solvabiliteitsopslag over premieonderdeel '1';
3. koopsom voor voorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst met inachtneming van de geformuleerde ambitie en de wijze van financieren;
4. opslag voor uitvoeringskosten.

Deze elementen van de kostendekkende premie zijn als volgt nader gedefinieerd:

- ad 1. de actuariële benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke onderdelen uit het pensioenreglement. Deze wordt vastgesteld als de som van de in het boekjaar te verwachten verhoging van de aanspraken door toename van deelnemersjaren en aanpassing van de pensioengrondslagen op grond van individuele loonsverhogingen. De risicopremies van nog niet opgebouwde aanspraken op partnerpensioen zijn eveneens vervat in dit premieonderdeel. Hierbij wordt gerekend op basis van de actuariële grondslagen, zoals beschreven in hoofdstuk 4 en Bijlage 3;
- ad 2. een solvabiliteitsopslag die gelijk is aan het percentage vereist eigen vermogen (zoals beschreven in hoofdstuk 4 en Bijlage 2) over het premieonderdeel als beschreven onder ad 1;

- ad 3. de actuarieel benodigde premie ten behoeve van toeslagverlening. Gelet op het voorwaardelijke karakter wordt in de zuivere kostendekkende premie geen element opgenomen voor toeslagen en wordt hiervoor ook niet gereserveerd. Bij de gedempte kostendekkende premie op basis van een verwacht rendement wordt in de premie rekening gehouden met een afslag op de rendementscurve in verband met de toekomstbestendige toeslagverlening. Indien de opslag voor toeslagverlening hoger is dan de opslag voor instandhouding van het vereist eigen vermogen (ad 2.), dan rapporteert het fonds bij ad 3. alleen het verschil tussen beide opslagen;
- ad 4. de uitvoeringskosten zijn gelijk aan de werkelijke uitvoeringskosten (exclusief vermogensbeheerkosten), na vrijval excassokosten. In de ex-ante premievaststelling en -toetsing wordt jaarlijks rekening gehouden met de verwachte uitvoeringskosten en verwachte vrijval van excassokosten over uitkeringen voor het komende boekjaar. Ex-post wordt jaarlijks gerekend met de werkelijke uitvoeringskosten in het boekjaar. De kosten voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel worden niet meegenomen in deze uitvoeringskosten en komen ten laste van het eigen vermogen van het fonds.

Zuiver kostendekkende premie

De contante waarde van de inkoop van de onvoorwaardelijke pensioenen wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december van het voorgaande jaar. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van demping.

Gedempte kostendekkende premie

Het pensioenfonds stelt een ex-ante gedempte kostendekkende premie op en toetst daarmee de kostendekkendheid van de ex-ante feitelijke premie. De ex-post gedempte kostendekkende premie dient ter monitoring of de aannames in de ex-ante kostendekkende premie in lijn liggen met de realisaties in het boekjaar.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie wordt de inkoop van de onvoorwaardelijke pensioenen bepaald op basis van een verwacht rendement.

De gedempte kostendekkende premie wordt berekend met een verwacht rendement gebaseerd op maximale parameters zoals voorgeschreven door de Commissie Parameters (parameters vanaf 1 juli 2023). Het verwacht rendement wordt per 30 september van het voorgaande boekjaar vastgesteld en is gebaseerd op het strategische beleggingsbeleid van het fonds en de ratingverdeling voor vastrentende waarden per 30 juni van het voorgaande boekjaar. De gehanteerde rentecurve (nominale rentetermijnstructuur per 30 september 2023, zoals door DNB gepubliceerd) voor dit verwacht rendement staat voor vijf jaar vast. Hierbij heeft het fonds gebruik gemaakt van de tegemoetkoming van het Ministerie om de daarvoor lopende vijf-jaarsperiode open te breken uit hoofde van de tussentijds gewijzigde maximale parameters conform Commissie Parameters

Op de rendementscurve wordt een afslag toegepast in verband met de toekomstbestendige toeslagverlening door middel van een toeslagcurve. Deze toeslagcurve is gebaseerd op de verwachte prijsinflatie en kent een ingroeipad voor de eerste tien jaar. Het gehanteerde ingroeipad is op basis van de groeivoet van de prijsindex zoals per 17 augustus 2023 door DNB is gepubliceerd. De toeslagcurve staat eveneens voor vijf jaar vast.

Premiedekkingsgraad

Naast de eis van kostendekkendheid geldt een eis aan de premiedekkingsgraad. De premiedekkingsgraad voor enig kalenderjaar dient op basis van de rentetermijnstructuur per 30 september van het voorafgaande kalenderjaar minimaal gelijk te zijn aan 95%. Het

opbouwpercentage wordt zodanig vastgesteld dat wordt voldaan aan de premiedekkingsgraadeis van 95%.

Indien de premiedekkingsgraad per 30 september hoger is dan 115% en de ex-ante feitelijke premie in de ex-ante toetsing kostendekkend is, zal de pensioenopbouw in dat jaar daarna verbeterd worden, voor zover de premiedekkingsgraad daarbij boven 115% blijft en de resulterende feitelijke premie kostendekkend is. Beide gemeten per 30 september en indien dit fiscaal is toegestaan. Daarbij geldt de volgende volgorde:

1. Allereerst wordt, voor zover nodig, het opbouwpercentage verhoogd tot 1,875%.
2. Vervolgens wordt de franchise verlaagd dan wel de verhoging beperkt.
3. Als er in fiscale zin geen verbetering meer haalbaar is, wordt een premiedepot gevormd dat aangewend kan worden in jaren waarin de opbouw lager is dan 1,875%.

Premie oude jaren

In de pensioenadministratie kunnen in enig jaar mutaties voorkomen die betrekking hebben op eerdere jaren (terugwerkende kracht mutaties). Dit kan ook pensioenopbouw betreffen. In de ex-ante premievaststelling en/of de vaststelling van de kostendekkende premie wordt in beginsel geen rekening gehouden met terugwerkende kracht mutaties. De terugwerkende kracht mutaties van enkele jaren zullen worden gemonitord om te bezien of daaruit blijkt dat sprake is van een significante mutatie en of daar een bepaalde trend in zit. Indien nodig kan besloten worden dat in de ex-ante premievaststelling en/of vaststelling van de kostendekkendheid rekening zal worden gehouden met terugwerkende kracht mutaties.

7. Toeslagenbeleid

Voorwaardelijke toezegging

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. De toeslagverlening voor het volgende jaar wordt vastgesteld in de laatste bestuursvergadering vóór 1 december, op basis van een zo recent mogelijke en voor besluitvorming tijdig beschikbare beleidsdekkingsgraad. De toeslagverlening is voorwaardelijk en voldoet aan de in artikel 137 van de pensioenwet gestelde eisen. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslagverlening.

Het volgende toeslagbeleid wordt als leidraad gehanteerd. Hiervan kan door het bestuur van het pensioenfonds worden afgeweken:

- a. Geen toeslag wordt verleend als de beleidsdekkingsgraad van het fonds minder is dan 110%;
- b. Als de beleidsdekkingsgraad zich bevindt tussen 110% en de grens voor volledige toeslagverlening (148% voor 2024), dan wordt gekeken welke toeslag op basis van de wettelijke voorschriften voor toekomstbestendige toeslagverlening³ kan worden toegekend;
- c. Als de beleidsdekkingsgraad zich bevindt boven de grens voor volledige toeslagverlening dan wordt volledige toeslag toegekend en zal het bestuur beoordelen of het mogelijk is om extra toeslag toe te kennen en de wijze waarop.

Ambitie

Het pensioenfonds streeft er met het toeslagbeleid naar om de opgebouwde pensioenaanspraken en -uitkeringen van de actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers jaarlijks per 1 januari te verhogen op basis van maximaal het prijsindexcijfer.

Het prijsindexcijfer is het percentage (afgerond op 2 decimalen nauwkeurig) waarmee de door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde Consumentenprijsindexcijfer alle bestedingen, afgeleid (CPI) van de maand januari van het voorafgaande jaar is gestegen ten opzichte van de CPI over de maand januari van het daaraan voorafgaande jaar.

Voor toeslagen beschikbare vermogen

Indien de beleidsdekkingsgraad op het toetsmoment groter is dan 110%, dan is het beschikbaar vermogen voor toeslagen gelijk aan het verschil tussen de beleidsdekkingsgraad op het toetsmoment en 110%, vermenigvuldigd met de technische voorzieningen (TV) op het toetsmoment. Indien de beleidsdekkingsgraad op het toetsmoment kleiner is of gelijk aan 110% is, dan wordt geen toeslag verleend.

De hoogte van de toeslag

De hoogte van de toeslag wordt berekend op basis van de toekomstbestendige rekenregels zoals bepaald in artikel 15 van besluit FTK. Dat wil zeggen dat bij de berekening de kasstromen van de toe te kennen toeslagen op basis van de volledige ambitie met een rendement van 5,20% contant worden gemaakt. De aldus berekende contante waarde is gelijk aan het voor volledige toeslagen toe te kennen benodigde vermogen. De berekening van deze contante waarde wordt uitgevoerd voor zowel actieven als voor niet-actieven.

De hoogte van de toeslag wordt als volgt bepaald:

Het mogelijk toe te kennen aandeel van de ambitie wordt vastgesteld door het voor toeslag beschikbare vermogen te delen door de contante waarde van het voor volledige toeslagen benodigde vermogen.

³ Van toekomstbestendige toeslagverlening is sprake indien redelijkerwijs mag worden verondersteld dat deze toeslag ook in de daaropvolgende jaren kan worden verleend.

Vervolgens wordt dit aandeel van de feitelijke realisatie van de ambitie als toeslag toegekend. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald, maar deze wordt op de hiervoor aangegeven wijze gefinancierd. Bij de jaarlijkse besluitvorming zal het bestuur andere relevante economische omstandigheden (zoals feitelijke marktrente, economische vooruitzichten en verwachte bestandsontwikkeling) mede in ogenschouw nemen.

Verwachte realisatie

Het bestuur van het pensioenfonds zal jaarlijks een haalbaarheidstoets laten uitvoeren, om de waarschijnlijkheid van de toeslagverlening vast te stellen en op basis hiervan te communiceren met de betrokken belanghebbenden.

Voorwaardelijke korting van aanspraken

Het voorwaardelijk korten van aanspraken geschiedt op basis van de wettelijke eisen zoals gesteld in artikel 134 van de Pensioenwet

Het pensioenfonds kan de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien uit het herstelplan blijkt dat binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op basis van het reguliere beleid niet tot de vereiste dekkingsgraad herstelt. Indien bij het opstellen van het herstelplan blijkt dat het fonds niet binnen 10 jaar een beleidsdekkingsgraad heeft die hoger is dan de vereiste dekkingsgraad, wordt direct de noodzakelijke verlaging doorgevoerd om alsnog te voldoen aan het vereiste eigen vermogen. Indien het fonds genoodzaakt is om pensioenaanspraken en pensioenrechten te verlagen, worden deze verlagingen uitgesmeerd over een periode van 10 jaar. Bij de evaluatie van het herstelplan in de daaropvolgende jaren wordt beoordeeld of een nieuwe korting noodzakelijk is.

Onvoorwaardelijke korting van aanspraken

Het onvoorwaardelijk korten van aanspraken geschiedt op basis van de wettelijke eisen zoals gesteld in artikel 140 van de pensioenwet.

Indien de beleidsdekkingsgraad zes meetmomenten achtereenvolgens onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt én de feitelijke dekkingsgraad op het laatste meetmoment eveneens onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt dan voert het fonds een zodanige onvoorwaardelijke korting door, dat na verwerken van deze onvoorwaardelijke korting de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Deze korting wordt in een keer door het fonds doorgevoerd en wordt niet in de tijd gespreid.

Informatie aan deelnemers over korten

Het pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. De vermindering kan op zijn vroegst een maand na de in de vorige volzin bedoelde informatieverstrekking worden gerealiseerd.

Herstel van gekorte aanspraken en gemiste toeslagen

Doorgevoerde voorwaardelijke en onvoorwaardelijke kortingen worden in de toekomst niet ongedaan gemaakt.

Indien de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds hoger is dan de beleidsdekkingsgraad behorende bij toekenning van de volledige toeslagmaatstaf, zijn extra toeslagen mogelijk. Voor

deze extra toeslag is maximaal 20% van het vermogen boven de beleidsdekkingsgraad behorende bij toekenning van de toeslagambitie beschikbaar.

Bij het toekennen van de extra toeslag gelden de volgende uitgangspunten:

- de extra toeslag vindt alleen plaats als en in zoverre er sprake is van een toeslagachterstand over de voorgaande 10 jaar;
- als een extra toeslag wordt toegekend van X%, dan wordt de meeste recente gemiste toeslag verlaagd met X%. Als deze meest recente toeslag lager is dan X% wordt de daaropvolgende meest recente toeslag verlaagd met het restant, enzovoort. Uitgangspunt is het collectief toekennen van extra toeslagen; alle deelnemers ontvangen de extra toeslag, ook deelnemers die geen toeslagen in het verleden gemist hebben;
- voor deelnemers die geen toeslagachterstand hebben dient voldoende fiscale ruimte te zijn voor de extra toeslag.

8. Beleggingsbeleid

Algemeen

Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid, de invulling van dit beleid en de naleving van het vastgelegde risicokader, zal het bestuur handelen in overeenstemming met de prudent person gedachte conform de artikelen 135 en 136 uit de Pensioenwet en de artikelen 13, 13a en 14 uit het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (FTK).

Beleggingsdoelstelling en beleid

De doelstelling van het beleggingsbeleid is:

- Het op lange termijn realiseren van een zo hoog mogelijk rendement bij een acceptabel risico, rekening houdend met de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds.

De beleggingsresultaten van het beleggingsbeleid zijn een middel om op langere termijn de nominale pensioenaanspraken- en uitkeringen te realiseren, alsmede te streven naar het verlenen van toeslag op de ingegane pensioenen, premievrije aanspraken en de nog te verwerven pensioenaanspraken. Centraal hierin staat de doelstelling om te beleggen in het belang van de deelnemers. Het bestuur zal daartoe in alle redelijkheid, rekening houdend met de specifieke verplichtingen van het pensioenfonds, tot een zorgvuldige onderbouwing van het beleggingsbeleid komen.

Het bestuur stelt voor de langere termijn een strategisch beleggingsbeleid vast dat aansluit op de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, van het fonds. Het beleid wordt gebaseerd op gedegen onderzoek, zo voert het fonds ten minste één keer per drie jaar een ALM-studie uit. Zijn de veranderingen in de situatie van het fonds of de markt aanzienlijk, dan kan het fonds besluiten om tussentijds een nieuwe ALM uit te voeren.

Jaarlijks wordt binnen de genoemde driejaarlijkse ALM-cyclus, gedurende het eerste kwartaal de ALM-Update uitgevoerd. Jaarlijkse toetsing biedt inzicht in de impact van (mogelijke) beleidswijzigingen en wijzigingen in het economisch klimaat. Tevens wordt beoordeeld of het strategisch beleid nog steeds voldoet aan de afgestemde beleidsuitgangspunten en het gekozen risicoprofiel.

Input voor de ALM-Update zijn de risicohouding, ambities, strategisch beleggingsbeleid, rendementsverwachtingen en het economisch klimaat.

De uitkomsten van de jaarlijkse toetsing worden gedeeld en besproken met de werkgroep pensioen en de sociale partners.

De uitkomsten van de ALM-Update kunnen aanleiding zijn tot:

- Accepteren van de uitkomsten.
- Wijziging van beleid.
- Aanpassen van beleidsuitgangspunten/ambitie.

Ten aanzien van de gestelde doelen heeft het bestuur investment beliefs geformuleerd die het kader vormen waarbinnen het beleggingsbeleid wordt uitgevoerd. De beliefs zijn in 2020 geëvalueerd en aangepast door bestuur. De beliefs zijn hieronder opgenomen.

Investment beliefs

Het fonds hanteert een aantal beleggingsbeginselen dat het uitgangspunt vormt voor het opstellen van het strategisch beleggingsplan. De beleggingsbeginselen vormen mede de basis voor de inrichting van de organisatie van het fonds.

1. Ambitieniveau en pensioenverplichtingen zijn leidend.

De beleggingsportefeuille dient zodanig ingericht te worden dat het rendements-/risicoprofiel op lange termijn zo goed mogelijk aansluit bij het ambitieniveau, de risicobereidheid en de onderhavige verplichtingen van het fonds.

2. Wij hanteren de strategische vermogensallocatie, inclusief afdeckingsstrategieën, als de meest bepalende beleggingsbeslissing voor het rendement en het risico van de portefeuille.

3. Diversificatie of spreiding verbetert de verhouding tussen rendement en risico.

Wij zijn van mening dat spreiding over meerdere beleggingscategorieën en risicobronnen bijdraagt aan een stabiele ontwikkeling van de dekkingsgraad. Diversificatie is dan ook een uitgangspunt bij de inrichting van de portefeuille. Hierbij kijkt het bestuur wel kritisch naar de verwachte diversificatievoordelen. Sommige beleggingscategorieën lijken diversificatievoordeel op te leveren, maar zijn in de praktijk sterk afhankelijk van bestaande risicobronnen in de portefeuille. Daarnaast kunnen correlaties oplopen in extreme situaties, waardoor diversificatievoordelen verminderen.

4. Beleggingsrisico wordt beloond.

Risicomanagement is geïntegreerd in het beleggingsproces: risico en rendement kunnen niet los van elkaar worden gezien. Er zijn beleggingscategorieën te vinden waarmee, door het nemen van risico, een risicopremie verdiend kan worden. Voor elke beleggingscategorie wordt de afweging gemaakt of tegenover het risico in verwachting een adequate vergoeding staat. Wij verwachten dat onder andere de risicofactoren aandelen, krediet en illiquiditeit op lange termijn worden beloond met een passend rendement.

5. Rente- en valutarisico worden in hoge mate als onbeloond gezien.

Wij geloven dat rente- en valutabewegingen niet te voorspellen zijn. Vanwege het belang dat wordt gehecht aan risicobeheersing worden deze risico's strategisch afgedekt, waarbij de mate van afdekking afhangt van de specifieke eigenschappen van het risico ten aanzien van verplichtingen en dekkingsgraad en de mogelijkheden om de afdekking efficiënt en beheerst uit te voeren.

6. Individuele beleggingscategorieën moeten voldoende omvang hebben om een materiële bijdrage te kunnen leveren aan de portefeuille en om de toename van complexiteit van de portefeuille te kunnen verantwoorden.

7. Passief beheer.

Er bestaan inefficiënties in financiële markten, maar het is onzeker of wij hier de voordelen van kunnen realiseren. Dit komt door de hogere kosten en de twijfel of strategieën die hierop inspelen houdbaar zijn voor de langere termijn. Om deze reden is passief beleggen het uitgangspunt.

8. Maatschappelijk verantwoord beleggen loont

De wereld en daarmee het pensioenfonds is gebaat bij een samenleving, waarin met respect wordt omgegaan met mens en milieu en waarin voldoende aandacht wordt gegeven aan het goed besturen van ondernemingen en andere instituties. Wij zijn ervan overtuigd dat verantwoord beleggen bijdraagt aan verantwoorde, stabiele en goede beleggingsresultaten en dat het tevens uitdrukking geeft aan de maatschappelijke betrokkenheid van ons pensioenfonds.

9. Uitbesteding van delen van het beleggingsproces is noodzakelijk om voor elk onderdeel in het proces de gepaste kennis en expertise in huis te halen.

10. Kostenbewustzijn is essentieel bij het inrichten van een beleggingsportefeuille. Verwachte opbrengsten zijn onzeker, maar kosten merendeels niet.

Organisatie van het vermogensbeheer

Het bestuur van het fonds is eindverantwoordelijk voor het vaststellen van het strategische beleid (op basis van de conclusies uit de ALM-studie) en heeft de UB BM gemandateerd voor de vertaling daarvan in een jaarlijks beleggingsplan en voor de selectie, aanstelling en monitoring van de vermogensbeheerder(s). In het jaarlijkse beleggingsplan worden de beleggingsportefeuille, de benchmarks per beleggingscategorie en de bandbreedtes ten behoeve van herbalancerings vastgelegd. In het uitvoeringsmandaat wordt dit beleid vertaald in een opdracht voor de vermogensbeheerder. Hierbij speelt het risicobeheer een belangrijke rol.

De UB Balansmanagement heeft een voorbereidende en adviserende rol inzake het strategische beleggingsbeleid richting het bestuur. De onafhankelijk risicomanager van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging geeft vooraf gevraagd en ongevraagd zijn schriftelijke onafhankelijke risico-opinie over (voorgenomen) bestuursbesluiten in verband met, onder andere, het vermogensbeheer. Deze taak is vastgelegd in bijlage 12 (het Risicomanagementbeleid) van de ABTN. In de AO/IC Balansmanagement van het fonds is vastgelegd ten aanzien van welke vermogensbeheeronderwerpen de onafhankelijk risicomanager in ieder geval zijn schriftelijke onafhankelijke risico-opinie geeft.

Het werkoverleg Balansmanagement is voor alle bestuursleden toegankelijk. CTI, PGGM Vermogensbeheer, SAREF, BlackRock en State Street Global Advisors zijn onder aansturing van de UB Balansmanagement verantwoordelijk voor de invulling van beleggingsbeleid en daarmee de uitvoering van (een deel van) het beleggingsbeleid. De ruimte die de vermogensbeheerders hebben bij de uitvoering van hun opdracht is per beleggingscategorie vastgelegd in een mandaat, dat onderdeel vormt van het contract met de betreffende vermogensbeheerders. De fiduciair vermogensbeheerder is verantwoordelijk voor het verzamelen van informatie over, administreren van en rapporteren over de beleggingen aan bestuur en de UB Balansmanagement. De custodian CACEIS waardeert onafhankelijk de beleggingen en reconcilieert de waarderingen maandelijks met de fiduciair manager en de onderliggende externe managers.

Samenstelling beleggingsportefeuille

Het startpunt voor het beleggingsbeleid is de vaststelling van het beleid op hoofdlijnen met behulp van ALM-studie. Het beleid op hoofdlijnen is het startpunt voor vaststelling van de strategische allocatie. Deze wordt vastgelegd in het beleggingsplan,

Met het beleggingsplan wordt invulling gegeven aan het beleggingsbeleid. Het beleggingsbeleid is instrumenteel in het bewerkstelligen van de doelstellingen van het fonds en is de resultante van onder meer:

- doelstelling en ambitie van het fonds;

- de Investment Beliefs van het fonds;
- de risicohouding van het fonds;
- de ALM-studie die in 2023 is uitgevoerd;
- het strategische beleggingsbeleid;
- de evaluatie van risicobronnen en beleggingscategorieën;
- verwachte rendementen;
- huidige portefeuille- en aantal portefeuillevarianten (rendement/risico analyses).

De risicohouding bepaalt het risicobudget. Om te bepalen hoe dit risicobudget vervolgens wordt ingevuld is allereerst een belangrijke vraag welke risicobronnen als beloofd worden gezien. Deze vraag bepaalt in belangrijke mate naar welke risicobronnen (vanuit balansperspectief) het fonds strategische exposure wenst aan te gaan en naar welke niet. De feitelijke exposures hangen voorts af van een combinatie aan factoren zoals rendement, risico, kosten, praktische uitvoerbaarheid en balansdoelstellingen.

Portefeuilleconstructie en ABC-analyse

De ABC-analyse betreft een portefeuille-constructiemodel (genaamd 'ABC-model'). Dit model wordt door het fonds gebruikt voor kwantitatieve analyse. Dit model rekent de balanskarakteristieken door van de portefeuillemix inclusief het rente- en valuta-afdeckingsbeleid ten opzichte van de verplichting, zowel vanuit een marktperspectief (Tracking Error etc.) als vanuit een toezichhoudersperspectief (VEV, UFR, etc.).

Het model wordt minimaal jaarlijks gebruikt bij het opstellen van het beleggingsplan en verder gedurende het jaar om beleggingsanalyses te kunnen uitvoeren bij het toetsen van bestaand- en nieuw beleid

De ABC-analyse wordt uitgevoerd met een 1 tot 5-jaars horizon.

Beslissingen die voortkomen uit de analyses van het ABC-model moeten passen binnen de richtlijnen van het Strategische Beleggingsbeleid zoals de VEV-bandbreedte en het Strategische renteafdeckingspercentage.

Voorbeelden hiervan zijn onder andere:

- Bepalen tracking error bij percentage afdekking vreemde valuta.
- Toetsen welke beleggingscategorieën geschikt zijn voor het afdekken van de verplichtingen.
- Toetsen van normpercentages beleggingscategorieën.
- Wijziging van regelgeving zoals central clearing waarbij er een cash behoefte kwam die uit een andere beleggingscategorie gehaald moest worden.
- Wijziging regelgeving met introductie UFR.

Beslissingen die NIET voortkomen uit de analyses zijn wijzigingen die niet passen binnen het risicokader en wijziging van strategische renteafdeckingspercentage.

De ABC-Analyse helpt bij het bepalen van:

- De toegevoegde waarde van een beleggingscategorie in de portefeuille. Dit draagt bij aan de keuze in een investment case om beleggingen in een bestaande categorie al dan niet te continueren en een nieuwe categorie al dan niet toe te voegen.
- Het valuta-afdeckingsbeleid.
- De match/return portefeuille bandbreedte.

De voornaamste uitkomsten van de ALM-studie uit 2020 waren:

- De match/return-verhouding ongewijzigd te laten (34,6%/65,4%);
- Het niveau van de rente-afdekking ongewijzigd te laten op 60%;
- Geen additioneel kwalitatief beleidsuitgangspunt te formuleren voor de korte termijn (staart)risico's
- De strategische allocatie naar hypotheek in de returnportefeuille te verhogen van 1% naar 6,2% ten koste van het volledig afbouwen van de grondstoffen-portefeuille;;
- De allocatie naar beursgenoteerd vastgoed af te bouwen en deze pro rata te verdelen over de overige categorieën in de returnportefeuille

Hiertoe is door het bestuur besloten om de volgende redenen:

- In de stochastische scenario's (basis, rentestijging, rentedaling) geeft het handhaven van de huidige match/return-verhouding en renteafdekking goede resultaten die passen binnen de risicohouding zoals afgesproken met de sociale partners. De huidige portefeuille is daarmee goed gepositioneerd.
- In de deterministische scenario's geeft alleen het inflatie-scenario goede uitkomsten bij de huidige portefeuille.
- Het huidige lage renteniveau biedt weinig mogelijkheden om bij het verhogen van de renteafdekking elders in de portefeuille meer risico te nemen.
- Derivaten-constructies zijn naast een dure oplossing ook een bestuurlijke uitdaging in verband met complexiteit en governance-vereisten

De beleggingsportefeuille is verdeeld in een match- en een returnportefeuille. Hieronder is een toelichting op deze portefeuilles opgenomen:

- **Matchportefeuille**

Het primaire doel van de matchportefeuille is het verminderen van het (rente)risico versus de verplichtingen en daarnaast het betalen van een deel van de verplichtingen. In deze portefeuille wordt uitsluitend belegd in kwalitatief hoogwaardige vastrentende waarden (incl. Euro bedrijfsobligaties) en renteswaps. Een perfecte match ten opzichte van de verplichtingen is niet mogelijk, zelfs als voor een oplossing met 100% renteswaps wordt gekozen. Ook dan zal er een basisrisico blijven bestaan. Basisrisico houdt in dat een belegging niet precies mee zal bewegen met de verplichting waarvoor deze belegging wordt aangehouden. Het gevolg hiervan is dat dit in een additioneel verlies dan wel winst ten opzichte van de verplichtingen kan resulteren. In de Risicorapportage wordt hierover gerapporteerd.

- **Returnportefeuille**

Het doel van de returnportefeuille is het betalen van een deel van de verplichtingen, en daarnaast het genereren van extra rendement ten behoeve van mogelijk herstel van de dekkingsgraad, het creëren van goede toeslag kansen en het betaalbaar houden van de regeling, door te beleggen in o.a. aandelen, grondstoffen, hypotheek, onroerend goed & infrastructuur.

De Match-Return indeling heeft een tweeledig doel: inzicht verschaffen –zo valt in één oogopslag te zien uit welke beleggingscategorieën de rente-afdekking is opgebouwd- en grip op het risicoprofiel, doordat bandbreedte worden ingevoerd voor de gewichten van de Match en Return portefeuilles. Hierdoor is de portefeuille minder een speelbal van de ontwikkelingen op de financiële markten. Binnen de Match en Return portefeuilles wordt vervolgens onderscheid gemaakt tussen liquide en illiquide categorieën.

Tabel: verhouding match/returnportefeuille

	Beleggingsplan 2024	Beleggingsplan 2023	Bandbreedte	
Returnportefeuille	65.4%	65.4%	62.4%	68.4%
Matchportefeuille	34.6%	34.6%	31.6%	37.6%
	100.0%	100.0%		

Hieronder is de normweging uit het Beleggingsplan 2024 opgenomen:

Tabel: normportefeuille 2024

Norm portefeuille BPF-PB	2024	ALM 2023	2023
Matchportefeuille	34,6%	34,6%	34,6%
Discretionaire swaps & Cash collateral	7,5%	7,5%	7,5%
Discretionaire Euro staatsleningen	12,5%	12,5%	12,5%
Corporates Investment Grade	14,6%	14,6%	14,6%
Returnportefeuille	65,4%	65,4%	65,4%
Aandelen Ontwikkelde Markten	36,0%	36,0%	31,8%
Aandelen Opkomende Markten	6,1%	6,1%	5,4%
Vastgoed	6,7%	6,7%	6,7%
High Yield	5,1%	5,1%	4,5%
EMD	0,0%	0,0%	5,5%
Hypotheken	6,6%	6,6%	6,6%
Infrastructuur	4,9%	4,9%	4,9%
	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel met het overzicht van de benchmarks voor 2024

Returnportefeuille	Benchmark	Benchmark Leverancier	Backup Leverancier	ESMA register
Aandelen (regio's)	Samengestelde benchmark. Samengesteld uit:			
Developed Markets	MSCI Word EU CTB Overlay Net (was in 2022: MSCI Developed Markets NR)	MSCI	FTSE	Ja
Emerging Markets	MSCI EM EU CTB Overlay NR (was in 2022: MSCI Emerging NR)	MSCI	FTSE	Ja
Obligaties	Samengestelde benchmark. Samengesteld uit:			
Bedrijfsobligaties	MSCI EUR IG CTB Corporate Bond (was in 2022: Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporates)	MSCI	ICE, iBoxx or BBERG	Ja
Emerging Markets Debt LC	JP Morgan GBI-EM Global Diversified	JPM	BBERG or iBoxx	Ja
High Yield obligaties	BoA ML Global HY Constrained Index	ICE	BBERG or iBoxx	Ja
Liquide Middelen	€STR	ICE	BBERG or iBoxx	Ja

Illiquide Returnportefeuille				
Particuliere Hypotheken	Bloomberg Barclays Capital Customized PHF Maturity profile Swap Index	BBERG	ICE or iBoxx	Ja
Privaat Vastgoed (PGGM)	Fed Funds Effective Rate + 1%-point (30%) / €STR + 1%-point (70%)	ICE	BBERG or iBoxx	Ja
Infrastructuur	€STR + 1%-punt	ICE	BBERG or iBoxx	Ja
Privaat Vastgoed (SAREF) (in liquidatie)	-	-	-	-
Valuta overlay	Portefeuille rendement	-	-	-
Liquide Matchportefeuille				
Staatsleningen	Bloomberg Barclays Euro Aggregate Treasury AAA-AA GDP Weighted 10+ Year	BBERG	ICE or iBoxx	Ja
Illiquide Matchportefeuille				
Renteswaps & Liquiditeiten	Portefeuille rendement	-	-	-

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid worden verschillende soorten keuzes gemaakt die het uiteindelijke portefeuillerendement beïnvloeden: keuze van beleggingscategorieën, keuzes binnen beleggingscategorieën en keuzes bij de implementatie van beleggingscategorieën. In 2015 is voor het eerst gekozen om voor de verschillende stappen van beleid naar implementatie verschillende benchmarks te hanteren. Hierdoor is het mogelijk de impact van de afzonderlijke keuzes te evalueren en wordt voorkomen dat de nadruk alleen op de laatste stap, de out- of underperformance van de implementatie, komt te liggen. Elke maand en elk kwartaal wordt de performance gerapporteerd en verantwoording afgelegd per beleggingscategorie ten opzichte van de in het beleggingsplan opgenomen benchmarks. Voorts zal jaarlijks de toegevoegde waarde worden berekend ten op opzichte van de ALM-portefeuille.

Herbalanceringsbeleid

Er worden vaste bandbreedtes (+/-3 procentpunt) gehanteerd voor de verhouding tussen match- en returnportefeuille. Er zal geen tactische asset allocatie plaatsvinden tussen de match- en returnportefeuille. De verhouding zal per maandeinde gemonitord worden. Indien de match- en returnportefeuille buiten de toegestane bandbreedte is getreden zal geherbalanceerd worden naar de startgewichten uit het Beleggingsplan.

Geldstromen van/naar het fonds worden gealloceerd naar de liquide onderdelen van de match- en returnportefeuille die onder het normgewicht zit. De percentages van de illiquide portefeuilles worden dus niet aangepast en blijven gedurende het jaar constant, met uitzondering van de reeds afgegeven commitments.

Voor de liquide categorieën binnen de returnportefeuille zullen zwevende benchmarks met vaste bandbreedtes worden gehanteerd. Er zal geen tactische asset allocatie over de categorieën plaatsvinden. Indien een positie buiten de toegestane bandbreedte is getreden zal geherbalanceerd worden naar de normwegingen. Uitgangspunt is dat dit binnen 1 maand nadat de bandbreedte-overschrijding is vastgesteld, plaatsvindt.

Afdekking renterisico

Het strategisch doel is om 60% van het markt renterisico af te dekken op curve-neutrale wijze.

Rentegevoeligheid is gedefinieerd als de absolute waardeverandering (gemeten in euro's) van de pensioenverplichtingen als gevolg van één basispunt verandering in de nominale Euro zero-coupon swap marktrentestructuur (ook wel 'PV01' of 'DV01' genoemd). De renteafdekking is gedefinieerd als de verhouding tussen de rentegevoeligheid van de matchbeleggingen en de rentegevoeligheid van de verplichtingen (o.b.v. marktwaarde exclusief UFR). Bij het vaststellen

van het afdekkingspercentage worden de euro staatsobligaties, euro bedrijfsobligaties en de vaste poot van de renteswaps meegeteld.

Er is geen sprake van een actief/tactisch beleid noch wat betreft het totale rentehedge percentage, noch wat betreft curve posities. Dat is in lijn met de investment beliefs van het fonds.

Voor de uitvoering van de rente overlay is een specifiek rentemandaat opgesteld. De fiduciair manager monitort per ieder maandultimo. Voor de renteafdekking geldt een bandbreedte van +/-1 procentpunt (rentehedgepercentage) en voor de curve buckets van +/-2 procentpunt. Indien het rentehedgepercentage en curveposities zich buiten de bandbreedte bevinden wordt binnen twee weken na constatering geherbalanceerd.

Valutabeleid

Doelstelling

De doelstelling is om het valutarisico voor nominale beleggingscategorieën volledig af te dekken (100%) en voor de reële beleggingscategorieën voor 70%. Valutarisico in opkomende markten wordt niet afgedekt. Zie onderstaand de samenvatting hoe het valutarisico wordt afgedekt.

Tabel: Doelstelling afdekken valutarisico

Strategische doelstelling			
Portefeuilles welke worden afgedekt	DM %	EM %	Exposure obv
Aandelen Developed Markets	70%	0%	Feitelijke exposure
High Yield obligaties	100%	0%	Feitelijke exposure
Privaat Vastgoed PGGM	70%	0%	Valuta verdeling jaarverslag
Portefeuilles welke niet worden afgedekt			
Aandelen Emerging Markets	-	-	-
Matchportefeuille	-	-	-
Emerging Markets Debt (LC)	-	-	-
Hypotheek	-	-	-
Infra	-	-	-
Privaat Vastgoed SAREF	-	-	-
Mandaat			
Type mandaat	Passief beheer binnen bandbreedte		
DM Valuta	USD, JPY, GBP, CAD, SGD, HKD, AUD, SEK, DKK, CHF, NZD, NOK, ILS		
EM Valuta	Alle valuta's die niet behoren tot DM		
Instrumenten	FX-sports, FX forwards, FX swaps, NDF's		
Tegenpartijen	Conform CTI's Global Asset Management policy		
Looptijden	Standaard 1 maands of korter, maar maximaal 3 maands		
Bandbreedte (per valuta)	+-2%-punt		
Frequentie monitoring	Dagelijks		
Herbalanceren	Indien buiten de bandbreedte, de volgende dag herbalanceren naar de norm		

* portefeuille in afbouw

Extra toelichting Valutabeleid

Aandelen ontwikkelde markten

Deze portefeuille wordt gemanaged via een discretionair mandaat beheerd door SSGA. Omdat de stukken zichtbaar zijn in de administratie van CTI zullen de non-euro valuta's op feitelijke basis worden afgedekt in lijn met de streefpercentages uit het beleggingsplan.

High Yield

De valuta-afdekking zal uitgevoerd worden op basis van de NAV van het fonds, dat in USD is genoteerd.

Privaat Vastgoed

Deze portefeuille is onder beheer van PGGM. Bij ontbreken van onderliggende valuta verdeling van de benchmarks (te kostbaar vanwege specifieke benchmark), zal de valuta-afdekking worden uitgevoerd op basis van de valuta verdeling van de ontwikkelde landen op basis van het laatst bekende jaarverslag (2022). Zie onderstaand deze valuta verdeling.

Tabel: FX Exposure PGGM Privaat Vastgoed

Currency	Exposure 2022	in %	Voorstel 2024	Huidig (2023)
US dollar	9,030,136	42.8%	42.8%	39.6%
Chinese yuan renminbi	1,431,771	6.8%	-	-
Australische dollar	1,887,614	8.9%	8.9%	6.7%
Hongkong dollar	1,477,509	7.0%	7.0%	6.7%
Japanse yen	859,287	4.1%	4.1%	3.8%
Singapore dollar	261,369	1.2%	1.2%	1.0%
Britse pond	629,464	3.0%	3.0%	3.6%
Zuid-Koreaanse won	202,385	1.0%	-	-
Overige vreemde valuta	473,846	2.2%	-	-
Euro	4,858,743	23.0%	-	-
Totaal fondsvermogen	21,112,124	100.0%		

Overig

De categorieën infrastructuur en de Achmea Vastgoed positie worden buiten beschouwing gelaten om de volgende redenen:

- Infrastructuur: er is geen goede benchmark data beschikbaar. Het fonds heeft vooral een Europese insteek en gebruikt als referentie benchmark de Eurozone inflatie +5%. Daarom wordt deze asset class niet afgedekt.
- Achmea Privaat vastgoed: deze positie wordt afgebouwd en bedraagt inmiddels niet meer dan 0,1% van de totale waarde van het vermogen van BPF-PB.

De resterende categorieën in de portefeuille betreffen louter euro exposure (hypotheek, bedrijfsobligaties) dan wel categorieën met non-euro exposure die niet afgedekt hoeft te worden (aandelen opkomende markte).

Overlay

Vanwege de overlay wordt er slechts één afdekkingspercentage worden toegepast per valuta op totaal portefeuille niveau. De gekozen pragmatische oplossing is dat jaarlijks met ingang van het Beleggingsplan wordt bepaald wat het effectieve afdekpercentage dient te zijn voor verschillende valuta's op basis van de verdeling nominale (high yield) en reële (aandelen DM, beursgenoteerd vastgoed, commodities en privaat vastgoed) exposure in de normportefeuille, en vervolgens wordt dit geaggregeerd tot één afdekpercentage voor alle DM-valuta's op totaal portefeuille niveau. Dit resulteert op totaal portefeuille niveau in de volgende effectieve afdekpercentages per valuta:

Tabel : Effectief afdekpercentage per valuta

Effectief valuta hedge percentage per valuta	
USD	74.6%
JPY	70.0%
GBP	70.0%
CAD	70.0%
SGD	70.0%
HKD	70.0%
AUD	70.0%
SEK	70.0%
DKK	70.0%
CHF	70.0%
NZD	70.0%
NOK	70.0%
ILS	70.0%

Hierbij geldt dat:

- CTI zal gemiddeld één keer per maand het valutarisico van het werkelijke belang conform het afgesproken percentage afdekken.
- Valuta afdekking is een dynamisch proces. Vanwege de volatiele markten is het in de praktijk nauwelijks mogelijk om valuta afdekking op exact het vastgestelde hedgepercentage af te stemmen. CTI gebruikt hiervoor dan ook een bandbreedte van +/- 2%-punt, waarbij dit dagelijks wordt gemonitord.
- Hoewel de in de portefeuille aanwezige liquide middelen in principe dagelijks worden omgezet naar euro's, is het mogelijk dat liquide middelen in niet-euro valuta niet worden gespot naar euro's, omdat dit gezien de kleine omvang erg inefficiënt is en gegeven een zeer klein risico weghaalt. Voor dit terugbrengen wordt een minimumbedrag van 10.000 euro (tegenwaarde) gehanteerd.
- De S3 van de VEV ligt beperkt hoger (per ultimo september 2020: 0,04%-punt) dan uit de berekeningen blijkt. S3 wordt berekend obv daadwerkelijke exposure terwijl CTI zoals hierboven staat beschreven de valuta-afdekking voor 1 asset class op benchmark exposure uitvoert. Dit heeft een effect op de S3 en dus VEV. In onderstaande tabel is dit effect te zien. S3 wordt met in acht neming van benchmark exposure, voor diversificatie, ongeveer 0,04% hoger ten opzichte van de systematiek die gebruikt wordt bij het jaarwerk, waarbij alleen portefeuille exposure mee wordt genomen. Door diversificatie tussen de risicofactoren is het uiteindelijke effect op het VEV 0,01%.

Risicokader

Het risicoframework van het fonds is beschreven in hoofdstuk 11. Het fonds onderscheidt verschillende risico's die gepaard gaan met beleggen. De uitwerking van de risico's en de monitoring en beheersing van beleggingsrisico's is vastgelegd in het beleggingsplan. Monitoring van het risicokader vindt onder meer plaats via de Risico Rapportage welke op kwartaalbasis wordt gepubliceerd. Het uitvoerend bestuurslid balansmanagement rapporteert eenmaal per kwartaal de financiële risico's aan het uitvoerend bestuurslid RC-PC waarbij zij een advies geeft of er reden is tot bijstelling van het beleid.

Derivatenbeleid

Financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed of prijs, zoals aandelen, olie en rente. Derivaten worden voor verschillende doeleinden gebruikt. De belangrijkste redenen om derivaten te gebruiken voor het fonds zijn het afdekken van specifieke risico's of het opbouwen van exposure passend bij de strategische allocatie.

Het fonds maakt voornamelijk gebruik van valutatermijncontracten ter afdekking van het valutarisico, futures en total return swaps op het innemen van grondstofexposure en rentederivaten in de vorm van swaps. Deze laatstgenoemde rentederivaten dienen om het renterisico af te dekken.

Naast bovenstaande derivaten worden voor het portefeuillebeheer nog derivaten gebruikt om het opbouwen van exposure te bewerkstelligen. Hieronder vallen swaps, forwards en futures. Het gebruik van derivaten helpt bij de uitvoering van efficiënter portefeuillemanagement. Aan het gebruik van derivaten zijn restricties verbonden welke vastliggen in het beleggingsplan en de prospectus van de pools. Elk kwartaal wordt op basis van "lookthrough" door de fiduciair manager gerapporteerd over het gebruik van derivaten door de verschillende vermogensbeheerders van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging.

Securities lending

Pensioenfonds Particuliere Beveiliging heeft het beleid voor securities lending vastgelegd in het document "Securities lending beleid". Bij de discretionair beheerde ontwikkelde markten portefeuilles (via de custodian) is sprake van securities lending. Het fonds heeft hiertoe een securities lending contract afgesloten met CACEIS en heeft beoordeeld dat het onderpand beleid voldoende prudent is, nl. onderpand van goede kwaliteit en goed gespreid. Het fonds controleert regelmatig of het onderpand aansluit bij de met CACEIS gemaakte afspraken.

Tevens wordt binnen een deel van de beleggingsfondsen wordt gebruik gemaakt van het uitlenen van effecten (securities lending). Voor het uitlenen van effecten zijn binnen de betreffende beleggingsfondsen voorwaarden gesteld.

Binnen de PGGM-aandelenfondsen is securities lending toegestaan. In het securities lending agency programma wordt gefocust op hoogrenderende uitleentransacties bij een laag volume aan uitgeleende aandelen. Het toegestane onderpand betreft staats- en staatsgegarandeerd papier van (voormalige) AAA-landen. De waarde van uitgeleende posities en het onderpand worden op dagbasis gecontroleerd. Naast kwantiteit en kwaliteit van het onderpand analyseert PGGM ook de verhandelbaarheid. PGGM hanteert een tegenpartijbeleid met kredietlimieten per tegenpartij. Het bestuur beoordeelt deze voorwaarden als prudent. PGGM rapporteert elk kwartaal over het gebruik van securities lending.

Liquiditeitsbeleid

Het fonds houdt in haar beleggingsbeleid rekening met de benodigde liquiditeiten uit hoofde van haar uitkeringsverplichtingen, mogelijke liquiditeitsvraag vanuit de derivatenposities en eventueel afgegeven commitments aan vermogensbeheerders. Voorts wordt in de Risico Rapportage door CTI een liquiditeitsrisico analyse opgenomen.

Pensioenfonds Particuliere Beveiliging heeft het liquiditeitsbeleid vastgelegd in het document “Tegenpartijbeleid (inclusief liquiditeitsbeleid)”

Opzet van resultaatsbeoordeling

Op maand- en kwartaalbasis wordt schriftelijk verantwoording afgelegd aan het fonds in de vorm van een beleggingsrapportage inclusief op kwartaalbasis een uitgebreide risicorapportage waarin de door Pensioenfonds Particuliere Beveiliging benoemde risico's worden gemonitord.

De eerste beoordeling van het gerealiseerde beleggingsrendement en het risico gebeurt door de UB Balansmanagement aan de hand van de rapportages. Het resultaat wordt beoordeeld op de hoogte en kwaliteit van de beleggingsrendementen. Bij de performancemeting wordt de outperformance beoordeeld, dat wil zeggen de vergelijking van het behaalde rendement op de portefeuille, na kosten, met het behaalde rendement van de vooraf vastgestelde strategische benchmark. Daarnaast wordt elk kwartaal de kwantitatieve en kwalitatieve prestaties beoordeeld van de vermogensbeheerders die het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging uitvoeren.

De performanceberekeningen voldoen aan de Global Investment Performance Standards (GIPS), de wereldwijd geaccepteerde standaarden voor performance meting die gebaseerd zijn op de principes van ‘full disclosure’ en ‘fair representation’. In verband met de GIPS compliance claim wordt jaarlijks een statement afgegeven dat de performance cijfers GIPS compliant zijn. Op basis van de risicorapportage van CTI monitort de UB Balansmanagement de financiële risico's. Deze worden besproken binnen het UB-Groot overleg en verwerkt in de Risicomanagementrapportage die eens per kwartaal wordt verstrekt aan het bestuur. Het fonds is continue in gesprek met CTI om verdere verbeteringen in de diverse beleggingsrapportages door te voeren.

Kostenbeheersing

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt Pensioenfonds Particuliere Beveiliging geen andere kosten dan die redelijk zijn in relatie tot de samenstelling van de beleggingen en de doelstellingen van het fonds. Inzicht in de kosten wordt aan Pensioenfonds Particuliere Beveiliging gegeven conform de door de Pensioenfederatie voorgeschreven methodiek. Waar mogelijk wordt meer inzicht gegeven. Het fonds publiceert op zoveel mogelijk detailniveau de kosten per beleggingscategorie in het jaarverslag.

Kosten zijn een van de expliciete criteria bij de evaluatie van beleggingscategorieën alsook bij de selectie managers en producten. Voorts zal waar mogelijk niet worden belegd in oplossingen die een performance fee kennen. Jaarlijks vindt een evaluatie plaats van de kosten van het vermogensbeheer.

Manager selectiebeleid

Pensioenfonds Particuliere Beveiliging heeft het beleid voor manager selectie en monitoring vastgelegd in het document “Proces selectie, monitoring, evaluatie, aanstelling en ontslag vermogensbeheerders”.

Een belangrijk onderdeel van dit beleid houdt in dat eerst investment cases worden opgesteld, met daarin onder andere de eigenschappen van een categorie waarin mogelijk kan worden belegd en de passendheid bij de investment beliefs van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging. Bij een positief besluit door het bestuur over een investment case wordt de categorie verder uitgewerkt in een kaderstelling. De kaderstelling beschrijft de wijze waarop Pensioenfonds Particuliere Beveiliging in een categorie wil beleggen en bevat de eisen waaraan het mandaat van de vermogensbeheerder moet voldoen. Aan de hand van de kaderstelling wordt een vermogensbeheerder voor een categorie geselecteerd.

De fiduciair manager voert de selectie en monitoring uit in lijn met dit beleid. Tot slot is het van belang op te merken dat de fiduciair manager het selectieproces uitvoert en voorstellen doet, maar dat de keuzes door Pensioenfonds Particuliere Beveiliging worden gemaakt.

Producten van de fiduciair manager zijn in principe niet toegestaan. Onderbouwd middels een investment case en kaderstelling kan hiervan worden afgeweken, bijvoorbeeld bij overlay diensten (zoals LDI, FX en Engagement gegeven het belang van deze diensten vanwege kosten en efficiënt portefeuille en balansbeheer in combinatie met het feit dat bij LDI en FX geen sprake is van actief/tactisch beleid).

Voorts wordt getoetst of en in welke mate voldaan kan worden aan de juridische voorwaarden van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging, welke als uitgangspunt gelden voor de fiduciair manager binnen het selectieproces. Deze criteria maken onderdeel uit van de totale set van criteria die in het Managersselectie beleid zijn vastgelegd.

Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Lange termijn waardecreatie is een belangrijk uitgangspunt voor het MVB-beleid. Aan dit principe wordt invulling gegeven door middel van actief aandeelhouderschap en waar mogelijk via de beleggingen een positieve bijdrage te leveren aan lange termijn duurzame ontwikkeling en evenwichtige sociale verhoudingen (dit wordt onderzocht via de kaderstelling). Ook wordt voorkomen dat negatief wordt bijgedragen aan vrede en veiligheid in de wereld.

Uitgangspunt hierbij zijn wereldwijd geaccepteerde standaarden zoals Global Compact, Principles for Responsible Investment en Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties, de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de Nederlandse Stewardship Code. Daarbij gebruiken wij het OESO-richtlijnen voor institutionele beleggers als leidraad en wij verwachten van onze dienstverleners dat zij conform deze internationale standaarden handelen.

Uitvoering van het MVB beleid bestaat uit de onderdelen engagement, uitsluiten en ESG-integratie. Wij verwachten van onze uitvoerders en dienstverleners dat zij het MVB-beleid efficiënt, transparant en binnen de randvoorwaarden van acceptabele kosten, uitvoeren. Dit betekent dat ze enerzijds rekening moeten houden met de duurzaamheidsrisico's en duurzaamheidskansen die materieel kunnen zijn voor risico en rendement en anderzijds met risico's dat ondernemingen een negatieve impact hebben op mens, milieu en duurzame ontwikkeling.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende managers en hun MVB-beleid.

Beleggingscategorie	Belegging in een beleggingsfonds of discretionair mandaat?*	Via welke vermogensbeheerder wordt in de categorie belegd?	Link naar het beleid op de website van de vermogensbeheerder
Aandelen ontwikkelde landen	Discretionair	State Street	Vermogensbeheerder volgt MVB-beleid van BPF-PB
Aandelen opkomende landen	Beleggingsfonds	Ishare (BlackRock)	-
Infrastructuur	Beleggingsfonds	PGGM	Responsible investment PGGM
Vastgoed	Beleggingsfonds	SAREF	Strategie - Achmea Real Estate
Vastgoed	Beleggingsfonds	PGGM	Responsible investment PGGM
Euro Staatsobligaties	Discretionair	Columbia Threadneedle	Vermogensbeheerder volgt MVB-beleid van BPF-PB
Euro Bedrijfsobligaties	Discretionair	State Street	Vermogensbeheerder volgt MVB-beleid van BPF-PB
High Yield	Beleggingsfonds	BlackRock	https://www.blackrock.com/corporate/literature/publication/blk-esg-investment-statement-web.pdf
Emerging Market Debts	Beleggingsfonds	State Street	2022 ESG Report State Street
Hypotheek	Beleggingsfonds	SAREF	ESG - Achmea Mortgages
Valuta Overlay	Discretionair	Columbia Threadneedle	Vermogensbeheerder volgt MVB-beleid van BPF-PB
Liquiditeiten	Beleggingsfonds	Columbia Threadneedle	Responsible investment Columbia Threadneedle Investments
Rente swaps	Discretionair	Columbia Threadneedle	Vermogensbeheerder volgt MVB-beleid van BPF-PB

* Discretionair beleggen betekent dat de beleggingsportefeuille op naam van het pensioenfonds staat.

Het pensioenfonds heeft hiermee volledige zeggenschap in de te volgen benchmark en/of het mandaat zelf. Dit is niet het geval bij een belegging via een beleggingsfonds.

Engagement

Engagement wordt toegepast op aandelen en bedrijfsobligaties. Doel van engagement is om negatieve impacts in beleggingsportefeuille te verminderen en om positief bij te dragen aan duurzame ontwikkeling.

Het engagementprogramma speelt een belangrijke rol in de identificatie, beoordeling en beheersing van ESG-risico's van de portefeuille op maatschappij en milieu en van ESG-risico's die mogelijk een materiële impact hebben op de portefeuille. Identificatie en beoordeling van daadwerkelijke en potentiële negatieve impacts is het startpunt van het engagementprogramma.

Wanneer ondernemingen waarin wij beleggen negatieve impact hebben veroorzaakt of daaraan hebben bijgedragen, dan sporen wij die ondernemingen via een actieve, structurele en constructieve dialoog aan om de negatieve gevolgen van hun handelen op mens en milieu te verminderen en te repareren of verhaal voor benadeelden mogelijk te maken en in hun bedrijfsvoering beter rekening te houden met maatschappelijke ontwikkelingen en milieu effecten die van invloed kunnen zijn op lange termijn waardecreatie en winstgevendheid. Wij hebben daarbij een duidelijke voorkeur voor engagement boven desinvesteren. Engagement wordt gevoerd vanuit de overtuiging dat ondernemingen die oog hebben voor milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur daarmee hun bedrijfsprestaties verbeteren en zo de vermogenswaarde op de lange termijn veiligstellen.

Uitvoering van engagement en due dilligence conform het OESO-richtsnoer is uitbesteed aan Columbia Threadneedle Investments, dat ieder kwartaal schendingen van de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen door ondernemingen in portefeuille beoordeelt op basis van eigen inzichten en onderzoek door gespecialiseerde dataleveranciers. Daarbij wordt gekeken naar ernst, schaal en onomkeerbaarheid van de van de negatieve impact en de reactie van de onderneming erop.

Engagement met geselecteerde ondernemingen richt zich op het beëindigen van de schending, aanpak van de negatieve effecten door herstel en/of verhaal en het voorkomen van schade in de toekomst.

Indien het engagement is vastgelopen of als niet succesvol wordt beoordeeld, wordt een proces in gang gezet om eventueel tot uitsluiting over te gaan. In principe hanteert CTI hiervoor als richtlijn een termijn van 3 jaar maar biedt tevens de ruimte om bijzondere omstandigheden per

bedrijf te bekijken. Hierbij brengt de fiduciair beheerder samen met de engagementspecialisten van CTI mogelijke repercussies van uitsluiting op de beleggingsportefeuille in kaart. Engagementhistorie en portefeuille-impact worden daarna als advies tot uitsluiting aan het fonds voorgelegd. Het bestuur zal dit advies beoordelen en een besluit nemen om dit wel of niet overnemen.

Stemmen

BPF-PB is een voorstander van een actieve dialoog met ondernemingen en voert daarom (naast engagement) een actief stem-beleid op haar discretionaire aandelenportefeuille.

Uitsluiting

Gegeven de uitkomsten van het deelnemersonderzoek van BPF-PB (22 okt 2020) is er na een analyse besloten om de bestaande uitsluitingenlijst uit te breiden voor tabak en wapens.

Voor controversiële wapens is besloten om alle genoemde soorten controversiële wapens en vormen van betrokkenheid van ondernemingen uit te sluiten. Hieronder vallen ABC-wapens (Atomair, Biologisch, chemisch), wapens met verarmd uranium, verblindende wapens, niet-traceerbare wapens, ontvlammende wapens, cluster-munitie en landmijnen.

Voor tabak is besloten om alle producenten uit te sluiten, om alle grondstoffenleveranciers uit te sluiten, voor distributeurs en licentiehouders een omzetrempel van 10% te hanteren en voor verkopers ook een omzetpercentage van 10% te hanteren.

Daarnaast worden landen die op de sanctielijst van de VN Veiligheidsraad staan, uitgesloten.

Landen of ondernemingen waarin op basis van wetgeving (zoals de EU sanctielijst) niet mag worden belegd worden door de vermogensbeheerders van BPF-PB uitgesloten. Dit wordt tevens gemonitord door de fiduciair manager en de custodian van BPF-PB. Op de website van BPF-PB wordt de uitsluitingen lijst gepubliceerd. Deze lijst wordt op kwartaal basis bij wijzigingen geactualiseerd.

Integratie ESG-criteria

Bij de selectie en evaluatie van (externe) beheerders worden duurzaamheidscriteria meegenomen. Daarbij wordt o.a. gekeken naar MVB-inbedding in de organisatie van de externe beheerders: Ondertekening van de UN PRI met daarbij aandacht voor wie er verantwoordelijk zijn voor de MVB-prestaties en of en hoe deze prestaties zijn opgenomen in het beloningsbeleid. Ook verwachten wij dat (externe) beheerders op een transparante wijze ESG-risico's in hun beleggingsbeslissingen meenemen bij (semi-) actieve strategieën. Tot slot wordt van externe (semi-) actieve portefeuillebeheerders verwacht dat zij ESG-due diligence uitvoeren conform het OESO-richtsnoer en hierover verantwoording afleggen.

Klimaat benchmarks

Ook dit jaar wordt gebruik gemaakt van klimaatindices voor de beleggingscategorieën Ontwikkelde Markten aandelen, Opkomende Markten aandelen en bedrijfsobligaties.

BPF PB geeft meer invulling aan het klimaatbeleid waarbij het passiefbeheer en engagement de uitgangspunten blijven. De EU Climate Transition Benchmark (CTB) past hier goed bij. Deze index probeert zo nauw mogelijk aan te sluiten bij de minimumnormen van de EU Climate Transition Benchmark wettekst, zonder extra MSCI-specifieke doelstellingen. De basis CO₂-reductie is 30% gevolgd door 7% op jaarbasis.

SFDR

De pensioenregeling van het pensioenfonds heeft zich geclassificeerd als een artikel 8 product. Tevens zal het fonds een opt-in toepassen voor artikel 4 met naar verwachting de volgende twee vrijwillige PAI indicatoren:

- Emissions - Investments in companies without carbon emission reduction initiatives
- Human Rights – Lack of human rights policy

Communicatie en rapportage

Inherent aan een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid is het afleggen van verantwoording aan onze deelnemers en aan andere belanghebbenden. Om een volledig beeld te geven van de activiteiten en resultaten op het vlak van maatschappelijk verantwoord beleggen, publiceert BPF-PB:

- Managementsamenvattingen op kwartaalbasis over engagementactiviteiten
- Periodieke nieuwsbrieven over actuele ontwikkelingen
- MVB-jaarverslag: samenvatting van de belangrijkste activiteiten op het gebied van engagement
- Uitsluitingenlijst: ondernemingen die niet voor belegging in aanmerking komen door betrokkenheid bij controversiële wapens en tabak.

Toezicht

Ten behoeve van het toezicht rapporteert de fiduciair manager in de volgende documenten over haar uitvoering:

- Kwartaalrapportages met betrekking tot engagement.
- Jaarlijkse vertrouwelijke vooruitblik en terugblik op het engagementprogramma.
- Vertrouwelijke memo's over actuele onderwerpen.
- Jaarlijkse ESG-risicoanalyse van de aandelen- en obligatieportefeuilles

Evaluatie en risicobeoordeling

MVB is een continu proces en ontwikkelt zich snel. Daarom evalueert het bestuur jaarlijks het MVB-beleid en stelt het vast of het nog voldoet aan de eisen op het gebied van wet- en regelgeving, richtlijnen en de wensen van diverse belanghebbenden (waaronder sociale partners). De uitvoering van de verschillende instrumenten voor verantwoord beleggen en een analyse van ESG-risico's in de portefeuille maken onderdeel uit van deze evaluatie.

Vooruitblik

ESG zal een belangrijk dossier blijven in de komende jaren. O.a. wat betreft verdere beleidsontwikkeling en het voldoen aan (nieuwe) regelgeving. Concreet staan de volgende punten op de agenda voor 2024:

- Rapportage verder in lijn brengen met SFDR-wetgeving

- Onderzoek naar concrete CO2-reductie ambities voor het fonds
- Onderzoek in hoeverre ook in het High Yield mandaat het MVB-beleid van het fonds geïmplementeerd kan worden.
- Onderzoek naar een uitbereiding van de uitsluitingenlijst voor landen.
- De good practices van DNB zijn handreikingen van de toezichhouder. Volgend jaar worden de analyses, conclusies en daaruit voortgekomen adviezen van Columbia Threadneedle wat de betreft de good practices van DNB verder worden opgepakt en uitgewerkt.

9. Risicohouding

De risicohouding van een fonds, bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet wordt gedefinieerd als:

- de mate waarin een fonds, na overleg met sociale partners en het verantwoordingsorgaan van het fonds, bereid is risico's te lopen én;
- de mate waarin het fonds risico's loopt gegeven de kenmerken van het fonds.

De risicohouding van het fonds voldoet aan de prudent person regel en komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door het fonds gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen en een bandbreedte hiervoor.

Om deze risicohouding te concretiseren baseert het fondsbestuur zich op de kenmerken van het fonds en hanteert daarbij meerdere maatstaven, zoals:

- de gewenste maximale premiestijging;
- de volatiliteit en de gewenste kans op realisatie van toeslagen;
- de gewenste kritische grens en volatiliteit ten aanzien van de dekkingsgraad;
- het maximaal acceptabele niveau van kortingen én de gewenste eigenschappen van het strategische beleggingsbeleid

Ook de richtniveaus en bandbreedtes die per beleggings- en risicocategorie in het beleggingsbeleid zijn opgenomen op basis van de prudent person regel, sluiten aan bij de risicohouding van het fonds.

Bij de kwantificering van de risicohouding maakt het bestuur een onderscheid naar de middellange termijn (15 jaar) voor toepassing binnen ALM-studies en de lange termijn (60 jaar) voor toepassing binnen de haalbaarheidstoets.

Voor toepassing binnen ALM-studies heeft het bestuur, tezamen met sociale partners, in 2020 de volgende beleidsuitgangspunten gedefinieerd, uitgaande van een dekkingsgraad van 104,3%:

Beleidsuitgangspunten	Norm
Toeslagen mediaan (% van maatstaf)	Minimaal 30%
Jaarlijkse kans op korting	Maximaal 8%

Omvang korting (zonder uitsmeren) (gemiddelde van alle scenario's met korting)	Maximaal 10%
Omvang korting (zonder uitsmeren) (1 ^e perc van alle scenario's)	Maximaal 45%

Als de beleidsuitgangspunten worden overschreden dan treedt het bestuur in overleg met cao partijen. De volgende opties kunnen via de werkgroep pensioen besproken worden:

Accepteren dat beleidsuitgangspunten doorbroken worden, beleidsuitgangspunten bijstellen, maar verder beleid ongewijzigd laten.

Beleid wijzigen, waardoor uitkomsten dichterbij (lieft boven) beleidsuitgangspunten komen te liggen.

In het volgende overzicht een schematische weergave van de verschillen tussen de (aanvangs)haalbaarheidstoets en ALM-studie:

	ALM	Haalbaarheidstoets
Economische scenario's	'Eigen' scenario	Uniforme set (DNB)
Beleggingsallocatie	Scala aan beleggingscategorieën	'Mapping' over 'rente' en aandelen
Horizon	15 jaar	60 jaar
Maatstaven	Voor pensioenfondsen relevante maatstaven	Pensioenresultaat (in wet gedefinieerd)

Risicohouding korte termijn

De mate waarin beleggingsrisico's worden gelopen komt terug in het vereiste eigen vermogen (VEV), zijnde de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds, gegeven een bepaald risicoprofiel, zou moeten beschikken. Op basis van de uitgangssituatie van 31 december 2019 en de daarbij gevoerde discussie rondom risicohouding/ beleidsuitgangspunten is de risicohouding op korte termijn geformuleerd als een bandbreedte voor het strategische VEV ter grootte van [119,0% - 125,0%].

Zodra het strategische VEV buiten deze bandbreedte komt, of dreigt te komen, wordt het risicoprofiel van het fonds, in overleg met cao partijen heroverwogen. Daarnaast wordt er ook gekeken naar het feitelijke VEV, welke binnen dezelfde bandbreedte [$\pm$ 3%] om het strategische VEV moet bewegen. Zodra het feitelijke VEV buiten deze bandbreedtes treedt dan wordt dit besproken in het bestuur.

Het fonds brengt op basis van het VEV de financiële risico's in kaart met behulp van de voor het VEV voorgeschreven wegingsmethode. Hieruit blijkt dat het renterisico en marktrisico's de belangrijkste risico's voor het fonds zijn.

Het renterisico wordt deels afgedekt (60%), evenals het valutarisico. Het marktrisico wordt voor zover mogelijk beperkt door voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille aan te brengen.

10. Haalbaarheidstoets

Met de haalbaarheidstoets monitort het fonds of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweerscenario (zoals voorgeschreven in de Pensioenwet) in lijn zijn met de door het fonds gekozen ondergrenzen hiervoor. Deze ondergrenzen moeten passen binnen de door het fonds vastgestelde risicohouding (artikel 102 Pw). Bij invoering van het nieuwe FTK, een nieuwe pensioenregeling of op het moment dat zich een significante wijziging heeft voorgedaan, voert het fonds een “aanvangshaalbaarheidstoets” uit. Vervolgens wordt ieder jaar de “jaarlijkse haalbaarheidstoets” uitgevoerd.

1. Het fonds stelt de volgende drie ondergrenzen vast:
 - a) de ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat precies aan de vereisten van het vereist eigen vermogen wordt voldaan: 100%;
 - b) de ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie van het fonds op de berekeningsdatum: 90%;
 - c) de maximale afwijking van het pensioenresultaat in het slechtweerscenario vanuit de feitelijke financiële positie van het fonds op de berekeningsdatum: 50%.
2. Het fonds heeft in de tweede helft van 2015 een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd en de resultaten hiervan gerapporteerd aan DNB. Vanaf 2016 voert het fonds jaarlijks een haalbaarheidstoets uit en rapporteert hierover uiterlijk op 30 juni van het lopende boekjaar aan DNB. Daarnaast wordt hierover gerapporteerd op de website van het fonds.
3. De pensioenregeling is per 1 januari 2020 gewijzigd van een DB-regeling naar een CDC-regeling. Omdat het een wijziging van de regeling betreft, heeft het fonds in de tweede helft van 2019 een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd en de resultaten hiervan gerapporteerd aan DNB.
4. De aanvangshaalbaarheidstoets moet laten zien dat:
 - het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door het fonds gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft;
 - het premiebeleid over de gehele berekeningshorizon voldoende realistisch en haalbaar is;
 - het fonds voldoende herstelcapaciteit heeft om naar verwachting vanuit de situatie dat aan de vereisten voor het minimaal vereist eigen vermogen wordt voldaan, binnen de looptijd van het herstelplan aan de vereisten voor het vereist eigen vermogen te voldoen; en
 - het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het fonds hiervoor de maximale afwijking vaststelt.

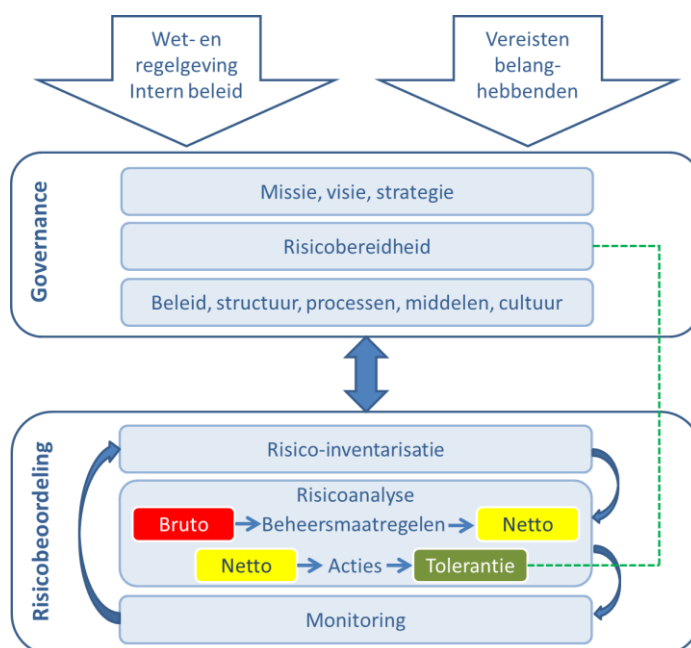
Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijke financiële positie van het fonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het fonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet te veel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau. De uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets worden gecommuniceerd met sociale partners.

De pensioenregeling vanaf 2020 betreft een CDC-regeling en kent geen vast opbouwpercentage of een ambitie voor het opbouwpercentage. Het opbouwpercentage varieert van jaar tot jaar. Voor de noemer van de HBT wordt daarom uitgegaan van het feitelijke opbouwpercentage dat voor een betreffende jaar (en scenario) is vastgesteld, zonder toepassing van korting van pensioenaanspraken en pensioenrechten en met toepassing van jaarlijkse toeslagverlening ter hoogte van de scenarioprijsinflatie.

11. Risicoparagraaf

Het bestuur is verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging, volgend vanuit de missie, visie en/of, strategie van het fonds. Het bestuur bepaalt de koers van het fonds en weegt de factoren af die de koers positief of negatief beïnvloeden. Het bestuur wordt bij het streven om de doelstellingen van het fonds te bereiken, met onzekerheden geconfronteerd. Voor het bestuur is het van belang om vast te stellen welke mate van onzekerheid als acceptabel wordt beschouwd (de risicotolerantie). Integraal risicomanagement stelt het bestuur in staat om op een efficiënte en effectieve wijze om te gaan met onzekerheid en de hieraan verbonden risico's en kansen en het beleid, de structuur de processen en middelen en de cultuur daarop af te stemmen. Het fonds beschikt over een beleid integraal risicomanagement.

De principes die hierbij gehanteerd worden zijn als volgt schematisch weer te geven:

Het bestuur heeft de mogelijke risico's van Pensioenfonds Particuliere Beveiliging in kaart gebracht en bepaald hoe het bestuur met deze risico's om wil gaan. Op basis van een actueel en volledig beeld van alle relevante risico's kan het bestuur gepaste beheersmaatregelen nemen en is het bestuur in control.

Voor de beheersing van de risico's die betrekking hebben op de uitvoering van de pensioenregeling en de werkzaamheden van het fonds, is aansluiting gezocht bij de toezichtkaders van DNB. DNB hanteert daarbij een aanpak van risicoanalyse en risicomitigatie in haar toezicht, genaamd ATM.

ATM onderscheidt de volgende hoofdrisicocategorieën:

- Bedrijfsmodel en strategie
 - Levensvatbaarheid bedrijfsmodel
 - Houdbaarheid strategie
- Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement
 - Interne Governance
 - Gedrag en cultuur
 - Risicomanagement

- Integriteit
 - Witwassen
 - Terrorismefinanciering
 - Sancties
 - Corruptie
 - Maatschappelijke onbetamelijkheid
- Prudentiële risico's
 - Kredietrisico
 - Marktrisico
 - Renterisico
 - Operationeel risico
 - Liquiditeitsrisico
 - Verzekeringstechnisch risico
- Kapitaal
 - Kapitaalpositie

De risicodomeinen zijn verder onder te verdelen naar deelrisico's.

Risico's worden kwalitatief (aan de hand van vooraf vastgestelde referentieschalen) beoordeeld op basis van de waarschijnlijkheid van het optreden van het risico en de impact daarvan op het behalen van de doelstellingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het bruto risico, het netto risico en de risicotolerantie.

Het bruto risico is het risico zonder rekening te houden met eventuele beheersmaatregelen die het bestuur treft om de waarschijnlijkheid en/of impact te beperken. Het bruto risico is afhankelijk van de context waarbinnen het fonds opereert en de doelstellingen.

Ten aanzien van het bruto risico zijn vanuit de risicotolerantie van het fonds vier mogelijke reacties:

- het risico accepteren;
- het risico reduceren door het nemen van aanvullende beheersmaatregelen;
- het risico vermijden door de activiteiten die geraakt worden door het risico te staken;
- het risico overdragen door de activiteiten die door het risico geraakt worden (deels) uit te besteden.

Het nettorisico is het risico dat overblijft nadat is gereageerd op de brutorisico's. Indien het nettorisico vanuit de risicotolerantie (nog) niet acceptabel is, worden aanvullende acties gedefinieerd om tot de gewenste risicosituatie te komen.

Risico-inschattingen, beheersmaatregelen en acties kunnen wijzigen naar aanleiding van interne en externe ontwikkelingen, maar ook door nieuwe inzichten. Integraal risicomanagement is daardoor een continu proces van inrichten, uitvoeren, rapporteren en bijsturen. Het bestuur maakt hierbij gebruik van een jaarplan risicomanagement. Startpunt van het jaarplan is de jaarlijkse evaluatie van de bestaande risicoanalyses. Tijdens deze evaluatie komen de aandachtspunten naar voren, die onderdeel uit (moeten) maken van het jaarplan.

De aandachtspunten kunnen ontleend zijn aan:

- de dan geldende status van de risicoanalyses;
- actuele ontwikkelingen binnen of buiten het fonds;
- een noodzakelijke periodieke herijking van een (hoofd)risico;
- onderzoeken van binnen of buiten het fonds.

Daarnaast is risicomanagement een vast onderdeel van iedere bestuursvergadering. Bestuursvoorstellen zijn altijd voorzien van een risicoparagraaf.

De eindverantwoordelijkheid voor de inrichting, aanpassing en bijsturing van de verschillende risico's ligt bij het bestuur.

In de voorbereiding hebben de portefeuillehouders een adviserende rol op een aantal specifiek aan de betreffende portefeuillehouder toegewezen risicogebieden. De gedachtegang hierachter is dat risico's het best beoordeeld kunnen worden door de portefeuillehouders, waarvan de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden het dichtst liggen tegen de betreffende risicocategorieën.

Verder is het uitvoerend bestuurslid Risk & Compliance verantwoordelijk voor de bewaking van het integrale risicomanagement van het fonds, die hierover adviseert aan het bestuur. Het uitvoerend bestuurslid Risk & Compliance bewaakt onder andere de opvolging van acties en de voortgang van de in het jaarplan benoemde activiteiten vanuit het risicomanagement oogpunt. Vanuit die rol beoordeelt het uitvoerend bestuurslid Risk & Compliance de beheersing van de risico's. De sleutelfunctiehouder Risicobeheer draagt onder meer zorg voor het controleren van en van daaruit adviseren over de risicobeheersing van het fonds bij de uitvoering van de genomen beleidsbeslissingen door het uitvoerend bestuur.

Processen en middelen, die worden gebruikt binnen het risicomanagementproces, kunnen gedelegeerd worden aan diverse externe partijen. Deze partijen rapporteren daarover aan de portefeuillehouders, het uitvoerend bestuurslid Risk & Compliance of rechtstreeks aan het bestuur. Ondanks dat bepaalde activiteiten zijn gedelegeerd of uitbesteed, blijft het bestuur van het fonds verantwoordelijk voor de beheersmaatregelen met betrekking tot de risico's die samenhangen met de uitvoering door deze partijen.

Een beschrijving van de risico's en van de wijze waarop deze risico's worden beheerst is opgenomen in Bijlage 7a.

Bijlage 1 Uitbestedingsbeleid

1. Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Particuliere Beveiliging (hierna: het pensioenfonds) heeft werkzaamheden uitbesteed aan derden. De Pensioenwet stelt specifieke eisen aan het uitbestedingsbeleid van pensioenfondsen. Zo moet het pensioenfonds ervoor zorgen dat de organisatie waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed de wettelijke regels, die van toepassing zijn op het pensioenfonds, naleeft. Aan uitbesteding is een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van die risico's. Centraal in het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds staat dat uitbesteding weliswaar de plaats van uitvoering van werkzaamheden verlegt, maar niet de bestuurlijke verantwoordelijkheid daarvoor.

Dit uitbestedingsbeleid, dat betrekking heeft op de bestaande situatie bij het pensioenfonds zal tweejaarlijks worden geactualiseerd.

Het doel van het uitbestedingsbeleid is vast te leggen hoe het bestuur van het pensioenfonds er zorg voor draagt dat de uitbestede werkzaamheden binnen de wettelijke regels van de Pensioenwet vallen en de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden de afgesproken resultaten behaalt en volgens het door het bestuur geformuleerde uitbestedingsbeleid handelt op een wijze waarbij het bestuur zijn volledige verantwoordelijkheid kan blijven nemen. Tevens is het uitbestedingsbeleid in lijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Het uitbestedingsbeleid beschrijft achtereenvolgens:

- Het wettelijk kader omtrent uitbesteding;
- De doelstelling, reikwijdte, uitgangspunten en uitvoering van het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds;
- De procedure, monitoring en evaluatie van de uitbestede diensten.

2. Wettelijk kader

2.1 Pensioenwet

Beheerste en integere bedrijfsvoering

Artikel 143 Pensioenwet (hierna: PW) bepaalt dat een pensioenfonds zijn organisatie zodanig inricht dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt. Artikel 18 tot en met 22 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) geven verdere invulling aan de norm van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Zo zijn pensioenfondsen onder meer gehouden tot:

- een systematische analyse van de integriteitsrisico's;
- het vaststellen en uitvoeren van een integriteitsbeleid;
- het hebben van procedures en maatregelen met betrekking tot het tegengaan van belangenverstrengeling;
- het hebben van een beheerst beloningsbeleid;
- het hebben van procedures en maatregelen met betrekking tot de omgang met en vastlegging van incidenten;
- het uitvoeren van een haalbaarheidstoets.

Uitbesteding

Een pensioenfonds kan er voor kiezen een deel van de werkzaamheden uit te besteden aan een derde (artikel 34 PW, artikel 12 tot en met 14 Besluit uitvoering PW). Onder uitbesteding wordt verstaan het op structurele basis laten uitvoeren van werkzaamheden, daaronder begrepen processen of delen van processen, door onafhankelijke derden. De volgende werkzaamheden mogen op grond van artikel 12 Besluit uitvoering Pensioenwet echter niet worden uitbesteed:

- taken en werkzaamheden van de personen die het dagelijks beleid bepalen waaronder mede begrepen het vaststellen van beleid en het afleggen van een verantwoording over het gevoerde beleid;
- werkzaamheden waarvan uitbesteding de verantwoordelijkheid van de uitvoerder voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen;
- indien de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van de wettelijke regels.

Het bestuur heeft de keuze gemaakt om de volgende werkzaamheden uit te besteden:

- pensioenadministratie;
- bestuursondersteuning;
- fiduciair management en vermogensbeheer;
- bewaarneming van effecten;
- beleggings- en financiële administratie (waaronder eveneens FTK rapportages)
- compliance officer;
- functionaris gegevensbescherming;
- de rollen van de sleutelfunctiehouders Actuarieel, Interne Audit en Risicobeheer;
- de rollen van de vervullers voor de sleutelfuncties Actuarieel, Interne Audit en Risicobeheer;
- juridische en actuariële advisering.

In geval van uitbesteding zijn pensioenfondsbesturen op grond van artikel 14 Besluit uitvoering PW verplicht tot:

- het formuleren van adequaat beleid rond de uitbesteding;
- het uitvoeren van een systematische analyse van risico's die samenhangen met de uitbesteding van werkzaamheden en vastlegging hiervan;
- het beschikken over procedures en maatregelen met betrekking tot de uitbesteding van werkzaamheden als onderdeel van een beheerste en integere bedrijfsvoering zoals bedoeld in artikel 143 PW;
- het beschikken over toereikende procedures, maatregelen, deskundigheid en informatie om de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden te kunnen beoordelen.

Over de wijze waarop de uitbesteding is geregeld moet De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) worden geïnformeerd.

Uitbestedingsovereenkomst

De afspraken omtrent de uitbesteding van werkzaamheden moeten schriftelijk worden vastgelegd in een uitbestedingsovereenkomst (artikel 13 Besluit uitvoering PW). Als sprake is van gegevensverwerking door de uitvoerder dan dient ook een verwerkersovereenkomst te worden opgesteld.

Het pensioenfonds heeft een apart contractenregister opgesteld waarin het onderstaande is opgenomen.

- de werkzaamheden die zijn uitbesteed;
- aan wie de werkzaamheden zijn uitbesteed;
- hoe de afspraken zijn vastgelegd;
- wat de looptijd van de afspraken/overeenkomst is;
- wat de eventuele opzegtermijn is.

2.2 Code Pensioenfondsen

Het bestuur onderschrijft de Code Pensioenfondsen die is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid (STAR). Enkele normen in de Code hebben een direct verband met uitvoering, uitbesteding en risico's daarvan. Zo is het bestuur verantwoordelijk voor het zelf naleven van de statuten en reglementen van het pensioenfonds, relevante wet- en regelgeving en voor het beheersen van de risico's die verbonden zijn aan de uitbesteding van de activiteiten van het pensioenfonds.

2.3 Guidance; uitbesteding door pensioenfondsen DNB

In aanvulling op het hierboven geschetste wettelijke kader hanteert DNB ook eigen beleidsregels teneinde de beheersbaarheid van uitbestede bedrijfsprocessen te bevorderen. In juni 2014 heeft DNB de brochure: "Guidance: uitbesteding door pensioenfondsen" uitgebracht. Hierin worden vijf aanbevelingen inzake uitbesteding behandeld.

- uitbestedingsbeleid;
- keuze van de uitvoerder;
- governance uitbesteding;
- monitoring uitbesteding;
- evaluatie uitbesteding.

Daarnaast voert DNB periodiek themaonderzoek uit dat richting geeft voor het verder aanscherpen van het uitbestedingsbeleid. Het pensioenfonds volgt dan ook de guidance die DNB geeft op het vlak van het melden van door het pensioenfonds uitbestede diensten aan DNB.

Het hierna verder uitgeschreven beleid van het pensioenfonds voldoet aan de hiervoor weergegeven wettelijke kaders en aanbevelingen.

2.4 IMVB-convenant

Het bestuur onderschrijft het IMVB-convenant Pensioenfondsen. Hiermee draagt het pensioenfonds bij aan het realiseren van de doelstellingen van het convenant.

Het pensioenfonds kiest met de ondertekening van dit convenant voor een aanpak waarbij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) als basis worden genomen om risico's op het gebied voor samenleving en milieu te identificeren, prioriteren en adresseren. Daarbij gebruikt het pensioenfonds het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad. Het pensioenfonds verwacht eveneens van onze externe fiduciaire managers, ESG-dienstverleners en/of vermogensbeheerders, en van ondernemingen waarin het belegt dat zij conform deze internationale standaarden handelen en dit publiekelijk kenbaar maken.

3. Uitbestedingsbeleid

3.1 Definitie uitbestedingsrisico

Het bestuur definieert het uitbestedingsrisico als volgt:

“Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering, de integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad.”.

3.2 Doelstelling en beleid

Het bestuur is in essentie verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling. De doelstelling van het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds is gericht op maximale kwaliteit van de dienstverlening aan het pensioenfonds en het voldoen aan de eisen zoals deze vastliggen in de Pensioenwet en andere wetgeving. Er worden eisen gesteld aan de uitbestedingspartijen gericht op continuïteit, kwaliteit en integriteit.

3.3 Reikwijdte uitbestedingsbeleid

Het uitbestedingsbeleid is in principe niet van toepassing op contracten of overeenkomsten waarbij het contractniveau lager is dan een eenmalig bedrag van € 10.000,- exclusief BTW (per opdracht). Deze contracten of overeenkomsten worden wel opgenomen in het contractenregister. Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten gedurende de gehele looptijd van deze overeenkomsten.

3.4 Algemene risico's uitbestedingspartijen

- Continuïteit bedrijfsvoering: het risico dat de continuïteit van (een deel van) de bedrijfsvoering van de instelling in gevaar komt als gevolg van ontoereikende financiële soliditeit van de tegenpartij, contractbreuk of het beëindigen van de activiteiten door de tegenpartij.
- Integriteit: het risico dat de reputatie dan wel de financiële positie van het pensioenfonds wordt geschaad als gevolg van het niet integer zijn van de bedrijfsvoering van de partij waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Hieronder valt ook het risico van ongewenst omgaan met vertrouwelijke gegevens door de tegenpartij en het handelen met voorkennis bij de vermogensbeheerder(s).
- Kwaliteit dienstverlening: het risico dat de door de externe partij geleverde kwaliteit van de werkzaamheden niet in overeenstemming is met het door de instelling gewenste dan wel aan belanghebbenden toegezegde kwaliteitsniveau.

3.5 Uitgangspunten

Het pensioenfonds hanteert de volgende uitgangspunten bij haar uitbestedingsbeleid:

- Het bestuur besteedt geen werkzaamheden uit die niet mogen worden uitbesteed.
- Het bestuur blijft eindverantwoordelijk voor de uitbestede activiteiten of processen en behoudt volledige zeggenschap over de uitbestede activiteiten of processen.
- Het bestuur draagt zorg voor een systematische analyse van risico's die samenhangen met de uitbesteding van werkzaamheden en voor procedures en maatregelen met betrekking tot de uitbesteding van werkzaamheden als onderdeel van een beheerste en integere bedrijfsvoering
- Het bestuur controleert periodiek of de uitbestedingspartij voldoet aan de wettelijke bepalingen.

- Het bestuur draagt er zorg voor dat de afspraken met betrekking tot uitbesteding van werkzaamheden schriftelijk worden vastgelegd in een (Service Level) overeenkomst. In deze overeenkomst worden in ieder geval de onderstaande aspecten opgenomen:
 - De specifieke werkzaamheden die de uitbestedingspartij verricht voor het fonds;
 - De verplichting deze werkzaamheden op een efficiënte, zorgvuldige en professionele manier uit te voeren;
 - Het zorgvuldig beheer van documentatie, informatie en gegevens van het fonds, deelnemers en pensioengerechtigden;
 - De inrichting van de processen en systemen is zodanig dat de continuïteit van dienstverlening niet in gevaar komt en dat bij onvoorziene omstandigheden een adequaat back-upsysteem in werking treedt of bij beëindiging een ordentelijke overdracht plaatsvindt;
 - De inrichting van de systemen dient in lijn te zijn met het IT beleid van het fonds;
 - De verplichting tot geheimhouding van de (persoon)gegevens van het fonds;
 - Waarborging dat de uitvoerende organisatie aan DNB alle gevraagde inlichtingen verstrekt, zo nodig DNB toegang geeft tot de relevante boeken en administratieve bescheiden en aanwijzingen van DNB zal opvolgen;
 - Waarborging dat de uitvoerende organisatie aan het pensioenfonds het auditrecht verschaft.
 - Voldoen aan de verplichting om het pensioenfonds in staat te stellen tot naleving van relevante wet en regelgeving;
 - Afspraken over de wijze waarop een overeenkomst wordt beëindigd en over de wijze waarop wordt gewaarborgd dat het pensioenfonds de werkzaamheden na beëindiging van een overeenkomst weer zelf kan uitvoeren of door een andere derde kan laten uitvoeren;
- Het bestuur toetst minimaal 1x per jaar of de wijze waarop de uitbestede werkzaamheden, met inbegrip van onderuitbesteding, worden verricht nog in overeenstemming is met de gemaakte afspraken.
- Er wordt een geactualiseerd overzicht van de onderuitbestedingsketen opgevraagd bij de betreffende dienstverleners. Eventuele wijzigingen ten opzichte van het tot dat moment meest recent ontvangen overzicht worden beoordeeld door het uitvoerend bestuur.
- Het bestuur verlangt dat de uitbestedende partij een voldoende beheerst beloningsbeleid kent, waarbij het variabele deel niet kan leiden tot ongewenste beloningsprikkel (Principes voor beheerst beloningsbeleid van DNB en de AFM d.d. 6 mei 2009).

3.6 Uitbestedingsproces in stappen

Algemeen:

Het bestuur kan per proces besluiten of het zich laat ondersteunen door een derde partij in het uitbestedingsproces.

Stap 1: voorbereiden besluit tot uitbesteding

Voordat activiteiten of processen worden uitbesteed voert het bestuur een analyse, tegen het kader van het door het fonds vastgestelde risicomanagementbeleid uit waarin is opgenomen:

1. Een beschrijving van de uit te besteden activiteiten of processen;
2. De te verwachten impact van uitbesteding van de activiteiten of processen;
3. Een kosten-baten analyse van de uitbesteding van die activiteiten of processen;
4. Een analyse van de financiële, operationele, continuïteit en reputatie gerelateerde risico's en de vereiste toezichtmaatregelen op basis waarvan kan worden bepaald of er sprake is van een 'belangrijke of kritieke' uitbesteding zoals omschreven in de guidance van de toezichthouder (zie: "melding aan DNB").

5. De afspraken over de wijze waarop de uit te besteden activiteiten of processen worden uitgevoerd, inclusief een eventuele achterliggende keten van onderuitbesteding;
6. Mitigatie- en beheersmaatregelen.

Stap 2: selectie opdrachtnemer aan wie wordt uitbesteed

Indien de analyse (stap 1) leidt tot een positief oordeel doorloopt het bestuur het volgende proces:

1. Voorbereiden selectie uitbesteding;
2. Vaststellen weging van de verschillende selectiecriteria;
3. Vaststellen eventuele additionele specifieke selectiecriteria;
4. Opvragen van informatie bij potentiële kandidaten;
5. Opvragen offertes bij minimaal twee potentiële kandidaten;
6. Toets op selectiecriteria;
7. Indien relevant: site visits bij voorkeurskandidaten;
8. Opstellen rapport voorstel keuze;
9. Principebesluit;
10. Onderhandelen;
11. Besluit.

Stap 3: formaliseren van de uitbestedingsrelatie

Na het bestuursbesluit worden de uiteindelijke afspraken vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die voldoet aan de wettelijke eisen. Wanneer er sprake is van (onder)uitbesteding die valt onder de noemer 'belangrijke of kritieke' uitbesteding, zal daarvan vooraf melding worden gedaan aan DNB.

Eventuele detailwerkafspraken worden vastgelegd in een bijbehorende Service Level Agreement (SLA). Hierin zijn onder meer de prestatie-indicatoren opgenomen, waaronder de kwaliteit, tijdigheid, servicegraad, die als basis dienen voor de periodieke monitoring.

Melding aan DNB

In het kader van de implementatie van de IORP II-richtlijn is per 1 januari 2019 een nieuw artikel (14.0a) van het Besluit uitvoering pensioenwet in werking getreden. Op grond van dit artikel dient het pensioenfonds bij (onder)uitbesteding van bepaalde werkzaamheden aan derden hiervan vooraf melding te doen bij DNB.

DNB geeft de navolgende guidance:

- de meldingsplicht heeft tenminste betrekking op de (onder)uitbesteding van het beheer van het pensioenfonds;
- onder "beheer" wordt verstaan: "belangrijke of kritieke werkzaamheden op het terrein van administratie (rechtenbeheer) en op het terrein van vermogensbeheer;
- of werkzaamheden belangrijk of kritiek zijn hangt af van de complexiteit en omvang van het pensioenfonds en de impact van de (onder-)uitbesteding op de bedrijfsvoering. Het is aan het pensioenfonds om te bepalen of een activiteit belangrijk of kritiek is. Hiervoor dient een risicoanalyse (zie stap 1) gemaakt te worden;
- uitbesteding en onderuitbesteding van werkzaamheden op het terrein van de pensioenadministratie (rechtenbeheer) vallen in ieder geval onder 'belangrijke of kritieke activiteiten';

- wat vermogensbeheer betreft verwacht DNB dat pensioenfondsen (onder-)uitbesteding van vermogensbeheer van tenminste 30% van het beheerd vermogen aanmerken als een 'belangrijke of kritieke activiteit';
- onder belangrijke of kritieke activiteiten wordt door DNB ook het gebruik maken van fiduciair beheer en het gebruik maken van een custodian geschaard.

Voor de beoordeling of een (onder)uitbesteding belangrijk of kritiek is, en dus vooraf gemeld moet worden, worden de volgende criteria gehanteerd:

- het kritisch karakter en het profiel van inherente risico's van de uit te besteden activiteiten, dat wil zeggen de vraag of de activiteiten essentieel zijn voor de bedrijfsvoering en bedrijfscontinuïteit van het pensioenfonds en haar verplichtingen;
- het operationele effect van onderbrekingen en de daarmee gepaard gaande juridische risico's en reputatierisico;
- het effect dat een verstoring van de activiteit kan hebben op de kernactiviteiten van het pensioenfonds;
- het effect dat een schending van de vertrouwelijkheid, integriteit of beschikbaarheid van de gegevens kan hebben op het pensioenfonds en de (gewezen) deelnemers, partners en pensioengerechtigden;
- (onder-)uitbesteding van vermogensbeheer van tenminste 30% van het beheerd vermogen

Uitbestedingen die niet tot het 'beheer van een pensioenfonds' gerekend worden moeten ook gemeld worden, voor zover het gaat om werkzaamheden die deel uitmaken van of voortvloeien uit het uitoefenen van het bedrijf of de wezenlijke bedrijfsprocessen ter ondersteuning daarvan. Het bestuur beslist welke werkzaamheden behoren tot het uitoefenen van het bedrijf of de wezenlijke bedrijfsprocessen en dus gemeld worden.

Ook belangrijke ontwikkelingen in de (onder)uitbestedingsrelatie moeten gemeld worden. Dit betreft o.a. onder-uitbesteding door de andere partij, wijzigingen in de werkzaamheden die (onder)uitbesteed zijn en beëindiging van de (onder)uitbesteding.

Indien sprake is van uitbesteding van werkzaamheden van de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie en/of actuariële functie of indien sprake is van (onder)uitbesteding van beheer van het pensioenfonds, wordt DNB daarvan in kennis gesteld vóórdat de overeenkomst met de derde waaraan de werkzaamheden worden uitbesteed in werking treedt of de feitelijke dienstverlening start.

Overige (onder)uitbestedingen worden jaarlijks via de jaarstaten aan DNB gemeld.

In onderstaande tabel is opgenomen op welke wijze uitbestede werkzaamheden moeten worden gemeld:

(onder)uitbestede werkzaamheden	Melding via
Belangrijke of kritieke werkzaamheden op het gebied van pensioenadministratie (inclusief uitbestedingen in de cloud)	Digitaal loket toezicht (DLT). De melding omvat: - meldingsformulier (met o.a) onderdelen uit het uitbestedingscontract - schematisch overzicht uitbestedingsketen - risicoanalyse
Overige belangrijke of kritieke werkzaamheden op het gebied van: - vermogensbeheer - fiduciair beheer - custody	Digitaal loket toezicht (DLT), onder vermelding van: - betreffende werkzaamheden - uitbestedingspartij - ingangs- en einddatum contract
Sleutelfunctiewerkzaamheden	Vervullerswerkzaamheden: - aanmelding via DLT onder vermelding van: - betreffende werkzaamheden - uitbestedingspartij - ingangs- en einddatum contract Houderswerkzaamheden - aanmelding via DLT - formulier self assessment meesturen - eventueel ook betrouwbaarheidsonderzoek

3.7 Criteria uitbestedingspartijen

Het pensioenfonds heeft algemene, IT en specifieke criteria vastgesteld voor haar uitbestedingspartijen. De specifieke criteria hangen af van het soort activiteiten.

Algemene criteria

De uitvoerder die de/het uit te besteden activiteit of proces gaat uitvoeren, voldoet ten minste aan de volgende criteria:

- Is aantoonbaar financieel gezond;
- Heeft een goede naam (reputatie);
- Beschikt over een beheerste en integere bedrijfsvoering, onder meer aan te tonen via een ISAE 3402-verklaring of een gelijkwaardige certificering of een gelijkwaardige zekerheid en back-up-procedures;
- Waarborgt continuïteit van dienstverlening, deskundigheid en integriteit;
- Ingeval het een kritieke uitbestedingspartij betreft, beschikt deze partij over een getest Business Continuity Plan (BCP) dat aansluit bij het BCP plan van het pensioenfonds.
- Periodiek vindt melding van eventuele incidenten plaats conform het beleid van het pensioenfonds;
- Heeft een voldoende gediversificeerd klantenbestand van voldoende omvang en stabiliteit en kent een gezonde ontwikkeling van het klantenbestand;
- Is innovatief en proactief;
- Is de uitvoerder ook in de toekomst de juiste partij voor het pensioenfonds;
- Beschikt over de benodigde vergunningen;
- Dienstverlening voldoet aan van toepassing zijnde wetgeving, waaronder sanctiewetgeving.
- Beschikt over een gedragscode die voldoet aan de eisen van het pensioenfonds danwel onderschrijft de gedragscode van het pensioenfonds;
- Vertrouwelijke informatie: het pensioenfonds komt met de uitbestedingspartij overeen dat de door het pensioenfonds aangeleverde gegevens niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Bij uitbesteding van activiteiten dient de uitbestedingspartij voldoende te waarborgen dat indien hij werkzaam is voor meer dan een opdrachtgever de gegevens en bestanden van de verschillende opdrachtgevers logisch gescheiden zijn en privacy aspecten zijn gewaarborgd;
- De diensten worden geleverd tegen een marktconforme prijs;
- Voor zover bij de werkzaamheden die worden uitbesteed persoonsgegevens worden verwerkt in de zin van de AVG, doet het fonds alleen beroep op uitbestedingspartijen die afdoende garanties bieden met betrekking tot beveiligingsmaatregelen om de persoonsgegevens en de privacyrechten van betrokkenen te waarborgen overeenkomstig de AVG. Het fonds sluit in dit kader een verwerkersovereenkomst met de uitbestedingspartij. Het fonds behoudt volledige zeggenschap over het doel en de middelen van de gegevensverwerking. De uitvoerder die namens het fonds persoonsgegevens verwerkt, schakelt geen onderuitvoerder aan tenzij het fonds hiervoor voorafgaand schriftelijk toestemming heeft verleend.

IT criteria

Bij een voorgenomen inkoop en/of uitbesteding waarbij IT een relevant onderdeel is van de dienstverlening wordt getoetst aan de volgende criteria:

- De inrichting van de processen dient aan te sluiten bij de beheersings-doelstellingen, beleidskaders en sturingsmechanismen benoemd in dit IT-beleid;
- De dienst moet kunnen integreren met de huidige inrichting(eisen) van de IT architectuur en aansluiten bij de beveiligingseisen;

- Continuïteit: er zijn maatregelen mogelijk c.q. getroffen zoals een escrow en/of een stichting continuïteit;
- De uitbestedingspartij beschikt over een IT business continuity plan en een strategisch IT meerjarenbeleidsplan;
- De uitbestedingspartij voldoet aan het DNB vereiste Cobit volwassenheidsniveau, ISAE 3402 II en/of ISO certificering ten aanzien van informatiebeveiliging;
- Voldoende verandervermogen, flexibiliteit en continuïteit van de systemen en de leverancier;
- Applicaties mogen in de cloud worden beheerd, maar moeten aantoonbaar voldoen aan de cloud richtlijnen van DNB en de risico's dienen acceptabel te zijn;
- Er zijn heldere juridische exit en data eigenaarschap bepalingen waarvan het data eigenaarschap duidelijk is belegd bij het fonds.

Specifieke criteria

Per activiteit stelt het pensioenfonds tevens specifieke criteria aan de uitvoerder.

Pensioenadministratie

- Huidige regeling is inpasbaar in bestaande administratiesystemen;
- Ruime ervaring met administratie van pensioenregelingen van pensioenfonds;
- Stabiliteit administratiesysteem / continuïteit pensioenuitvoerders;
- Behoud eigenheid fonds;
- Cultuur binnen / imago van de uitvoeringsorganisatie (en klanten);
- Aanbod van aanvullende diensten en services;
- Kwaliteit van het relatiebeheer, zowel voor bestuur zelf als voor werkgevers / deelnemers;
- De kwaliteit van het risicomanagement van de uitvoerder:
 - Proces;
 - Rapportagestructuur;
 - Hoe ziet de interne organisatie eruit;
 - Organogram;
 - Mate van beslisvrijheid individuele medewerkers.

Bestuursondersteuning

- Ruime kennis en ervaring met bestuursondersteuning van pensioenfonds op alle verschillende beleidsterreinen;
- Volledige ondersteuning operationele processen en beleidsvoorbereiding voor zowel bestuur, dagelijks bestuur als commissies op alle aspecten rondom pensioenfonds;
- Vast klantenteam met één klantmanager;
- Soepele samenwerking met en communicatie naar stakeholders van het pensioenfonds;
- Efficiënte en soepele coördinatie van alle werkzaamheden rond het jaarwerk van het pensioenfonds;
Rapportagestructuur.

Vermogensbeheer en fiduciair beheer

- Kwantitatieve criteria:
 - Historische performance (inclusief tracking error en volatiliteit);
 - Aantal klanten;
 - Totaal beheerd vermogen;
 - Omzetsnelheid (turnover);
 - De performance rapportages dienen te voldoen aan GIPS standaarden.
- Kwalitatieve criteria:

- Kwaliteit service/dienstverlening;
- Kwaliteit en tijdigheid rapportages;
- Kwaliteit en tijdigheid lookthrough en koersinformatie;
- Samenwerking met custodian en administrateur;
- Kwaliteit klantteam;
- Kwaliteit risicomanagement;
- Aansluiting beleid (bv. tegenpartijen, waardering) bij beleid pensioenfondsen
- Internetomgeving;
- Het streven naar (maatschappelijke) langetermijnwaardecreatie. Bij de selectie en evaluatie van (externe) beheerders worden duurzaamheidscriteria meegenomen
- Voor vermogensbeheerders zijn specifieke eisen gesteld in de kaderstelling. Daarnaast is in het document “Proces selectie, monitoring, evaluatie, aanstelling en ontslag vermogensbeheerders” een nadere beschrijving van het proces en criteria van de selectie, aanstelling, monitoring en evaluatie van vermogensbeheerders opgenomen.

Custodian

- Ruime ervaring met administratie van beleggingen van pensioenfondsen en de beleggingen die het pensioenfonds in portefeuille heeft;
- Totaal beheerd vermogen;
- Stabiliteit en continuïteit systemen;
- Kwaliteit service/dienstverlening;
- Kwaliteit aanvullende diensten (zoals tax reclaim, accounting / jaarwerk, securities lending)
- Kwaliteit en tijdigheid rapportages;
- Kwaliteit en tijdigheid lookthrough en koersinformatie
- Samenwerking met fiduciair manager, vermogensbeheerders en administrateur;
- Kwaliteit klantteam;
- De kwaliteit van het risicomanagement:

Adviseurs

- Kennis en deskundigheid van financiële markten en/of, risicomanagement en/of, pensioenwet en/of andere relevante wet- en regelgeving;
- Bewezen track record als professional in de pensioenwereld;
- Adviseert meerdere pensioenfondsen;
- Adviseert gevraagd en ongevraagd en is proactief;
- Waarborgt onafhankelijke advisering;
- Juistheid, tijdigheid en volledigheid rapportages;
- Kan input leveren voor danwel ondersteunen bij het opstellen van specifieke fondsdOCUMENTEN/beleidsvoorbereidende activiteiten;
- Helderheid in communicatie;
- Het bestuur kan besluiten dat de onder de algemene criteria genoemde ISAE 3402-verklaring of een gelijkwaardige certificering niet van toepassing zijn voor de in te zetten adviseur;
- Naar beoordeling van het bestuur kan voor adviseurs worden afgeweken van de algemene en IT criteria;
- Levert gevraagd en ongevraagd een bijdrage aan de signalering en het bijhouden van de ontwikkelingen op het pensioenterrein, financiële markten en risicomanagement;
- Flexibiliteit.

4. Procedure monitoring en evaluatie kwaliteit uitbestede diensten

4.1 Algemeen

Het bestuur heeft als taak toe te zien op de uitvoering en kwaliteit van de uitbestede taken. Deze taak vormt een structureel onderdeel van de werkzaamheden van het bestuur. Zowel periodiek als incidenteel voert het bestuur toezicht uit op de uitbestede taken en controleert of de wijze van uitvoering nog steeds voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Daarbij laat het bestuur zich periodiek informeren over de status van de risico's, de kwaliteit van de beheersing en de status van de verbeteracties rondom de uitbestede processen.

Indien de uitkomsten van de evaluaties en controles hiertoe aanleiding geven stuurt het bestuur de uitvoerende organisatie zo spoedig mogelijk bij. Indien de uitvoerende organisatie niet tijdig in staat blijkt de geconstateerde tekortkomingen te verhelpen gaat het bestuur over tot heroverweging van de uitbesteding.

4.2 Monitoring

Als onderdeel van de afspraken met de uitvoerende organisatie wordt vastgelegd op welke wijze de monitoring van de naleving van de afspraken plaatsvindt. Het bestuur controleert periodiek of de afspraken met de uitvoerende organisatie correct en tijdig worden nagekomen. Deze controle vindt onder meer plaats op basis van frequente rapportages conform de SLA die zijn voorzien van een gedegen toelichting. Deze rapportages zien ook op klachten, incidenten en uitzonderingen. Jaarlijks wordt tevens de ISAE 3402 (of vergelijkbare verklaring) van de uitvoerende organisatie beoordeeld. Indien de monitoring van de afspraken leidt tot de constatering dat de afgesproken niveaus van dienstverlening niet worden gerealiseerd zal onverwijld actie worden ondernomen. In samenwerking met de uitvoerende organisatie zullen de oorzaken worden achterhaald en zullen maatregelen worden getroffen om het gewenste niveau te kunnen realiseren. Indien geconstateerd wordt dat sprake is van structurele problemen die niet op korte termijn oplosbaar zijn, dient het bestuur zich te beraden omtrent beëindiging van de uitbesteding.

4.3 Periodieke evaluatie

Ongeacht de specifieke afspraken met de uitvoerende organisatie voert het bestuur een periodieke evaluatie uit van alle lopende uitbestedingen. Deze periodieke evaluatie vindt eenmaal per jaar plaats.

Deze periodieke evaluatie vormt een moment voor heroverweging van de uitbesteding en vindt plaats aan de hand van een evaluatieformulier. Voorafgaand aan de evaluatie wordt bij de te evalueren partij een uitvraag gedaan aan de hand van de geldende criteria, die mede als input dient voor het evaluatiegesprek en tijdens het gesprek behandeld wordt.

Indien de evaluatie leidt tot de constatering dat de afgesproken niveaus van dienstverlening niet worden gerealiseerd zal onverwijld actie worden ondernomen. In samenwerking met de uitvoerende organisatie zullen de oorzaken worden achterhaald en zullen maatregelen worden getroffen om het gewenste niveau te kunnen realiseren. Indien geconstateerd wordt dat sprake is van structurele problemen die niet op korte termijn oplosbaar zijn besluit het bestuur over beëindiging van de uitbesteding.

Los van de periodieke evaluatie kan het bestuur op basis van verschillende gebeurtenissen besluiten tussentijds te evalueren danwel een uitbesteding te heroverwegen.

Het bestuur voert minimaal eens per drie jaar een toets uit waarin de dienstverlening en

daaraan verbonden kosten van de partij waaraan is uitbesteed wordt afgezet tegen het aanbod in de markt. Waarbij ook een update van de eerder gedane analyse tegen het kader van het door het fonds vastgestelde risicomanagementbeleid wordt verricht.

Inwerkingtreding

Dit uitbestedingsbeleid is vastgesteld door het bestuur op 18 november 2022. Dit beleid vervangt het voordien geldende uitbestedingsbeleid.

Bijlage 2 (Minimaal) Vereist Eigen Vermogen

1. Vaststelling minimaal vereist eigen vermogen

Op grond van artikel 131 van de Pensioenwet dient het fonds een minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) vast te stellen. Het MVEV is de (wettelijke) ondergrens van het vereist eigen vermogen (VEV) en wordt vastgesteld op basis van het al dan niet aanwezig zijn van beleggingsrisico's en op basis van risico's die voortkomen uit de pensioenregeling. Het MVEV bepaalt de ondergrens waarbij de vermogenspositie van het fonds zich in een situatie van dekkingstekort bevindt. Indien de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds gedurende 5 jaar achtereenvolgens lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (Minimaal Vereist Vermogen: MVV) én op het laatste meetmoment (einde van enig kwartaal) de actuele dekkingsgraad eveneens lager is dan de dekkingsgraad behorende bij het MVV, dient het fonds onmiddellijk een onvoorwaardelijke korting door te voeren. Na doorvoeren van deze onvoorwaardelijke korting is de actuele dekkingsgraad van het fonds gelijk aan de dekkingsgraad behorende bij het MVV.

De berekeningswijze van het MVEV is wettelijk voorgeschreven in het Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen. Voor het fonds werken deze rekenregels als volgt uit:

- a) Het fonds loopt beleggingsrisico. Dat betekent dat in het MVEV een bijdrage van 4% van de technische voorzieningen (TV) is opgenomen.
- b) Het fonds verzekert partnerpensioen waardoor er sprake is van risicokapitaal bij overlijden. Dit leidt tot een bijdrage aan het MVEV. Het totale risicokapitaal bij overlijden wordt hierbij bepaald als de som van het per (gewezen) deelnemer bepaalde risicokapitaal. Het risicokapitaal wordt per (gewezen) deelnemer bepaald als het verschil tussen de toegekende aanspraken en de opgebouwde aanspraken van het partnerpensioen, contant gemaakt met een ingegane partnerpensioen factor en vermenigvuldigd met de partnerfrequentie. In de berekening wordt rekening gehouden met het feit dat het fonds het overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico in eigen beheer heeft.
- c) Het maximum van 18% van de geboekte premies voor arbeidsongeschiktheidspensioenen en 26% van de gemiddeld geboekte bruto schaden in de afgelopen drie jaar en van de gemiddelde toevoeging aan de schadevoorziening in deze jaren, voor zover deze schaden niet meer bedragen dan € 35 mln. Het gaat hierbij om echte arbeidsongeschiktheidspensioenen en hieronder valt niet de dekking van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

2. Vaststelling vereist eigen vermogen

Op grond van artikel 132 van de Pensioenwet dient het fonds over een vereist eigen vermogen (VEV) te beschikken. Het VEV dient om een solvabiliteitsbuffer te creëren voor de financiële risico's die het fonds loopt. Het VEV bepaalt de ondergrens waarbij de vermogenspositie van het fonds zich in een situatie van reservetekort bevindt. In dat geval dient het fonds een herstelplan op te stellen.

Het wettelijk uitgangspunt voor de bepaling van het VEV is dat bij een financiële positie waarbij het fondsvermogen precies gelijk is aan het VEV, met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenvermogen binnen een periode van één jaar lager uitkomt dan de TV.

Standaardmodel versus intern model

In het Besluit Financieel Toetsingskader van 18 december 2006 is bepaald dat het fonds het VEV dient vast te stellen op basis van een intern model of op basis van het standaardmodel zoals dat is omschreven in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het bestuur van het fonds is van mening dat het risicoprofiel van het

fonds zodanig is dat het standaardmodel voldoende representatief is voor de berekening van het VEV. In dit standaardmodel worden de volgende financiële risico's onderkend:

- Renterisico (S1)
- Risico's van zakelijke waarden (S2)
- Valutarisico (S3)
- Grondstoffenrisico (S4)
- Kredietrisico (S5)
- Verzekeringstechnisch risico (S6)

In het onderstaande wordt per risico beschreven op welke wijze het beleid dat het fonds met betrekking tot deze risico's voert wordt meegenomen bij het vaststellen van het VEV op basis van dit standaardmodel. Zoals in het onderstaande nader wordt toegelicht worden de volgende risico's, conform het standaardmodel, op nihil verondersteld voor de vaststelling van het VEV:

- Liquiditeitsrisico (S7)
- Concentratie risico (S8)
- Operationeel risico (S9)
- Risico door actief beheer aandelenbeleggingen (S10)

Strategische portefeuille versus feitelijke portefeuille

Op basis van het wettelijke uitgangspunt heeft de bepaling van het VEV-betrekking op de financiële risico's die zich het komende jaar kunnen voordoen. Het fonds baseert het VEV op de meest recent vastgestelde lange termijn strategische portefeuille. Het VEV wordt periodiek zowel op basis van de strategische portefeuille als op basis van de feitelijke portefeuille bepaald.

Evenwichtssituatie

Op basis van de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling stelt het fonds het VEV vast in de situatie dat het eigen vermogen van het fonds precies gelijk is aan het VEV ("de evenwichtssituatie", oftewel de situatie waarin de dekkingsgraad precies gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad). In het algemeen zal het fonds zich op balansdatum niet in de evenwichtssituatie bevinden. Voor de berekening van het VEV wordt de feitelijke omvang van de risico's op balansdatum vertaald naar de evenwichtssituatie door de vermogensbestandsdelen naar evenredigheid aan te passen.

Renterisico (S₁)

Renteafdekking

Het strategische afdekkingsbeleid ten aanzien van de nominale verplichting is afhankelijk van de hoogte van de rente. Het lange termijn strategische afdekkingspercentage is 60%. Het afdekken van het renterisico geschiedt op basis van de swapcurve. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de UFR-curve. Voor de bepaling van het VEV wordt – conform de voorschriften van DNB – voor de bepaling van de rentegevoeligheid van de TV de rentetermijnstructuur geschokt.

Voor de bepaling van het renterisico wordt, conform de beleidsregels van DNB, gekeken naar de rentegevoeligheid van de volgende beleggingscategorieën:

- High Yield ontwikkelde markten
- Emerging Markets Debt Local Currency
- Bedrijfsobligaties ontwikkelde markten
- Staatsobligaties
- Indexobligaties
- Rente overlay
- Achmea hypotheek

Schokken

Voor de bepaling van het VEV wordt – conform de voorschriften van DNB – voor de bepaling van de rentegevoeligheid van de TV de rentetermijnstructuur geschokt. Ten behoeve van de schok op de verplichtingen wordt de UFR-curve geschokt (zoals vastgesteld door DNB).

Voor de jaarlijkse vaststelling van S_1 voor het VEV stellen de vermogensbeheerders de schokken op de vastrentende waarden vast conform de methodiek van DNB. Ten behoeve van de schok op de beleggingen wordt de markrentecurve verhoogd en verlaagd met de voorgeschreven schok op de DNB-curve in basispunten.

Voor de bepaling van het VEV wordt naast de rentegevoeligheid van de integrale portefeuille ook de rentegevoeligheid van de indexleningen meegenomen. Voor de bepaling van de rentegevoeligheid van de indexleningen wordt verondersteld dat 50% van een verandering in de nominale rente veroorzaakt wordt door een verandering in de verwachte inflatie en 50% door een verandering in de reële rente.

Het VEV op basis van de strategische portefeuille wordt gebaseerd op het beleidsmatig afgesproken afdekkingspercentage en op de verwachte toekomstige kasstromen van de TV.

Risico zakelijke waarden (S_2)

De beleggingen van het fonds in zakelijke waarden betreffen:

Beursgenoteerde aandelen in ontwikkelde markten en beursgenoteerd onroerend goed:

- Aandelen Developed Markets
- Beursgenoteerd Vastgoed

Beursgenoteerde aandelen in opkomende markten:

- Aandelen Emerging Markets

Niet-beursgenoteerde aandelen:

- Infrastructuur

Niet beursgenoteerd onroerend goed:

- Privaat vastgoed SAREF
Privaat vastgoed PGGM

De waardedaling van de zakelijke waarden die opgevangen moet kunnen worden is per categorie weergegeven in onderstaande tabel:

Zakelijke waarden	Waardedaling in %
Beursgenoteerde aandelen in ontwikkelde markten en beursgenoteerd onroerend goed	30%
Beursgenoteerde aandelen in opkomende markten	40%
Niet beursgenoteerde aandelen	40%
Niet beursgenoteerd onroerend goed	15%

Daarnaast wordt tussen de verschillende categorieën die zijn onderscheiden een correlatie verondersteld van 0,75.

Valutarisico (S₃)

Het valutarisico wordt door het fonds gedeeltelijk afgedekt. Dit beleid wordt toegelicht in het hoofdstuk beleggingsbeleid. Het VEV op basis van de feitelijke portefeuille wordt gebaseerd op de feitelijke valuta exposure na afdekking van het valutarisico. Hierbij wordt een schok van 20% toegepast bij valutarisico in ontwikkelde markten en 35% bij valutarisico in opkomende markten. Het VEV op basis van de strategische portefeuille wordt gebaseerd op een valuta exposure zoals volgt uit het strategische beleggingsbeleid.

Tussen de risico's die zijn onderscheiden voor het valutarisico geldt: een correlatie van 0,50 tussen valuta in ontwikkelde markten; een correlatie van 0,75 tussen valuta in opkomende markten en een correlatie van 0,25 tussen het valutarisico voor ontwikkelde markten enerzijds en het valutarisico voor opkomende markten anderzijds;

Voor de classificatie van de valuta naar ontwikkelde en opkomende markten ten behoeve van de berekening van het valutarisico wordt uitgegaan van de onderverdeling zoals gehanteerd door OESO. Deze classificatie kan voor enkele valuta afwijken van de classificatie die het fonds hanteert in het valutabeleid.

Het fonds beschouwt de landen die lid zijn van het OESO als "ontwikkelde landen".

Grondstoffenrisico (S₄)

Op basis van het standaardmodel wordt het grondstoffenrisico bepaald op basis van een waardedaling van grondstofbeleggingen met 35%.

Kredietrisico (S₅)

Het fonds loopt kredietrisico op de vastrentende beleggingen via de beleggingen in:

- Bedrijfsobligaties
- High Yield
- Emerging Markets Debt LC
- Euro Staatsobligaties
- Zakelijke Hypotheken
- Particuliere Hypotheken

Op basis van het standaardmodel moet het effect op de waarde van de vastrentende beleggingen met een additionele opslag op de credit spread (marktrenteopslag voor kredietrisico) opgevangen kunnen worden, op basis van onderstaande tabel. De credit spread wordt bepaald op basis van de feitelijke kasstromen van de vastrentende beleggingen door het effectieve rendement te vergelijken met de voor de betreffende belegging relevante risicovrije rentetermijnstructuur.

Rating	Spread
AAA m.u.v. Europese staatsobligaties	60 basispunten
AA	80 basispunten
A	130 basispunten
BBB	180 basispunten
BB en lager (alsook zonder rating)	530 basispunten

Voor de jaarlijkse vaststelling van S5 voor het VEV stellen de vermogensbeheerders de schokken vast conform de methodiek van DNB.

Het kredietrisico bij het strategische beleggingsbeleid wordt vastgesteld op basis van de strategische allocatie naar de verschillende vastrentende beleggingen. Hierbij wordt voor de verschillende beleggingscategorieën de feitelijke rating verdeling gehanteerd. De schokken op

basis van de feitelijke rating verdeling worden per beleggingscategorie (bedrijfsobligaties, high yield, EMD, etc.) geschaald met de ratio tussen de strategische allocatie en de feitelijke allocatie.

Verzekeringstechnisch risico (S₆)

In het standaardmodel zijn voor de bepaling van het vereist vermogen voor het verzekeringstechnisch risico geen berekeningen voorgeschreven. Wel is voorgeschreven dat het verzekeringstechnisch risico bestaat uit drie soorten risico's die voortvloeien uit mogelijke afwijkingen ten opzichte van de gehanteerde sterfteveronderstellingen, te weten het procesrisico, de trendsterfteonzekerheid (TSO) en negatieve stochastische afwijkingen (NSA). Het procesrisico wordt bepaald op een 1-jaars horizon en zekerheidsniveau 97,5%. TSO en NSA beslaan de gehele looptijd van de verplichtingen en worden vastgesteld als verschil tussen het 75e percentiel van de verdeling van de waarde van de verplichtingen en de verwachtingswaarde hiervan.

Het fonds maakt voor de vaststelling van het verzekeringstechnisch risico gebruik van de formules die DNB als handreiking ter beschikking heeft gesteld. Deze formules bepalen het verzekeringstechnisch risico op basis van het aantal (gewezen) deelnemers, de gemiddelde leeftijd in het fonds en de door het fonds gevoerde pensioenvormen.

Liquiditeitsrisico (S₇)

Pensioenfondsen lopen het risico dat zij niet over voldoende liquide financiële middelen beschikken om op het beoogde moment aan onder andere de pensioenuitkeringsverplichtingen te voldoen. Ten behoeve van risicomanagement dienen pensioenfondsen rekening te houden met liquiditeitsrisico, wat kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het eigen vermogen. Een deel van de beleggingsportefeuille bestaat uit minder liquide vermogenscategorieën. Het vermogensbeheer van de portefeuille is zo ingericht dat een voldoende groot deel van de portefeuille op afdoende korte termijn geliquideerd kan worden om ook onder een stressscenario tijdig aan de liquiditeitsbehoefte van het fonds te voldoen zonder deze minder liquide beleggingen van de hand te hoeven doen. Op basis van verschillende stressscenario's en door periodieke monitoring van de benodigde liquiditeit wordt verondersteld dat de beheersing van het liquiditeitsrisico toereikend is. Om deze redenen wordt geen opslag voor liquiditeitsrisico opgenomen voor de bepaling van het VEV.

Concentratierisico (S₈)

Pensioenfondsen dienen in hun risicomanagement rekening te houden met concentratierisico, dit kan resulteren in het aanhouden van een buffer in het eigen vermogen. De beleggingen van het fonds worden op een redelijke wijze gespreid over beleggingscategorieën, regio's en sectoren. De beleggingsrichtlijnen bevatten restricties ten aanzien van de aan te houden posities en de hierin te hanteren spreiding. De beheersing van het concentratierisico is bij het fonds afdoende. Om deze reden laat het fonds concentratierisico buiten beschouwing bij het vaststellen van het VEV.

Operationeel risico (S₉)

Het bestuur heeft voldoende maatregelen genomen om operationeel risico te beheersen, zoals het stellen van kwaliteitseisen aan uitvoeringsorganisaties en het monitoren daarvan goede selectieprocessen van bestuurders en adviseurs, duidelijke organisatiestructuur, terugkoppeling van Portefeuilles, NUB en UB aan het bestuur, een deskundigheidsplan en profielen van bestuursleden e.d. Om deze redenen wordt er geen opslag voor operationeel risico opgenomen bij het vaststellen van het VEV.

Risico door actief beheer aandelenbeleggingen (S₁₀)

Een indicator voor actief beheer kan de met de vermogensbeheerder afgesproken tracking error zijn. In het beleggingsplan is opgenomen dat bij liquide beleggingen gewerkt wordt met een

overall tracking error. Deze geeft aan hoeveel het werkelijke rendement naar verwachting af mag wijken van het benchmark rendement. De impact van actief beheer is voor het fonds beperkt. Het fonds gaat voor de berekening van het risico voor actief beheer uit van de handreiking van DNB. Op basis van deze handreiking wordt het risico actief beheer bepaald aan de hand van de tracking error (TE) en total expense ratio (TER) van de actief beheerde portefeuille.

Het fonds neemt een opslag mee voor actief beheer bij de bepaling van het VEV.

Totaal risico

Het totale risico is gelijk aan S, waarbij S wordt bepaald op basis van de navolgende formule.

$$S = \sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \times 0,4 \times S_1 \times S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + 2 \times 0,4 \times S_1 \times S_5 + 2 \times 0,5 \times S_2 \times S_5 + S_6^2 + S_7^2 + S_8^2 + S_9^2 + S_{10}^2)}$$

Met dien verstande dat S niet minder mag bedragen dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Bijlage 3 Actuariële waarderingsgrondslagen 2024

De technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen bestaan uit de voorzieningen pensioenverplichtingen. De voorzieningen pensioenverplichtingen is in beginsel gelijk aan:

- voor de actieve deelnemers de actuariële contante waarde van de over de verstreken dienstjaren verkregen pensioenaanspraken, inclusief de toegekende indexatie;
- voor gewezen deelnemer en pensioengerechtigden de actuariële contante waarde van de pensioenaanspraken en ingegane pensioenuitkeringen, inclusief de tot balansdatum verstrekte indexatie;
- voor arbeidsongeschikte deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief het premievrijgestelde deel van de toekomstige premies (het betreft hierbij de contante waarde van de toekomstige – tot en met de pensioendatum – te betalen bruto koopsommen met een afslag voor revalidatie) en de IBNR voorziening.

IBNR-voorziening

De IBNR-voorziening (Incured But Not Reported) dient ter dekking van het latent arbeidsongeschiktheidsrisico (premielvrijstelling). De voorziening heeft hierbij betrekking op de verwachte toekomstige schadelast voor actieve deelnemers, die op de balansdatum ziek zijn, van loondoorbetaling genieten en mogelijk (na de balansdatum) arbeidsongeschikt zullen raken. De IBNR-voorziening is gelijk aan de jaarlijkse risicopremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid over het huidige plus voorgaande boekjaar, zoals deze is vastgesteld voor de zuivere kostendeckende premie in het jaarwerk. Hierbij wordt uitgegaan van de meest recente opslagpercentage voor PVI.

Kostenvoorziening

Pensioenfondsen Particuliere Beveiliging hanteert per 30 september 2023 een administratiekostenopslag van 3,8% op de voorziening.

Vanaf 2019 wordt voor het vaststellen van de kostenvoorziening uitgegaan van de situatie waarin na een eventuele beëindiging van de premiestroom het fonds de verplichtingen zal overdragen aan een ander bedrijfstakpensioenfonds. Hierbij geldt als uitgangspunt dat, nadat het fonds slapend wordt, de pensioenuitvoering naar verwachting nog één jaar bij de huidige pensioenuitvoerder blijft.

In het geval dat bij het staken van de premiestroom de verplichtingen worden overgedragen aan een andere uitvoerder is aangenomen dat het fonds met de volgende kosten geconfronteerd wordt:

- de kosten voor het onderbrengen van de pensioenverplichtingen bij een andere uitvoerder. Hierbij wordt uitgegaan van de kostenstructuur bij bedrijfstakpensioenfondsen in aanverwante sectoren. Er werd in 2021 een kostenopslag gehanteerd die aan de bovenkant lag van de kostenopslagen bij deze bedrijfstakpensioenfondsen.
- de éénmalige kosten voor het onderbrengen van de pensioenverplichtingen bij een andere uitvoerder. Hierbij wordt uitgegaan € 0,5 miljoen aan liquidatiekosten.
- de reguliere en aanvullende kosten die het fonds gedurende een jaar zal maken, die nodig is om de pensioenaanspraken elders onder te brengen.

Op basis van deze uitgangspunten resulteert een benodigde kostenopslag van 3,8% van de voorziening.

In 2024 zal de kostenvoorziening opnieuw herijkt worden wanneer er meer duidelijkheid is over wet- en regelgeving en er meer zicht is op de kostenstructuur onder WTP en de methodiek van reserveren/voorzien/opslagen in premie etc.

Niet-opgevraagde pensioenen

Pensioengerechtigden of nabestaanden die hun pensioen niet opgevraagd hebben, hebben dit recht dit alsnog te doen. Het fonds houdt geen reserve aan ter dekking van het alsnog uitkeren van gemiste uitkeringen. Aan de andere kant reserveert het fonds 100% van de technische voorziening van de pensioengerechtigden of nabestaanden die het pensioen niet opgevraagd hebben.

Herverzekering

De pensioenaanspraken worden in beginsel in eigen beheer gehouden. De overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's zijn niet herverzekerd. Het herverzekeringsbeleid wordt eens per drie jaar (in eerste instantie kwalitatief) getoetst. Als daartoe aanleiding is wordt een kwantitatieve toets gedaan. Het herverzekeringsbeleid is in boekjaar 2020 voor het laatst getoetst, de eerstvolgende toetsing zou in het boekjaar 2023 plaatsvinden. I.v.m. de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel op relatief korte termijn is er voor gekozen om geen toetsing te doen op basis van de huidige regeling. Het pensioenfonds voert deze toetsing 1 jaar na de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel opnieuw uit.

Grondslagen voorziening

De voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen.

Interest	Conform de rentetermijnstructuur, zoals deze wordt gepubliceerd door DNB.
Sterfte	Er wordt gebruik gemaakt van de AG-Prognosetafel 2022 met fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van WTW ervaringssterftemodel 2022.
Partnerfrequenties	Voor de pensioenleeftijd (67 jaar) wordt het systeem van onbepaald partnerschap gehanteerd. De partnerfrequenties zijn fondsspecifiek vastgesteld en opgenomen in tabellen aan het einde van deze bijlage. Voor de vaststelling van het uitruilbare latente partnerpensioen wordt op de pensioenleeftijd een partnerfrequenties van 100% gehanteerd. Na de pensioendatum wordt de voorziening vastgesteld op basis van een bepaalde partner.
Leeftijden	Bij de berekening van de technische voorzieningen wordt de leeftijd in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld. Hierbij is aangenomen dat de deelnemers zijn geboren op de eerste dag van de geboortemaand.
Leeftijdsverschil	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3,5 jaar gesteld (man ouder dan vrouw). Bij toetsing wordt het leeftijdsverschil berekend op één decimaal en voor de toepassing afgerond op halve jaren.
Kosten	Voor toekomstige administratiekosten wordt een voorziening getroffen ter grootte van 3,0% van de voorziening pensioenverplichtingen.
Uitkeringen	Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen maandelijks geschieden.
PVI-reserve	Om rekening te houden met revalidatie worden de actuariële tarieven bij het bepalen van de reserve premievrijstelling bij invaliditeit verlaagd met 10%.

WZP-opslag	Voor het latente wezenpensioen wordt tot de pensioenleeftijd een opslag op de voorziening voor latent partnerpensioen gehanteerd van 1,5%.
Uitruil- en afkoopfactoren	De uitruil- en afkoopfactoren zijn gebaseerd op de volgende actuariële uitgangspunten: - Rentetermijnstructuur van 31 maart van het voorgaande berekeningsjaar; - De grondslagen van het fonds, zoals van toepassing op 31 maart van het voorgaande berekeningsjaar; - Indien uitruil plaatsvindt van ouderdomspensioen naar partnerpensioen, wordt ervan uitgegaan dat er op het moment van uitruil een partner aanwezig is. - Voor de uitruilfactoren wordt gekeken naar de premievrije en actieve deelnemers die 55 jaar en ouder zijn. De sekseneutrale verhouding is vastgesteld op 85%/15%. Jaarlijks wordt getoetst of deze verhouding binnen een bandbreedte van 5% ligt. Indien de verhouding buiten deze bandbreedte komt, wordt deze verhouding aangepast; - Voor de afkoopfactoren en uitruilfactoren van latent ouderdomspensioen in partnerpensioen wordt gekeken naar alle premievrije en actieve deelnemers. Indien de verhouding niet meer dan 10%-punt van elkaar afwijkt, dan wordt de sekseneutrale verhouding voor afkoopfactoren gelijkgesteld aan de sekseneutrale verhouding voor uitruilfactoren. De sekseneutrale verhouding is vastgesteld op 85%/15%. Jaarlijks wordt getoetst of deze verhouding nog realistisch is; De uitruil- en afkoopfactoren worden jaarlijks per 1 januari voor het komende kalenderjaar vastgesteld.

In de premiestelling is verder rekening gehouden met de volgende kosten/opslagen:

- De opslag voor toekomstige excassokosten bedraagt 3,0% van de actuariële koopsom;
- De opslag voor premievrijstelling is 10,5% van de actuariële koopsom exclusief excassokosten (want die opslag is al verwerkt in de 10,5%), inclusief risicokoopsom;
- Voor de administratiekosten wordt jaarlijks een vast bedrag als opslag op de premie gehanteerd. Het bestuur maakt een inschatting van de verwachte administratiekosten voor het komende jaar en stelt deze vast. Voor het jaar 2024 zijn de administratiekosten, na aftrek van vrijval van excassokosten (over de uitkeringen), op € 5.345 duizend geschat.
- Voor het latente wezenpensioen wordt een opslag op het latent partnerpensioen en de risicokoopsom partnerpensioen gehanteerd van 3,0%.

Overige uitgangspunten ex-ante premiestelling:

- Het maximum salaris volgt reglementair de ontwikkeling van het minimumloon per 1 januari van het betreffende boekjaar. Het minimumloon wordt verhoogd op basis van de contractloonontwikkelingsfactor, zoals in de Macro-Economische-Verkenning is geraamd. De verhoging van het minimumloon over 2024 is reeds bekend en bedraagt 7,0%.
- De franchise was tot en met het boekjaar 2023 bevroren en zou daarna ook de ontwikkeling van het minimumloon volgen, tenzij er ruimte voor verlaging is. Voor 2024 hebben sociale partners echter besloten om de franchise nog een jaar ongewijzigd te laten.
- Voor de algemene loonontwikkeling wordt gebruikt gemaakt van de CAO afspraken die vastliggen. Daarbij is aandacht nodig voor de afspraak dat de algemene loonronde

minimaal gelijk is aan de niet-afgeleide CPI stijging 1 okt – 30 sept. Dit CPI cijfer is in de loop van oktober (voorlopig) bekend en in november definitief. In de berekening wordt daarom uitgegaan van de voorlopige CPI-stijging sept-sept. Voor de verhoging per 1 januari 2024 geldt daarnaast dat deze met 6% wordt verhoogd aangezien per 1 januari 2023 niet de volledige CPI-stijging is doorgevoerd.

- Er wordt met individuele carrière geen rekening gehouden

Uitgangspunten rendementscurve ten behoeve van premie 2024:

Gehanteerde beleggingsmix	
Aandelen ontwikkelde markten	31,8%
Aandelen opkomende landen	5,4%
Niet beursgenoteerd vastgoed	6,7%
Infrastructuur	4,9%
Vastrentende waarden	51,2%

Gehanteerde ratingverdeling (Q2 2023)⁴	
AAA	46,5%
AA	15,6%
A	13,3%
BBB	15,5%
High Yield	9,1%

Beide tabellen hierboven zijn gebaseerd op de situatie per peildatum 30 september 2023.

⁴ Deze is omgerekend naar de strategische beleggingsmix.

Gehanteerde rendementscurve (spotrates) ten behoeve van premie 2024:

Looptijd	Nominaal	Reëel	Looptijd	Nominaal	Reëel	Looptijd	Nominaal	Reëel
1	5,18%	1,23%	35	4,60%	2,38%	69	4,37%	2,24%
2	5,02%	1,13%	36	4,58%	2,37%	70	4,37%	2,24%
3	4,92%	1,44%	37	4,57%	2,37%	71	4,37%	2,24%
4	4,87%	1,62%	38	4,57%	2,36%	72	4,36%	2,24%
5	4,84%	1,75%	39	4,56%	2,36%	73	4,36%	2,23%
6	4,83%	1,89%	40	4,55%	2,35%	74	4,36%	2,23%
7	4,82%	1,99%	41	4,54%	2,34%	75	4,35%	2,23%
8	4,83%	2,06%	42	4,53%	2,34%	76	4,35%	2,23%
9	4,83%	2,12%	43	4,52%	2,33%	77	4,35%	2,23%
10	4,84%	2,19%	44	4,51%	2,32%	78	4,35%	2,23%
11	4,85%	2,26%	45	4,50%	2,32%	79	4,34%	2,22%
12	4,86%	2,31%	46	4,49%	2,31%	80	4,34%	2,22%
13	4,86%	2,35%	47	4,48%	2,31%	81	4,34%	2,22%
14	4,86%	2,38%	48	4,47%	2,30%	82	4,34%	2,22%
15	4,86%	2,41%	49	4,46%	2,29%	83	4,34%	2,22%
16	4,85%	2,42%	50	4,46%	2,29%	84	4,33%	2,22%
17	4,84%	2,43%	51	4,45%	2,29%	85	4,33%	2,22%
18	4,83%	2,44%	52	4,44%	2,28%	86	4,33%	2,21%
19	4,82%	2,45%	53	4,44%	2,28%	87	4,33%	2,21%
20	4,81%	2,46%	54	4,43%	2,28%	88	4,32%	2,21%
21	4,79%	2,45%	55	4,43%	2,27%	89	4,32%	2,21%
22	4,78%	2,45%	56	4,42%	2,27%	90	4,32%	2,21%
23	4,76%	2,45%	57	4,42%	2,27%	91	4,32%	2,21%
24	4,75%	2,45%	58	4,41%	2,27%	92	4,32%	2,21%
25	4,74%	2,45%	59	4,41%	2,26%	93	4,32%	2,21%
26	4,72%	2,44%	60	4,40%	2,26%	94	4,31%	2,21%
27	4,70%	2,43%	61	4,40%	2,26%	95	4,31%	2,20%
28	4,69%	2,42%	62	4,40%	2,25%	96	4,31%	2,20%
29	4,67%	2,42%	63	4,39%	2,25%	97	4,31%	2,20%
30	4,66%	2,41%	64	4,39%	2,25%	98	4,31%	2,20%
31	4,64%	2,40%	65	4,39%	2,25%	99	4,31%	2,20%
32	4,63%	2,39%	66	4,38%	2,25%	100	4,30%	2,20%
33	4,62%	2,39%	67	4,38%	2,24%			
34	4,61%	2,38%	68	4,38%	2,24%			

In onderstaande tabel staat een overzicht van de actuariële grondslagen met daarbij de meest recente vaststellingsdatum vermeld.

Grondslag	Datum laatst vastgesteld
Overlevingsgrondslagen (+ervaringssterfte)	November 2022
Partnerfrequenties	November 2022
Leeftijdsverschil X-Y	Oktober 2023
Kostenopslag	December 2023
PVI-opslag en -reserve	September 2022
WZP-opslag	November 2020

De grondslagen worden ten minste elke twee jaar worden getoetst, met uitzondering van het leeftijdsverschil en de WZP-opslag die ten minste elke vier jaar worden getoetst.

Fondsspecifieke partnerfrequenties:

Leeftijd	Hx Man	Leeftijd	Hx Man	Leeftijd	Hx Man
18	0,000	35	0,611	52	0,789
19	0,000	36	0,622	53	0,799
20	0,000	37	0,632	54	0,810
21	0,048	38	0,643	55	0,820
22	0,097	39	0,653	56	0,820
23	0,145	40	0,663	57	0,820
24	0,193	41	0,674	58	0,820
25	0,242	42	0,684	59	0,820
26	0,290	43	0,695	60	0,820
27	0,338	44	0,705	61	0,820
28	0,387	45	0,716	62	0,820
29	0,435	46	0,726	63	0,820
30	0,483	47	0,737	64	0,820
31	0,532	48	0,747	65	0,820
32	0,580	49	0,757	66	0,820
33	0,590	50	0,768	67	0,820
34	0,601	51	0,778		

Leeftijd	Hx Vrw	Leeftijd	Hx Vrw	Leeftijd	Hx Vrw
18	0,000	35	0,525	52	0,600
19	0,038	36	0,540	53	0,600
20	0,075	37	0,555	54	0,600
21	0,113	38	0,570	55	0,600
22	0,150	39	0,585	56	0,600
23	0,188	40	0,600	57	0,600
24	0,225	41	0,600	58	0,600
25	0,263	42	0,600	59	0,600
26	0,300	43	0,600	60	0,600
27	0,338	44	0,600	61	0,600
28	0,375	45	0,600	62	0,600
29	0,413	46	0,600	63	0,600
30	0,450	47	0,600	64	0,600
31	0,465	48	0,600	65	0,600
32	0,480	49	0,600	66	0,600
33	0,495	50	0,600	67	0,600
34	0,510	51	0,600		

Fondsspecifieke ervaringssterfte:

Leeftijd	Hoofd - Man	Hoofd - Vrouw	Mede - Man	Mede - Vrouw	Leeftijd	Hoofd - Man	Hoofd - Vrouw	Mede - Man	Mede - Vrouw
t/m 14	0,200	0,323	0,802	0,715	58	0,888	0,693	0,699	0,935
15	0,200	0,323	0,802	0,715	59	0,902	0,703	0,710	0,934
16	0,199	0,323	0,802	0,716	60	0,917	0,714	0,722	0,935
17	0,197	0,323	0,802	0,719	61	0,933	0,724	0,735	0,936
18	0,193	0,323	0,802	0,723	62	0,952	0,736	0,748	0,938
19	0,188	0,325	0,799	0,726	63	0,973	0,752	0,761	0,940
20	0,182	0,328	0,789	0,726	64	0,998	0,772	0,773	0,943
21	0,177	0,332	0,770	0,720	65	1,026	0,797	0,782	0,944
22	0,174	0,339	0,739	0,706	66	1,055	0,826	0,791	0,945
23	0,174	0,347	0,696	0,686	67	1,084	0,857	0,797	0,944
24	0,179	0,356	0,648	0,662	68	1,109	0,888	0,802	0,941
25	0,190	0,365	0,601	0,640	69	1,128	0,917	0,807	0,937
26	0,206	0,375	0,562	0,624	70	1,140	0,943	0,810	0,931
27	0,229	0,388	0,532	0,618	71	1,145	0,964	0,813	0,924
28	0,257	0,403	0,512	0,620	72	1,145	0,983	0,815	0,916
29	0,289	0,420	0,502	0,631	73	1,142	0,998	0,818	0,906
30	0,324	0,442	0,496	0,648	74	1,137	1,012	0,819	0,896
31	0,360	0,465	0,495	0,668	75	1,133	1,023	0,820	0,885
32	0,397	0,488	0,496	0,691	76	1,128	1,033	0,821	0,874
33	0,433	0,510	0,500	0,715	77	1,123	1,040	0,822	0,862
34	0,468	0,531	0,508	0,738	78	1,118	1,045	0,822	0,850
35	0,501	0,549	0,517	0,761	79	1,113	1,048	0,823	0,839
36	0,533	0,563	0,529	0,781	80	1,108	1,048	0,824	0,828
37	0,564	0,575	0,543	0,799	81	1,103	1,046	0,825	0,818
38	0,593	0,583	0,557	0,814	82	1,098	1,043	0,826	0,810
39	0,621	0,590	0,572	0,827	83	1,093	1,039	0,827	0,803
40	0,647	0,593	0,586	0,838	84	1,089	1,033	0,829	0,798
41	0,671	0,596	0,598	0,850	85	1,084	1,028	0,831	0,795
42	0,694	0,597	0,609	0,863	86	1,080	1,023	0,836	0,795
43	0,714	0,598	0,617	0,877	87	1,075	1,019	0,842	0,798
44	0,731	0,599	0,622	0,891	88	1,070	1,016	0,851	0,803
45	0,747	0,600	0,627	0,904	89	1,064	1,013	0,861	0,812
46	0,760	0,602	0,631	0,916	90	1,059	1,011	0,873	0,824
47	0,772	0,604	0,634	0,925	91	1,053	1,010	0,886	0,842
48	0,782	0,607	0,639	0,932	92	1,047	1,009	0,899	0,859
49	0,792	0,611	0,644	0,936	93	1,041	1,008	0,911	0,877
50	0,802	0,616	0,650	0,939	94	1,035	1,007	0,924	0,894
51	0,811	0,623	0,656	0,940	95	1,029	1,006	0,937	0,912
52	0,821	0,630	0,661	0,941	96	1,023	1,004	0,949	0,930
53	0,830	0,639	0,666	0,940	97	1,018	1,003	0,962	0,947
54	0,840	0,648	0,671	0,939	98	1,012	1,002	0,975	0,965
55	0,851	0,659	0,677	0,938	99	1,006	1,001	0,987	0,982
56	0,862	0,670	0,683	0,937	100 e.v.	1,000	1,000	1,000	1,000
57	0,874	0,682	0,690	0,936					

Bijlage 4 Procesbeschrijving berekening dekkingsgraad

Met de invoering van het nFTK is het begrip beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor onder andere waardeoverdrachten en toeslagverlening. De beleidsdekkingsgraad wordt bepaald als rekenkundig gemiddelde van de dekkingsgraad over de afgelopen twaalf maanden.

In deze bijlage wordt een korte beschrijving gegeven over de wijze waarop de berekening van de beleidsdekkingsgraad tot stand komt en welke checks en balances worden uitgevoerd.

a. De berekening van de maandelijkse dekkingsgraad

De berekening van de maandelijkse dekkingsgraad wordt uitgevoerd door het team V&R van TKP. Daarbij is de stand van de financiële administratie de basis. Belangrijkste elementen hierbij voor de bepaling van de dekkingsgraad zijn de stand van de pensioenverplichtingen (Technische Voorzieningen, TV) en de waarde van de beleggingen.

De TV wordt bepaald door het actuariaat van TKP voor het fonds. Daarbij vindt o.a. een tweede mans-controle plaats. Deze procedure is onderdeel van de ISAE 3402 type II en valt eveneens onder de scope van de In Control Statement van TKP. Iedere maand wordt de TV aan de hand van actuele batches van de pensioenadministratie bepaald, rekening houdend met de ontwikkeling van de UFR-curves. Bij bepaling van de TV vindt binnen TKP, zowel door de afdeling actuariaat als door de afdeling Verslaglegging & Rapportage (V&R), een zogenaamde plausibiliteitscontrole plaats, waarbij de stand van de TV wordt beoordeeld ten opzichte van de vorige periode en waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van de UFR-curve en eventuele aanpassingen in overlevingstafels en pensioenreglementen.

De stand van de beleggingen is afkomstig van de vermogensbeheerder/custodian (hierna: vermogensbeheerder). Het fondsbestuur is verantwoordelijk voor de afspraken met deze partijen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de aangeleverde gegevens. De afdeling V&R voert een plausibiliteitscheck uit door de verandering van de waarde van de beleggingen te beoordelen ten opzichte van de ontwikkeling van de marktrente en de beurskoersen van zakelijke waarden. Deze plausibiliteitscontrole is echter beperkt in diepgang, omdat informatie over bijvoorbeeld effectieve rente-afdekking en de onderliggende portefeuille ontbreekt.

Naast de bovengenoemde onderdelen wordt ook rekening gehouden met de overige balansposities. De basis hiervan is de financiële administratie die door TKP wordt gevoerd. Deze wordt door V&R in detail beoordeeld ten behoeve van de maandelijkse afsluiting.

V&R berekent de dekkingsgraad op basis van deze gegevens in een excel-model dat al een aantal jaren wordt gebruikt. De uitkomst (stijging of daling) wordt verklaard op basis van de ontwikkeling van de beleggingen en de TV. Voordat de dekkingsgraad wordt ingediend bij DNB vindt een tweede mans-controle plaats en wordt de checklist afgetekend. De tweede man kijkt naar de aansluitingen (TV en beleggingen met opgaves derden) en beoordeelt de ontwikkeling ten opzichte van eerdere periodes.

Het gehele proces wordt vastgelegd in een checklist en is onderdeel van ISAE 3402-rapportage.

Eventuele afwijkingen

Het kan voor komen dat met terugwerkende kracht mutaties in de financiële gegevens van het fonds plaatsvinden, anders dan als gevolg van reguliere mutaties van het deelnemersbestand. Een voorbeeld is dat definitieve beleggingsstanden vaak na indiening van de DNB maandstaten worden opgeleverd. Door deze mutaties kan de dekkingsgraad significant afwijken van de gerapporteerde dekkingsgraad. Indien achteraf blijkt dat een gerapporteerde maanddekkingsgraad aanpassing behoeft, dient deze aanpassing bij de berekening van de beleidsdekkingsgraad te worden meegenomen. Het is door DNB niet verplicht hiervoor een herrapportage in te dienen, maar het beleid bij TKP is dat indien de actuele dekkingsgraad met 0,3%-punt of meer afwijkt, de (beleids)dekkingsgraad opnieuw wordt berekend, gecontroleerd, ingediend en gecommuniceerd. Indien de impact op de actuele dekkingsgraad kleiner is dan 0,3%-punt, wordt geen herrapportage ingediend maar wordt deze aanpassing wel bij de berekening van de beleidsdekkingsgraad meegenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat deze methodiek overeenstemt met de werkwijze die DNB prefereert.

Verwerking beleidsbeslissingen en grondslagwijzigingen

Bij wijzigingen van het beleid of de actuariële grondslagen van het fonds, is het streven om de betreffende wijziging in de dekkingsgraad te verwerken uiterlijk aan het einde van de maand waarin het bestuursbesluit is genomen. Bestuursbesluiten die van invloed zijn op de dekkingsgraad worden dan ook zo snel mogelijk na de bestuursvergadering door het bestuursbureau gecommuniceerd met de pensioenadministrateur. Voor verwerking van de grondslagen in de dekkingsgraad wordt de sleutelfunctiehouder Actuarieel om een oordeel over de wijziging gevraagd. Indien gedurende het jaar wordt besloten tot een wijziging van actuariële grondslagen, zal dit effect bij de jaarlijkse (actuariële) analyse (in het kader van de jaarrekening/jaarwerk) worden bepaald per einde boekjaar.

b. De berekening van de beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als gemiddelde van de meest actuele dekkingsgraden die over de afgelopen twaalf maanden beschikbaar zijn. Daarbij geldt dat als er herrapportages zijn geweest de uitkomst van de herrapportage wordt meegenomen. En ook dat, indien in kwartaalstaten of jaarstaten een afwijkende dekkingsgraad wordt gerapporteerd, deze waarde in plaats komt van de eerdere rapportage.

De procedure 'berekening van de beleidsdekkingsgraad' is eveneens onderdeel van de checklist en valt onder de scope van ISAE 3402. In de ISAE-rapportage over 2017 wordt het volgende opgenomen:

Maandelijks rapportages- berekening maandelijks (beleids-)dekkingsgraad

- Een medewerker van het Actuarieel voert op een gestandaardiseerde wijze de berekening uit van de voorziening die benodigd is als input voor de maandelijks dekkingsgraadrapportage. Hierbij worden de benodigde klant specifieke correcties op deze voorziening ook inzichtelijk gemaakt. Een tweede medewerker voert een 4-ogen-controle uit op deze berekening. De berekening en de controle worden vastgelegd in een checklist.
- Middels de checklist maandelijks dekkingsgraad FA, waarin de kritische uit te voeren werkzaamheden worden behandeld ter bewaking van de volledigheid en juistheid van de opgenomen informatie in de balans en staat van baten en lasten, waarborgt de afdeling FA dat alle stappen voor het opstellen van de maandelijks dekkingsgraad zijn doorlopen.

- De maandelijkse berekening van de (beleids)dekkingsgraad wordt uitgevoerd door een medewerker V&R op basis van een standaard template (FinRapTool). Controles binnen de FinRapTool waarborgen de interne consistentie van de output.
- De medewerker V&R voert een plausibiliteitscontrole uit op de door de actuaris aangeleverde technische voorziening en door de vermogensbeheerder(s) aangeleverde standen van de beleggingen en legt dit vast in de checklist.
- Een 4-ogen-controle op de berekening van de (beleids)dekkingsgraad vindt plaats op de afdeling V&R en is onderdeel van de checklist. De medewerker die de controle heeft uitgevoerd tekent eveneens af op de checklist.

De uitkomsten van de berekening van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad worden vastgelegd in een dashboard, met daarop ook in gecomprimeerde vorm de balans en staat van baten en lasten. Dit dashboard wordt gedeeld met bestuur en/of bestuursbureaus.

De berekening van de (beleids)dekkingsgraad binnen TKP valt onder de scope van ISAE 3402. Rondom de berekening wordt een set aan plausibiliteitschecks uitgevoerd en vindt een zichtbare tweede mans-controle plaats.

Van belang is om te beseffen dat de berekening van de dekkingsgraden uitgaat van gegevens waarop niet dezelfde controles zijn uitgevoerd als bij het jaarwerk. Dit geldt zowel voor de berekening van de TV als voor de stand van de beleggingen. Daarbij moet TKP uitgaan van juistheid en volledigheid van de gegevens van de vermogensbeheerders, waarbij binnen TKP in ieder geval niet bekend is hoe de betrouwbaarheid daarvan geborgd is (ook in de samenwerking tussen vermogensbeheerder en custodian) op grond van afspraken die daarover met het fonds zijn gemaakt.

Bijlage 5 Uitgangspunten prognoses

Voor projectieberekeningen, zoals herstelplan, ALM-studie, haalbaarheidstoets, hanteert het fonds in beginsel de volgende uitgangspunten.

Uitgangspunten voor de prognose van de verplichtingen

- Voor de verdiscontering van de verplichtingen wordt uitgegaan van de door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur (waarbij in het herstelplan wordt verondersteld dat het niveau van de UFR naar de toekomst toe constant blijft en in de haalbaarheidstoets de renteontwikkeling in de DNB scenarioset leidend is).
- In de prognose van de verplichtingen wordt uitgegaan van de demografische veronderstellingen zoals in deze bijlage is weergegeven.
- In de prognose van de verplichtingen wordt uitgegaan van het vastgestelde premiebeleid, toeslagenbeleid en kortingenbeleid van het fonds. Voor de verwachte toeslagverlening wordt uitgegaan van een ingroeipad zoals door DNB per de peildatum van het herstelplan gepubliceerd.

Uitgangspunten voor de prognose van het vermogen

- Voor de toekomstige premies wordt uitgegaan van de huidige afspraken voor de feitelijke premie gelijk aan 12,3% van de salarissom.
- De uitvoeringskosten worden verondersteld gelijk te zijn aan de verwachte totale uitvoeringskosten, gebaseerd op de conceptbegroting van het fonds, rekening houdend met inflatie (in het herstelplan 1% per jaar).
- Voor de ontwikkeling van het vermogen in het herstelplan wordt uitgegaan van een inschatting van het verwacht rendement op vastrentende waarden dat is gebaseerd op de bovengenoemde rentetermijnstructuur en de maximaal toegestane parameters conform de Commissie Parameters. Voor de haalbaarheidstoets wordt gebruikt gemaakt van de DNB scenarioset en voor de ALM-studie wordt gebruik gemaakt van door het fonds vastgesteld verwachtingen.

Demografische veronderstellingen

Het startpunt voor het uitvoeren van de prognose is het deelnemersbestand per de peildatum van de prognose. De pensioenlasten worden berekend op basis van de gegevens van het huidige deelnemersbestand (leeftijd, dienstjaren, salaris, etc.) en de huidige waarderingsgrondslagen. De samenstelling van het deelnemersbestand zal in de komende jaren veranderen. Deelnemers veranderen van baan, gaan met pensioen of komen te overlijden en nieuwe deelnemers treden toe.

In navolgende tabellen zijn per leeftijd en per geslacht de invalideringskansen, carrièrekansen, ontslagkansen en toetredingsverdeling opgenomen.

Leeftijd	Individuele carrière Man	Individuele carrière Vrouw
21 - 29	2,0%	2,0%
30 - 34	1,0%	1,0%
35 - 44	0,5%	0,5%
45 - 67	0,0%	0,0%

Leeftijd	Ontslagkansen Man	Ontslagkansen Vrouw
21 - 25	35,0%	34,0%
26 - 30	25,0%	27,0%
31 - 35	20,0%	21,0%
36 - 40	17,0%	18,0%
41 - 45	14,0%	17,0%
46 - 50	11,0%	17,0%
51 - 67	8,0%	17,0%

Leeftijd	Invalidering Man	Invalidering Vrouw
25	0,201%	0,384%
30	0,288%	0,536%
35	0,371%	0,652%
40	0,453%	0,746%
45	0,542%	0,832%
50	0,645%	0,929%
55	0,772%	1,055%
60	0,931%	1,228%
65	1,131%	1,472%

Leeftijd	Toetreding Man	Toetreding Vrouw
21 - 24	8,0%	8,0%
25 - 39	2,0%	2,0%
40 - 45	3,0%	3,0%
46 - 55	2,0%	2,0%
56 e.v.	0,0%	0,0%

Bijlage 6 Verklaring inzake beleggingsbeginselen

1. Inleiding

Deze “Verklaring inzake beleggingsbeginselen” (hierna: Verklaring) beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van het fonds. De uitgangspunten worden door het bestuur vastgesteld. Naast deze beleggingsbeginselen heeft het bestuur ook Investment beliefs vastgelegd. Deze Investment beliefs maken onderdeel uit van de Abtn. De Investment beliefs geven kaders aan waarbinnen het strategische beleggingsbeleid vorm wordt gegeven.

Conform geldende wet- en regelgeving gaat de Verklaring in op:

1. de doelstelling van het beleggingsbeleid;
2. de organisatie en risicobeheerprocedures;
3. risicohouding en risicoprofiel;
4. de beleggingsbeginselen, in het bijzonder de toegepaste weging methodes voor beleggingsrisico's en de strategische allocatie van de activa in het licht van de aard en de looptijd van de pensioenverplichtingen van het fonds.

De Verklaring is als bijlage bij de Actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds opgenomen. Daarnaast wordt de Verklaring onverwijld herzien als er tussentijds een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt.

2. Doelstelling van het beleggingsbeleid

De doelstelling van het beleggingsbeleid is: *“het op lange termijn realiseren van een zo hoog mogelijk rendement bij een acceptabel risico, rekening houdend met de verplichtingenstructuur van het fonds”*.

De beleggingsresultaten uit dit beleggingsbeleid zijn een middel om op langere termijn de nominale pensioen aanspraken- en uitkeringen te realiseren, alsmede te streven naar het verlenen van toeslag op de ingegane pensioenen, premievrije aanspraken en de nog te verwerven pensioenaanspraken. Centraal hierin staat de doelstelling om te beleggen in het belang van de deelnemers. Het bestuur zal daartoe in alle redelijkheid, rekening houdend met de specifieke verplichtingen van het fonds, tot een zorgvuldige onderbouwing van het beleggingsbeleid komen. Hiervoor wordt periodiek een ALM-studie uitgevoerd.

Ten aanzien van de gestelde doelen heeft het bestuur investment beliefs geformuleerd die het kader vormen waarbinnen het beleggingsbeleid wordt uitgevoerd.

3. Organisatie

3.1 Het fonds

Pensioenfonds Particuliere Beveiliging verzorgt de pensioenregeling voor de particuliere beveiligingsbranche. De uitvoering van het pensioenbeheer is aan TKP Pensioen uitbesteed en het fiduciair management aan CTI uitbesteed.

3.2 Het bestuur

Het fonds is zich bewust van de rol die het als pensioenbelegger vervult. Die rol dwingt het fonds tot grote zorgvuldigheid in handelen. Het fonds is te allen tijde bereid verantwoording af te leggen over het beleggingsgedrag en de gevolgen die dit heeft voor de belanghebbenden.

Het bestuur heeft een UB Balansmanagement aangesteld. De UB Balansmanagement wordt ondersteund door een onafhankelijke adviseur balansmanagement.

Het bestuur wordt door de UB Balansmanagement geadviseerd omtrent strategische besluiten die verband houden met het beleggingsbeleid. Het bestuur van het fonds heeft aan de UB Balansmanagement en de vermogensbeheerder(s) van het fonds een mandaat gegeven om binnen de kaders van het jaarlijks beleggingsplan, de kaderstelling en de beleggingsrichtlijnen het beleggingsbeleid waaronder de managerselectie uit te voeren.

Het bestuur blijft, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het fonds inclusief het beleggingsproces. De UB Balansmanagement legt verantwoording af aan het bestuur.

3.3 Uitvoerend bestuur

Het bestuur benoemt het uitvoerend bestuur van het fonds. Dit bestaat uit twee uitvoerende bestuurders.

3.4 Deskundigheid

Het fonds draagt er zorg voor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de vereiste deskundigheid. De vereiste deskundigheid wordt geborgd met behulp van het deskundigheidsplan.

3.5 Scheiding van belangen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gewaakt voor belangenverstrengeling. Met het oog daarop is het bestuur van het fonds gehouden een gedragscode na te leven. Een externe compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode.

3.6 Verantwoord beleggen

Het fonds onthoudt zich, of werkt niet mee aan beleggingstransacties die verboden zijn, bijvoorbeeld op grond van het internationale recht.

Daarnaast onderkent het bestuur het belang van verantwoord beleggen. Het fonds heeft daarom beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen. In het hoofdstuk Beleggingsbeleid in de Abtn wordt dit verder omschreven.

3.7 Uitbesteding

De selectie van derden, zoals vermogensbeheerders, vindt plaats aan de hand van het door het bestuur van het fonds opgestelde Uitbestedingsbeleid en kaderstellingen per beleggingscategorie.

3.8 Kostenbeheersing

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt het fonds geen andere kosten dan die redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegd vermogen en de doelstelling van het fonds. Het fonds publiceert in zoveel mogelijk detailniveau de kosten per beleggingscategorie in het jaarverslag.

4. Risicohouding en risicoprofiel

De doelstelling van het beleggingsbeleid is het behalen van een zo hoog mogelijk rendement, binnen vooraf vastgestelde risicokaders, ten behoeve van de (gewezen) deelnemers in het fonds.

Op grond van artikel 102 van de Pensioenwet dient het bestuur in overleg met sociale partners en de relevante fondsorganen de risicohouding vast te stellen. De risicohouding geeft weer in hoeverre het fonds bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstelling van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen, gegeven de kenmerken van het fonds.

Voor de lange termijn komt de risicohouding van het fonds onder meer tot uitdrukking in zogenaamde ondergrenzen die in het kader van de haalbaarheidstoets moeten worden geformuleerd. Deze ondergrenzen hebben met name betrekking op het te realiseren pensioenresultaat. Daarnaast heeft het fonds ook op basis van door het fonds gekozen ALM-maten en eigen scenario's de risicohouding vastgelegd. Tevens is voor de korte termijn een bandbreedte rond de hoogte van het vereist eigen vermogen vastgesteld. De risicohouding is uiteindelijk relevant omdat op basis van de hieruit afgeleide risicomaten worden gehanteerd om uitkomsten van ALM-studies te beoordelen.

Bij de kwantificering van de risicohouding maakt het bestuur een onderscheid naar de korte en middellange termijn (15 jaar) voor toepassing binnen ALM-studies en de lange termijn (60 jaar) voor toepassing binnen de haalbaarheidstoets.

De risicohouding wordt ingevuld en vastgelegd voor de korte en de lange termijn, de richtniveaus en bandbreedtes die per beleggings- en risicocategorie in het beleggingsbeleid moeten worden opgenomen op basis van de prudent person regel en moeten aansluiten bij de risicohouding van het fonds.

Het beleggingsbeleid dient aan te sluiten bij de risicohouding van het fonds.

4.1 Risicohouding korte termijn

Binnen het kader dat wordt gevormd door de risicohouding, waarbij ook rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van het fonds, is het fonds bereid om beleggingsrisico's te lopen om zodoende de doelstellingen van het fonds te realiseren. Het risicoprofiel dat hieruit is afgeleid, is middels een Asset Liability Studie (ALM-studie) vertaald in een strategische asset allocatie.

De mate waarin beleggingsrisico's worden gelopen komt terug in het vereist eigen vermogen (VEV), zijnde de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds, gegeven een bepaald risicoprofiel, zou moeten beschikken. Op basis van de uitgangssituatie van 31 december 2019 is de risicohouding op korte termijn geformuleerd als een bandbreedte voor het strategische VEV ter grootte van [119,0% - 125,0%]. Zodra het strategische VEV buiten deze bandbreedte komt, of dreigt te komen, wordt het risicoprofiel van het fonds, in overleg met cao partijen heroverwogen. Daarnaast wordt er ook gekeken naar het feitelijke VEV, welke binnen dezelfde bandbreedte [$\pm$ 3%] om het strategische VEV moet bewegen. Zodra het feitelijke VEV buiten deze bandbreedtes treedt dan wordt hierop, in samenspraak met de fiduciair, actie ondernomen door de UB Balansmanagement en dit ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

Het fonds brengt op basis van het VEV de financiële risico's in kaart met behulp van de voor het VEV voorgeschreven wegingsmethode. Hieruit blijkt dat het renterisico en marktrisico's de belangrijkste risico's voor het fonds zijn.

Het renterisico wordt deels afgedekt. Het marktrisico wordt voor zover mogelijk beperkt door voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille aan te brengen.

Risicohouding lange termijn

Bij de kwantificering van de risicohouding maakt het bestuur een onderscheid naar de middellange termijn (15 jaar) voor toepassing binnen ALM-studies en de lange termijn (60 jaar) voor toepassing binnen de haalbaarheidstoets.

Voor toepassing binnen ALM-studies heeft het bestuur, tezamen met sociale partners, in 2020 de volgende beleidsuitgangspunten gedefinieerd, uitgaande van een dekkingsgraad van 104,3%:

Beleidsuitgangspunten	Norm
Toeslagen mediaan (% van maatstaf)	Minimaal 30%
Jaarlijkse kans op korting	Maximaal 8%
Omvang korting (zonder uitsmeren) (gemiddelde van alle scenario's met korting)	Maximaal 10%
Omvang korting (zonder uitsmeren) (1 ^e perc van alle scenario's)	Maximaal 45%

Voor toepassing binnen de haalbaarheidstoets heeft het bestuur de volgende grenzen gedefinieerd:

- ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat startend vanuit het vereiste vermogen: 100%;
- ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat startend vanuit de feitelijke financiële positie: 90%;
- maximale afwijking bij slechtweerscenario: 50%.

5. Beleggingsbeginselen

5.1 Prudent person

Bij de uitvoering van het strategisch beleggingsplan staat de 'prudent person' regel centraal. Deze regel heeft de onderstaande uitgangspunten:

Pensioenfondsen moesten en moeten handelen volgens het prudent person principe. In de kern houdt dat in dat een pensioenfonds zich bij het beleggingsbeleid gedraagt als een goed huisvader: het fonds belegt in het belang van alle aanspraak- en pensioengerechtigden. Het prudent person principe omvat onder andere dat beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde en dat diversificatie van beleggingen plaatsvindt.

Het FTK heeft voor de invulling van de norm een open karakter. De regels maken vooral expliciet wat pensioenfondsen moeten vastleggen. Voor het beleggingsplan geldt de eis dat het fonds moet onderbouwen dat het beleggingsplan past binnen de prudent person regel.

Het fonds is van mening dat als volgt voldaan wordt aan de prudent person regel:

- In het strategische beleggingsbeleid en het beleggingsplan is de uitvoering van het beleggingsbeleid concreet vastgelegd, inclusief de evaluatiemaatstaven. Daarbij zijn de kaders gevolgd die in de Abtn zijn vastgelegd.
- Dit beleggingsbeleid sluit aan op de doelstellingen en de beleidsuitgangspunten van het fonds, waaronder de risiconiveaus, zoals vastgesteld in samenspraak met sociale partners en vastgelegd in de ALM-nota en Abtn.
- Het fonds voert eenmaal per 3 jaar een ALM-studie uit om de strategische beleggingsportefeuille te bepalen.
- Aan het beleggingsbeleid ligt gedegen onderzoek ten grondslag, waaronder investment cases per beleggingscategorie en de jaarlijkse marktontwikkelingen. Bij de investment cases wordt voor alle beleggingscategorieën de afweging gemaakt tussen bijdrage aan ambitie, risico, duurzaamheid, begrijpelijkheid, beheersbaarheid en kosten.

- De beleggingen worden goed gediversifieerd zodat een bovenmatige afhankelijkheid van een (groep van) belegging(en) en risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel worden vermeden. Dit geldt voor de allocatie naar beleggingscategorieën in dit beleggingsplan en voor de mix van beleggingen in elke categorie waarvoor spreiding met richtlijnen is gewaarborgd.
- De evaluatie van dit beleggingsbeleid en de uitvoering ervan vindt periodiek plaats in onder andere de kwartaalrapportage en de maandrapportage.
- Het fonds kent een deskundigheidsplan waarmee wordt zeker gesteld dat bestuurders voldoende kennis in huis hebben en houden en als countervailing power kunnen fungeren jegens de vermogensbeheerders. Er zijn specifieke functieprofielen voor bestuurders, waaronder voor de uitvoerend bestuurder vermogensbeheer. Daarnaast is een externe adviseur aan de Portefeuille Balansmanagement verbonden.
- Het fonds heeft een custodian aangesteld die optreedt als onafhankelijk beleggingsadministrateur en diverse controles uitvoert op de portefeuille. Daarnaast krijgt het fonds regulier inzage in de controlerapporten van de (AIFMD) depositary. Tevens ontvangt en controleert het fonds ISAE rapportages van haar outsourcingpartners.
- In het door het fonds vastgelegde Administratieve Organisatie handboek wordt vastgelegd welke werkzaamheden het fonds uitvoert op het gebied van de monitoring van het vermogensbeheer, wie hiervoor verantwoordelijk is en welke informatiestroom hiertoe benodigd is.
- Het fonds heeft een separate Portefeuille Risk & Compliance. Elk kwartaal rapporteert de Portefeuille Balansmanagement aan de Portefeuille Risk & Compliance over de financiële risico's en adviseert waar nodig te ondernemen acties.
- Het fonds realiseert zich dat het renterisico een van haar belangrijkste risico's is en dekt dit risico dan ook gedeeltelijk af. Vanuit de ALM-studie is het optimale strategische afdekkingspercentage bepaald op 60%. Implementatie van de renteafdekking vindt gedeeltelijk plaats door middel van de staatobligatieportefeuille, door Euro bedrijfsobligaties, en door het afsluiten van rentederivaten (interest rate swaps).
- Gezien de relatieve complexiteit van derivaten gebruikt het fonds deze in beperkte mate, nl. slechts voor risico-mitigerende doeleinden en efficiënt portefeuillebeheer. Dit is vastgelegd in de kaderstellingen en de beleggingsrestricties binnen de mandaten aan de vermogensbeheerders.
- Het fonds is zich bewust van het liquiditeitsrisico. Om die reden is het grootste gedeelte van de portefeuille belegd in liquide en gemakkelijk verhandelbare categorieën en markten. De beleggingen van het fonds worden zoveel mogelijk geadmistreerd op marktwaarde. Het fonds stelt zich regelmatig op de hoogte van de waarderingsmethodieken die de custodian toepast. De custodian is leidend bij de waardering van de portefeuille en reconcilieert daartoe op maandbasis met de vermogensbeheerders.

Jaarlijks toetst de certificerend actuaire of het fonds voldoet aan het prudent person principe.

5.2 Investment beliefs

1. Ambitieniveau en pensioenverplichtingen zijn leidend.

De beleggingsportefeuille dient zodanig ingericht te worden dat het rendements-/risicoprofiel op lange termijn zo goed mogelijk aansluit bij het ambitieniveau, de risicobereidheid en de onderhavige verplichtingen van het pensioenfonds.

2. Wij hanteren de strategische vermogensallocatie, inclusief afdekkingstrategieën, als de meest bepalende beleggingsbeslissing voor het rendement en het risico van de portefeuille.

3. Diversificatie of spreiding verbetert de verhouding tussen rendement en risico.

Wij zijn van mening dat spreiding over meerdere beleggingscategorieën en risicobronnen bijdraagt aan een stabiele ontwikkeling van de dekkingsgraad. Diversificatie is dan ook een uitgangspunt bij de inrichting van de portefeuille. Hierbij kijkt het bestuur wel kritisch naar de verwachte diversificatievoordelen. Sommige beleggingscategorieën lijken diversificatievoordeel op te leveren, maar zijn in de praktijk sterk afhankelijk van bestaande risicobronnen in de portefeuille. Daarnaast kunnen correlaties oplopen in extreme situaties, waardoor diversificatievoordelen verminderen

4. Beleggingsrisico wordt beloond.

Risicomanagement is geïntegreerd in het beleggingsproces: risico en rendement kunnen niet los van elkaar worden gezien. Er zijn beleggingscategorieën te vinden waarmee, door het nemen van risico, een risicopremie verdiend kan worden. Voor elke beleggingscategorie wordt de afweging gemaakt of tegenover het risico in verwachting een adequate vergoeding staat. Wij verwachten dat onder andere de risicofactoren aandelen, krediet en illiquiditeit op lange termijn worden beloond met een passend rendement.

5. Rente- en valutarisico worden in hoge mate als onbeloond gezien.

Wij geloven dat rente- en valutabewegingen niet te voorspellen zijn. Vanwege het belang dat wordt gehecht aan risicobeheersing worden deze risico's strategisch afgedekt, waarbij de mate van afdekking afhangt van de specifieke eigenschappen van het risico ten aanzien van verplichtingen en dekkingsgraad en de mogelijkheden om de afdekking efficiënt en beheerst uit te voeren.

6. Individuele beleggingscategorieën moeten voldoende omvang hebben om een materiële bijdrage te kunnen leveren aan de portefeuille en om de toename van complexiteit van de portefeuille te kunnen verantwoorden.

7. Passief beheer.

Er bestaan inefficiënties in financiële markten, maar het is onzeker of het fonds hier de voordelen van kan realiseren. Dit komt door de hogere kosten en de twijfel of strategieën die hierop inspelen houdbaar zijn voor de langere termijn. Om deze reden is passief beleggen het uitgangspunt.

8. Maatschappelijk verantwoord beleggen loont

De wereld en daarmee het pensioenfonds is gebaat bij een samenleving, waarin met respect wordt omgegaan met mens en milieu en waarin voldoende aandacht wordt gegeven aan het goed besturen van ondernemingen en andere instituties. Het fonds is ervan overtuigd dat verantwoord beleggen bijdraagt aan verantwoorde, stabiele en goede beleggingsresultaten en dat het tevens uitdrukking geeft aan de maatschappelijke betrokkenheid van ons pensioenfonds.

9. Uitbesteding van delen van het beleggingsproces is noodzakelijk om voor elk onderdeel in het proces de gepaste kennis en expertise in huis te halen.

10. Kostenbewustzijn is essentieel bij het inrichten van een beleggingsportefeuille. Verwachte opbrengsten zijn onzeker, maar kosten merendeels niet.

5.3 Beleggingen

De te beleggen gelden zijn verdeeld over de diverse beleggingscategorieën zoals aandelen, obligaties, onroerend goed, en infrastructuur. De beleggingen worden waar mogelijk gewaardeerd tegen marktwaarde. Het fonds beoordeelt elke beleggingscategorie op basis van risico- en rendementsoverwegingen en het totale effect op de beleggingsportefeuille in samenhang met de totale verplichtingenstructuur.

Samenstelling strategische beleggingsportefeuille

Met behulp van een periodiek uitgevoerde ALM-studie wordt vormgegeven aan het lange termijn premie-, toeslagverlening- en beleggingsbeleid. De ALM-studie resulteert in een beleggingsbeleid op hoofdlijnen. Jaarlijks wordt, rekening houdend met de macro-economische en financiële ontwikkelingen, een beleggingsplan geschreven. Het beleggingsbeleid op hoofdlijnen wordt hierin verder ingevuld. Op basis hiervan wordt een strategische benchmark en een normportefeuille opgesteld. De strategische beleggingsmix van het pensioenfonds is als volgt:

Norm portefeuille BPF-PB	2024	ALM 2023	2023
Matchportefeuille	34,6%	34,6%	34,6%
Discretionaire swaps & Cash collateral	7,5%	7,5%	7,5%
Discretionaire Euro staatsleningen	12,5%	12,5%	12,5%
Corporates Investment Grade	14,6%	14,6%	14,6%
Returmportefeuille	65,4%	65,4%	65,4%
Aandelen Ontwikkelde Markten	36,0%	36,0%	31,8%
Aandelen Opkomende Markten	6,1%	6,1%	5,4%
Vastgoed	6,7%	6,7%	6,7%
High Yield	5,1%	5,1%	4,5%
EMD	0,0%	0,0%	5,5%
Hypotheken	6,6%	6,6%	6,6%
Infrastructuur	4,9%	4,9%	4,9%
	100,0%	100,0%	100,0%

5.4 Risicobeheersing

Het fonds onderscheidt verschillende risico's die gepaard gaan met beleggen. De uitwerking van de risico's gepaard gaande met beleggingen en de monitoring en beheersing daarvan is vastgelegd in het beleggingsplan. Monitoring van het risicokader vindt onder meer plaats via de kwartaalrapportage.

Bijlage 7a Risicobeheersing

Het bestuur is verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van het fonds, volgend vanuit de missie, visie en/of strategie van het fonds. Het bestuur bepaalt de koers van het fonds en weegt de factoren af die de koers positief of negatief beïnvloeden. Het bestuur wordt bij het streven om de doelstellingen van het fonds te bereiken, met onzekerheden geconfronteerd. Voor het bestuur is het van belang om vast te stellen welke mate van onzekerheid als acceptabel wordt beschouwd (de risicobereidheid). Integraal risicomanagement stelt het bestuur in staat om op een efficiënte en effectieve wijze om te gaan met onzekerheid en de hieraan verbonden risico's en kansen en het beleid, de structuur de processen en middelen en de cultuur daarop af te stemmen. Het bestuur stelt de risicobereidheid jaarlijks vast.

Het fonds beschikt over een risicomanagementbeleid (zie bijlage 7b). Hierin is op hoofdlijnen beschreven hoe het pensioenfonds risico's beheerst en welke kaders hiervoor bij het pensioenfonds en bij alle uitbestedingspartners gehanteerd worden. In het beleid zijn de uitgangspunten opgenomen en wordt beschreven op welke wijze het pensioenfonds invulling geeft aan de risico-governance en aan het risicomanagementraamwerk.

De governancestructuur van het pensioenfonds is zodanig ingericht dat de onafhankelijkheid van de tweede lijn respectievelijk de derde lijn ten opzichte van de eerste respectievelijk de eerste en tweede lijn is gewaarborgd.

In de risico-governance is het uitvoerend bestuur eerste lijn verantwoordelijk. De sleutelfunctiehouder risicobeheer is tweede lijn verantwoordelijk en ondersteunt het bestuur bij de vaststelling of alle risico's afdoende worden beheerst. Andere tweede lijn functies zijn de sleutelfunctiehouder actuariael, de compliance officer en de functionaris gegevensbescherming. De sleutelfunctiehouder interne audit is derde lijn verantwoordelijk. Hij/zij ondersteunt en adviseert de eerste en tweede lijn en bewaakt of de eerste en tweede lijn hun verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk nemen.

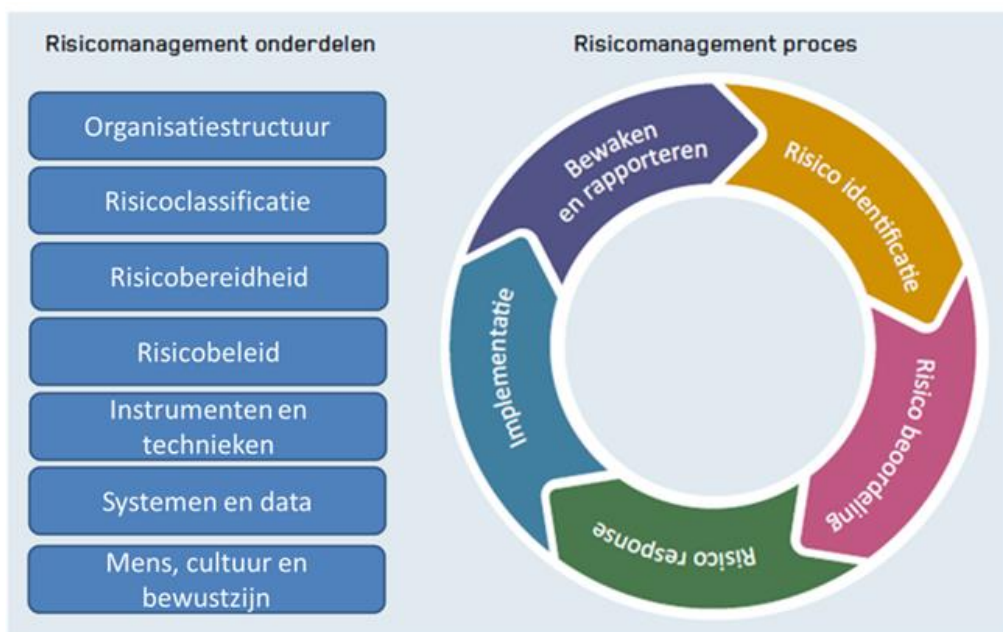
Het raamwerk bestaat uit zeven risicomanagementonderdelen:

1. Het risicobeheer is doeltreffend en goed geïntegreerd in de organisatiestructuur en de besluitvormingsprocessen.
2. Het pensioenfonds stelt strategieën, processen en rapportageprocedures vast die noodzakelijk zijn voor het regelmatig onderkennen, meten, bewaken en beheren van de risico's en het rapporteren hierover.
3. Het pensioenfonds heeft haar risicobereidheid gedefinieerd en heeft daaraan meetbare prestatie-indicatoren gekoppeld.
4. Het pensioenfonds draagt zorg voor de uitvoering van het beleid, evalueert het beleid ten minste driejaarlijks en past het beleid bij belangrijke wijzigingen onverwijld aan.
5. Het pensioenfonds heeft de instrumenten en technieken benoemd ter concrete en praktische ondersteuning van de uitvoering van het risicoproces.
6. Het pensioenfonds beschikt over systemen en data voor het vastleggen, opslaan en analyseren van kwantitatieve en kwalitatieve risico data.
7. Het pensioenfonds besteedt aandacht aan mensen, cultuur en bewustzijn als essentieel onderdeel van adequaat risicomanagement.

Voor het borgen van kwaliteit wordt gewerkt met een cyclus voor het beheer van de verschillende onderdelen van het raamwerk. Voor een eenduidige benadering van de beheersing van risico's binnen het pensioenfonds is daartoe een risicomanagementproces gedefinieerd, bestaande uit de volgende onderdelen:

- Risico-identificatie: het op basis van de strategie en doelstellingen identificeren van de potentiële risico's die de realisatie van de strategie en doelstellingen kunnen belemmeren.

- Risicobeoordeling: het analyseren, beoordelen en mogelijk kwantificeren van de (oorzaken van de) risico's.
- Risicoreactie: het bepalen van de maatregelen om met het risico om te gaan, waarbij opties zijn:
 - risicovermijding (stoppen met activiteiten),
 - risico-acceptatie (geen maatregelen),
 - risicobeheersing (beheersingsmaatregelen / controls), of
 - risico delen (herverzekeren)
- Implementatie: het daadwerkelijk inrichten, implementeren en verankeren van de maatregelen, het opvolgen van openstaande acties en het uitvoeren van cultuuraspecten (bewustwording, incidentenregistratie en bespreking in het bestuur).
- Bewaken & rapporteren: het gedurende het gehele risicomanagementproces bewaken en verantwoording afleggen over de kwaliteit en voortgang aan het bestuur. De rapportages van uitbestedingspartijen aan BPF-PB en de uitkomsten van audits, testen en oefeningen vallen hier onder. Het bestuur besluit over de verbetervoorstellen in de rapportages en neemt de genomen besluiten op in de periodieke monitoring

Voor het identificeren van risico's zijn de door DNB gedefinieerde ATM-risicodomeinen als uitgangspunt gebruikt:

- Bedrijfsmodel en strategie
 - Levensvatbaarheid bedrijfsmodel
 - Houdbaarheid strategie
- Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement
 - Interne Governance
 - Gedrag en cultuur
 - Risicomanagement
- Integriteit
 - Witwassen
 - Terrorismefinanciering
 - Sancties
 - Corruptie
 - Maatschappelijke onbetamelijkheid

- Prudentiële risico's
 - Kredietrisico
 - Marktrisico
 - Renterisico
 - Operationeel risico
 - Liquiditeitsrisico
 - Verzekeringstechnisch risico
- Kapitaal
 - Kapitaalpositie

De risicodomeinen zijn verder onder te verdelen naar deelrisico's.

Risico's worden kwantitatief en kwalitatief (aan de hand van vooraf in het risicomanagementbeleid vastgestelde referentieschalen) beoordeeld op basis van de waarschijnlijkheid van het optreden van het risico (kans) en de impact daarvan op het behalen van de doelstellingen. Voor de inschatting van een risico hanteert Pensioenfonds Particuliere Beveiliging een vier-puntschaal ten aanzien van de kans en de impact van een risico: hoog (4), aanzienlijk (3), beperkt (2) of laag (1).

Bij de risicoanalyse wordt een onderscheid gemaakt tussen het bruto risico, het netto risico en de risicotolerantie (als weergave van de risicobereidheid). Het bruto risico is het risico zonder rekening te houden met eventuele beheersmaatregelen die het bestuur treft om de waarschijnlijkheid en/of impact te beperken. Het bruto risico is afhankelijk van de context waarbinnen het pensioenfonds opereert en de doelstellingen. Het netto risico is het risico dat overblijft nadat door BPF PB is gereageerd op de bruto risico's. Indien het netto risico vanuit de risicobereidheid (nog) niet acceptabel is, worden aanvullende acties gedefinieerd om tot de risicotolerantie te komen.

Hieronder wordt per risicodomein de status van de risicobeheersing verder toegelicht.

Bedrijfsmodel en strategie / Levensvatbaarheid bedrijfsmodel

Het bestuur stelt zich, onder meer door het beoordelen van jaarverslagen, op de hoogte van de (financiële) gezondheid van de uitbestedingspartners, om zodoende tijdig te kunnen anticiperen op negatieve ontwikkelingen.

Het fonds heeft met de uitbestedingspartners schriftelijke afspraken gemaakt over de opzegging en beëindigingsvoorwaarden, die een goede transitie naar een andere uitvoerder mogelijk maken. Daarnaast bevatten de overeenkomsten aansprakelijkheidsbepalingen.

Het fonds voert door werkgevers en werknemers overeengekomen pensioenregelingen uit. De bepalingen liggen vast in het pensioenreglement en het uitvoeringsreglement. Het bestuur bewaakt ontwikkelingen in wet- en regelgeving, die van invloed zijn op de reglementen. Relevante wijzigingen in wet- en regelgeving worden afgestemd met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers en de uitvoerders aan wie activiteiten zijn uitbesteed.

Het bestuur kan afhankelijk van het (meerjarig) resultaat de kostenopslagen in premie en voorziening pensioenverplichtingen aanpassen. Om de werkelijke kosten te bewaken wordt jaarlijks een begroting opgesteld en vindt elk kwartaal een beoordeling plaats of de kosten binnen de begroting blijven. Afwijkingen van de begroting zijn slechts mogelijk indien onderbouwd en door het bestuur geaccordeerd. In de tussen het fonds en de externe uitvoerders gesloten overeenkomsten zijn afspraken opgenomen over tarieven, kosten en vergoedingen.

Bedrijfsmodel en strategie / Houdbaarheid strategie

Pensioenfonds Particuliere Beveiliging volgt ontwikkelingen in de nabije omgeving van het fonds op de voet. Dit betreft met name ontwikkelingen bij aangesloten werkgevers, media-aandacht voor pensioen in algemene zin en media-aandacht voor het fonds in het bijzonder. Het fonds bewaakt in hoeverre wordt voldaan aan het representativiteitscriterium. De beleggingsprestaties van het fonds worden jaarlijks getoetst met behulp van de Z-score en performancetoets.

Communicatie is een belangrijk instrument voor het fonds in de beheersing van het omgevingsrisico. Het fonds stelt eenmaal per drie jaar een communicatiebeleidsplan op. Vanuit het communicatiebeleidsplan wordt jaarlijks een voorstel voor een jaarplan met een begroting ontwikkeld dat door het bestuur wordt vastgesteld. Het bestuur informeert de aangesloten werkgevers, de deelnemers en de pensioengerechtigden via de website en het jaarverslag over het beleid.

Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement / Interne Governance

Het bestuur blijft op de hoogte van wijzigingen in wet- en regelgeving door het volgen media, vakliteratuur en nieuwsbrieven op het gebied van pensioen- en vermogensbeheer. Het fonds maakt bij de opstelling van alle voor het fonds relevante juridische documenten gebruik van de diensten van daarin gespecialiseerde partijen. Nieuwe producten, initiatieven, projecten worden voorafgegaan door een gedegen analyse van gerelateerde juridische risico's. Voor complexere zaken wordt altijd advies ingewonnen bij gerenommeerde externe juristen. Voorleggers bij bestuursbesluiten bevatten een paragraaf waarin wordt vastgelegd of het gevraagde besluit in overeenstemming is met het beleid van het fonds. Juridisch risico wordt, indien aanwezig en onderkend, standaard in de bestuursnotities vermeld en wordt daardoor meegenomen in de afwegingen van het bestuur voorafgaand aan de besluitvorming. Het fonds ziet erop toe dat wijzigingen in relevante wet- en regelgeving door de externe uitvoerders voldoende worden vertaald naar en geïmplementeerd in interne processen en procedures. Voor het bestuur is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. In de contracten met externe uitvoerders zijn expliciet voorwaarden rondom aansprakelijkheid en wederzijdse verplichtingen rondom uitvoering en eventuele beëindiging vastgelegd.

Het bestuur heeft een geschiktheidsplan opgesteld. In het geschiktheidsplan wordt uiteengezet welke deskundigheden, competenties en professioneel gedrag van het bestuur worden verwacht en welke mogelijkheden daartoe worden aangereikt. Nieuwe bestuursleden volgen, indien noodzakelijk, een pensioenopleiding. Daarnaast heeft het bestuur minimaal eens per jaar een studiedag en is er sprake van een zelfevaluatie door het bestuur.

Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement / Gedrag en cultuur

Integer handelen is binnen het fonds verankerd in de totale compliancestructuur. Alle betrokkenen bij het fonds, zowel intern als extern, worden geacht te voldoen aan het geheel van interne en externe wet- en regelgeving, dat op het fonds van toepassing is. Het fonds brengt jaarlijks de hoofd- en nevenfuncties in kaart en nieuwe nevenfuncties moeten door betrokkenen gemeld worden. Bij het aangaan van contracten met derden wordt in kaart gebracht welke mogelijke tegenstrijdige belangen gepaard kunnen gaan met de opgegeven hoofd- en nevenfuncties. Bij het nemen van bestuursbesluiten wordt altijd in ogenschouw genomen of er door het besluit mogelijk sprake is van benadeling van derden. Iedere vergadering toetst het bestuur of agendapunten worden besproken waarbij er sprake kan zijn van belangenverstrengeling. Daarnaast wordt iedere bestuursvergadering als apart agendapunt Compliance besproken.

Het fonds heeft een gedragscode ingesteld voor het bestuur en het verantwoordingsorgaan en al degenen die voor, namens of in opdracht van het fonds werken en alle door het bestuur aan te wijzen betrokkenen, ter voorkoming van conflicten tussen het belang van het fonds en de privébelangen van betrokkenen alsmede ter voorkoming van het gebruik van vertrouwelijke informatie van het fonds voor privédoeleinden. De bij de gedragscode behorende verklaring wordt jaarlijks ondertekend. Een externe compliance officer toetst of het bestuur de gedragscode naleeft op basis van vragenlijsten. Hiervan wordt een rapport opgesteld. Het fonds heeft specifieke aandacht voor nevenfuncties, privérelaties en privébelangen, voorwetenschap, terrorismefinanciering en oorbaar handelen. Het fonds heeft daarnaast een klokkenluidersregeling, een incidentenregeling en een klachten- en geschillenregeling.

Het bestuur beheerst dit risico verder door een naar haar mening voorzichtig beleid te voeren en flexibel te reageren op ontwikkelingen. Het bestuur bewaakt dat beleidsbeslissingen onafhankelijk en vrij van belangenverstrengeling worden genomen.

Governance, gedrag, cultuur (GGC) en risicomanagement / Risicomanagement

Integriteit / Witwassen

Het fonds volgt de wet- en regelgeving rondom witwassen en toetst bij wijzigingen in wet- en regelgeving de opvolging daarvan door de externe uitvoerders.

Integriteit / Terrorismefinanciering

Het fonds volgt de wet- en regelgeving rondom terrorismefinanciering en toetst bij wijzigingen in wet- en regelgeving de opvolging daarvan door de externe uitvoerders.

Integriteit / Sancties

Het fonds volgt de wet- en regelgeving rondom sanctiewetgeving en toetst bij wijzigingen in wet- en regelgeving de opvolging daarvan door de externe uitvoerders.

Integriteit / Corruptie

Het fonds heeft een gedragscode ingesteld voor het bestuur en het verantwoordingsorgaan en al degenen die voor, namens of in opdracht van het fonds werken en alle door het bestuur aan te wijzen betrokkenen, ter voorkoming van conflicten tussen het belang van het fonds en de privébelangen van betrokkenen alsmede ter voorkoming van het gebruik van vertrouwelijke informatie van het fonds voor privédoeleinden. De bij de gedragscode behorende verklaring wordt jaarlijks ondertekend. Een externe compliance officer toetst of het bestuur de gedragscode naleeft op basis van vragenlijsten. Hiervan wordt een rapport opgesteld. Het fonds heeft specifieke aandacht voor nevenfuncties, privérelaties en privébelangen, voorwetenschap, terrorismefinanciering en oorbaar handelen. Het fonds heeft daarnaast een klokkenluidersregeling, een incidentenregeling en een klachten- en geschillenregeling.

Integriteit / Maatschappelijke onbetamelijkheid

Het fonds heeft bij haar beleggingsbeleid aandacht voor corporate governance en duurzaamheid. Bij het nemen van beleggingsbeslissingen wordt ook rekening gehouden met ongewenste elementen als wapenproductie, schending van mensenrechten en het bevorderen van strafbare of moreel verwerpelijke gedragingen. Het fonds onthoudt zich van transacties in dergelijke fondsen en/of heeft CTI opdracht gegeven de dialoog aan te gaan met dergelijke fondsen.

Prudentiële risico's / Kredietrisico

Het fonds let scherp op kredietwaardigheid en stuurt op creditratings. Met betrekking tot onderpand zijn duidelijke afspraken gemaakt en vindt spreiding over meerdere tegenpartijen plaats. Monitoring van het tegenpartijrisico geschiedt dagelijks en de

fiduciair heeft de verplichting afwijkende zaken te rapporteren aan het fonds. Op kwartaalbasis wordt een rapportage geleverd met posities per tegenpartij. Het fonds heeft kennisgenomen van en maakt gebruik van het beleid van de fiduciair op dit punt.

Het fonds maakt gebruik van central clearing, waarbij het tegenpartijrisico door het Clearing House gedragen wordt.

Met custodian CACEIS is per 1/1/2017 een programma gestart voor het uitlenen van effecten. CACEIS treedt hierbij als tegenpartij op en hiertoe zijn specifieke afspraken gemaakt over kwaliteit en spreiding van het collateral. Naast rapportages van CACEIS zelf zorgt het fonds op reguliere basis voor controle van die afspraken.

Prudentiële risico's / Marktrisico

Het fonds kiest voor spreiding in de beleggingsportefeuille qua risicoprofiel van de achterliggende beleggingen in relatie tot de verplichtingen van het fonds. Beleggen in risicovollere producten wordt bewust gedaan in de veronderstelling dat daar een hoger rendement tegenover staat.

Keuzes met betrekking tot de asset allocatie worden gemaakt op basis van een ALM-studie. Er wordt voor elk jaar een beleggingsplan vastgesteld. Per kwartaal vindt monitoring plaats via stress scenario's. Compliance statements bevatten een overzicht met eventuele breaches op mandaten en/of beleggingsrichtlijnen door de vermogensbeheerders zelf. Daarnaast vindt controle van de beleggingsrichtlijnen plaats door de onafhankelijke beleggingsadministrateur CACEIS. Bij een bandbreedteoverschrijding van het verschil tussen feitelijk en strategisch gewicht zal overleg plaatsvinden met de UB Balansmanagement.

In verhouding tot de totale beleggingsportefeuille is de positie van het fonds in relatief sterk volatiele markten of landen beperkt. CTI rapporteert per kwartaal de risico-inschattingen aangaande balansrisico, allocatierisico en concentratierisico. Daarnaast rapporteert CTI per kwartaal over de wijze van uitvoering van de mandaten door de onderliggende managers. Afspraken over spreiding in sectoren en geografische gebieden zijn vastgelegd in de mandaten en worden op maandbasis getoetst door CACEIS.

Derivaten mogen gebruikt worden om op efficiënte wijze een marktpositie in te nemen of af te dekken, maar niet om te speculeren. Het fonds maakt gebruik van central clearing. Hiervoor is een kredietfaciliteit bij de custodian ingericht. Liquiditeitbeheer vindt op dagbasis plaats. Per kwartaal wordt hierover gerapporteerd.

Het risico dat beleggingen hun waarde verliezen door veranderende maatschappelijke opvattingen wordt beperkt door de toepassing van het MVB-beleid in het beleggingsbeleid. Via de compliance monitoring wordt getoetst of beleggingen opgenomen zijn op de uitsluitingenlijst, terwijl bij selectie van categorieën en vermogensbeheerders MVB-criteria worden meegewogen.

De UB Balansmanagement bespreekt elk kwartaal het gevoerde en te voeren beleggingsbeleid met het bestuur. Ook worden tijdens het portefeuillehoudersoverleg de ontwikkelingen op de financiële markten worden besproken. Elk kwartaal rapporteert het uitvoerend bestuurslid balansmanagement aan het uitvoerend bestuurslid risicomanagement inzake de financiële risico's en doet daarbij aanbevelingen voor eventuele veranderingen in het beleid. Indien er daadwerkelijk een beleidswijziging wordt doorgevoerd dient dit door het bestuur te worden geaccordeerd.

In het kader van het prudent person beginsel zorgt het bestuur op advies van het uitvoerend bestuurslid balansmanagement voor een beheerste blootstelling aan minder liquide producten. In de jaarlijkse toetsing wordt hieraan door de certificerend actuaire aandacht besteed.

Prudentiële risico's / Renterisico

Het strategisch afdekkingsbeleid ten aanzien van de nominale verplichting is afhankelijk van de rente. Het afdekkingsbeleid wordt periodiek getoetst aan de hand van ALM-studies. Het fonds kiest bewust om een gedeelte van het renterisico, mede gelet op de samenstelling van het deelnemersbestand, niet af te dekken om herstelcapaciteit te behouden. De rente-overlay wordt uitgevoerd door middel van rentederivaten, hoofdzakelijk renteswaps. Via maand- en kwartaalrapportages wordt door de vermogensbeheerder verantwoording afgelegd over de rentehedge. Aan de orde komen onder meer: hedgeratio en de rentegevoeligheid van de totale verplichtingen.

Het valutarisico wordt afgedekt door de exposure naar vreemde valuta van een aantal beleggingscategorieën af te dekken met vooraf vastgelegde afdekkingspercentages. Voor het afdekken van valuta exposure kan gebruik worden gemaakt van instrumenten met een maximale looptijd van 2 jaar: spot-transacties en forwards. Per kwartaal vindt rapportage door de vermogensbeheerder plaats over hedgeratio en norm.

Prudentiële risico's / Operationeel risico

Het fonds brengt twee keer per jaar de hoofd- en nevenfuncties in kaart en nieuwe nevenfuncties moeten door betrokkenen gemeld worden. Bij het aangaan van contracten met derden wordt in kaart gebracht welke mogelijke tegenstrijdige belangen gepaard kunnen gaan met de opgegeven hoofd- en nevenfuncties.

Het fonds kent een verplicht gestelde pensioenregeling voor werkgevers als omschreven in de verplichtstelling. Aan in de verplichtstelling geduide werkgevers verwante werkgevers kunnen vrijwillig aansluiten. De bepalingen liggen vast in het pensioenreglement en het uitvoeringsreglement. Het fonds beschikt over een verplichtstellingsbeschikking en wordt door het Ministerie van Justitie geïnformeerd over afgegeven vergunningen. TKP voert namens het fonds het handhavingsbeleid uit. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst. De verplichtingen van de werkgever zijn onderdeel van het uitvoeringsreglement.

Het fonds hanteert een doorsneepremie. De premie wordt jaarlijks – gehoord cao-partijen – vastgesteld door het bestuur. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de resultaten vanuit ALM-studies en adviezen van de actuaire van het fonds aangaande actuariële grondslagen.

Het fonds beschikt over een klachten- en geschillenprocedure en -commissie.

De tekenbevoegdheden van het fonds zijn vastgelegd middels inschrijving bij de Kamer van Koophandel. In de tussen het fonds en de externe uitvoerders gesloten overeenkomsten zijn afspraken opgenomen over betalingsverkeer en volmachten.

Het bestuur kan haar bevoegdheden delegeren aan één of meer door het bestuur al dan niet uit zijn midden aangewezen uitvoerend bestuurders, adviseurs of uitbestedingspartners. Deze gedelegeerde bevoegdheden worden uitgeoefend onder toezicht en verantwoordelijkheid van het bestuur. De uitvoerend bestuurder, adviseur of uitbestedingspartner legt voor de uitoefening van haar taken uiteindelijk verantwoording af aan het voltallige bestuur. Dit gebeurt onder andere aan de hand van de notulen van een Portefeuille-overleg en notities dan wel presentaties met adviezen voor het bestuur.

Pensioenfonds Particuliere Beveiliging beschikt over een uitbestedingsbeleid, waarin het proces rondom uitbestedingen is vastgelegd alsmede de eisen die daarbij aan een uitvoerder worden gesteld. Het uitbestedingsbeleid wordt elke twee jaar door het bestuur geëvalueerd. Het fonds heeft Portefeuilles ingesteld die onder meer belast zijn met de voorbereiding van selectie- en evaluatietrajecten. De selectie van externe uitvoerders vindt plaats op basis van

eisen gesteld door DNB en criteria geformuleerd door het fonds zelf. De criteria van het fonds hangen samen met beschikbare deskundigheid, de cultuur van de organisatie, schaalvoordelen en flexibiliteit. Het fonds legt de selectie en evaluatie van externe uitvoerders vast.

Contractueel is vastgelegd dat uitbestedingspartners zijn gehouden aan de uitbestedingsregels ingevolge de Pensioenwet, die van toepassing zijn op het fonds. Het fonds toetst de externe uitvoerders op hun beheersmaatregelen op het gebied van continuïteit, integriteit en kwaliteit, onder andere via jaarlijkse ISAE- of soortgelijke rapporten.

Tenminste jaarlijks voert (een delegatie uit) het bestuur evaluatiegesprekken met de externe partijen.

Het fonds ontvangt ieder kwartaal in control statements, compliance statements of soortgelijke rapportages van de uitbestedingspartners. Eventuele volmachten zijn contractueel vastgelegd. Er wordt gewerkt met een Service Level Agreement (SLA) en periodieke rapportages over de in de SLA vastgelegde afspraken.

Door de volledige uitbesteding van het pensioen- en vermogensbeheer beschikt het fonds niet over een eigen IT-infrastructuur. Wel beschikt het fonds over een IT-beleid waarin is vastgelegd hoe bestuurs(orgaan)leden dienen om te gaan met IT-middelen die zij ten behoeve van de uitoefening van hun functie bij het fonds gebruiken.

Ten aanzien van de IT-omgeving van de externe uitvoerders steunt het fonds op de beheersmaatregelen ten aanzien van IT (beschikbaarheid, (data)integriteit, vertrouwelijkheid en aanpasbaarheid) van de diverse dienstverleners en hun rapportages daarover.

Prudentiële risico's / Liquiditeitsrisico

Liquiditeitbeheer vindt op dagbasis plaats. Per kwartaal wordt hierover gerapporteerd. In het kader van central clearing wordt op dagbasis de benodigde cash voor derivaten gemonitord en worden de derivatenposities dagelijks direct afgerekend.

Prudentiële risico's / Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste risico's voor het fonds zijn de levensverwachting en arbeidsongeschiktheid. Wanneer ontwikkelingen op deze gebieden nopen tot aanpassing van de grondslagen zal het fonds hiertoe direct overgaan. De adviserend actuaris ondersteunt bij de vaststelling van de actuariële grondslagen.

Jaarlijks doet de waarmerkend actuaris verslag via een certificeringsrapport over de financiële positie van het fonds. Het actuariële rapport wordt opgesteld door TKP Pensioen. Op basis hiervan monitort het bestuur het verzekeringstechnisch risico.

Er is geen sprake van herverzekering van risico's. Hier is een bewuste keuze voor gemaakt gebaseerd op de karakteristieken van het fonds.

Kapitaal / Kapitaalpositie

Het inflatierisico wordt voor een klein deel afgedekt middels het beleggen in producten, die een natuurlijke inflatiebescherming in zich herbergen (zoals vastgoed). Het inflatierisico ligt voor een belangrijk deel bij de pensioengerechtigden, gewezen deelnemers en deelnemers via het voorwaardelijke toeslagbeleid van het fonds. De risicohouding is afgestemd met sociale partners en wordt jaarlijks beoordeeld aan de hand van de haalbaarheidstoets.

Bijlage 7b Risicomanagementbeleid

Bijlage 8 Financieel Crisisplan

Bijlage 9 Communicatiebeleidsplan

Bijlage 10 Noodprocedure

Bijlage 11 Begrippenlijst

Abtn

Actuariële en bedrijfstechnische nota, hierin wordt de organisatorische en integrale financiële opzet van het fonds en de actuariële grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

Actief beheer van beleggingen

Op grond van een bepaalde marktvisie wordt bewust afgeweken van de benchmark, om zo te trachten een betere performance te behalen.

Actuariële grondslagen

De berekeningsgrondslagen waarop de premie en het liquidatievermogen van het fonds zijn gebaseerd: o.m. de rekenrente, overlevingskansen, arbeidsongeschiktheidskansen, loongroeivoet en kosten.

AFM

Autoriteit Financiële Markten.

Allocatie

Verdeling belegd vermogen voor diverse beleggingscategorieën.

ALM

Afkorting van Asset Liability Management, het is een hulpmiddel voor het fonds om de beleggingsmix zo optimaal mogelijk af te stemmen op de verplichtingen van het fonds.

Bandbreedte beleggingsportefeuille

Maximaal toegestane afwijking t.o.v. de strategische mix van een portefeuille.

Beleggingsmix

De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, bijvoorbeeld: aandelen, onroerend goed en vastrentende waarden, mogelijk met een nadere onderverdeling naar subcategorieën.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op prudente wijze in het belang van alle betrokkenen te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds zoekt een balans tussen enerzijds het uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van beleggingen op de verplichtingen juist zijn: het fonds moet op het juiste moment aan haar verplichtingen kunnen voldoen. Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld. In het Beleggingsbeleid wordt omschreven op welke manier het fonds hieraan invulling geeft.

Beleggingsfondsen

Een beleggingsfonds is een collectieve belegging in diverse effecten, afhankelijk van de doelstelling van het fonds. Het opgebouwde kapitaal wordt beheerd door specialisten. Dit gebeurt op basis van een overeengekomen beleggingsbeleid.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds is de gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Benchmark (index)

Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van een beleggingsportefeuille of beleggingsfonds.

Commodities / Grondstoffen

Beleggen in commodities / grondstoffen is het direct investeren in grondstoffen of indirect via bijvoorbeeld termijncontracten, waarbij de waarde is gebaseerd op grondstoffen. Verhandelde termijncontracten zijn onder andere energie, metalen en landbouwproducten.

Corporate Governance

Corporate governance is een term voor de wijze waarop ondernemingen worden bestuurd en de wijze waarop toezicht wordt gehouden op dat bestuur. Voor pensioenfondsen geldt de Code pensioenfondsen. Deze is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, die hiermee normen formuleren voor 'goed pensioenfondsbestuur'. De Code staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van het volledige stelsel van bestaande wet- en regelgeving.

Custodian

Custodian is de financiële instelling die de effecten bewaart en administreert.

(Actuele) Dekkingsgraad

De verhouding op een bepaald moment tussen enerzijds de waarde van de beleggingen en anderzijds de contante waarde van de pensioenverplichtingen.

Dekkingstekort

Situatie dat de aanwezige middelen van het fonds niet langer toereikend zijn om de voorzienig pensioenverplichtingen en het minimaal vereist eigen vermogen te dekken. Hiervan is sprake zodra de beleidsdekkingsgraad onder de dekkingsgraad behorende bij het minimaal vereist vermogen uitkomt.

Derivaten

Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijv. een aandeel), een referentieprijs of een index (bijv. de AEX-index). De hoofdvormen van derivaten zijn opties, termijncontracten en forward contracten.

Dispensatie

Op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling.

DNB

De Nederlandsche Bank.

Doorsneepremie

Voor alle deelnemers aan een pensioenregeling is deze premie een gelijk percentage van de pensioengrondslagsom. Bij de berekening van dit percentage wordt het totaal van individueel berekende pensioenlasten van de deelnemers uitgedrukt als een percentage van de som van alle pensioengrondslagen.

Duration

Maatstaf voor rentegevoeligheid van obligaties. Hoe langer de resterende looptijd, des te sterker obligatiekoersen reageren op een renteverandering en hoe hoger de duration.

Franchise

Het deel van het salaris waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt.

(n)FTK

(nieuw) Financieel toetsingskader, hoofdstuk 6 van de Pensioenwet, geldend vanaf 1 januari 2015.

Future

Een op de beurs verhandeld termijncontract met verplichte levering van onderliggende waarden/goederen in de toekomst tegen een vooraf vastgestelde prijs. De onderliggende waarde kan een obligatie zijn of een aandelenindex, een geldmarktrente of een commodity. Futures stellen een belegger in staat beleggingsrisico's af te dekken.

Haalbaarheidstoets

Dit is een toets waarmee het fonds laat zien in hoeverre naar verwachting de ambities waargemaakt worden. Het fonds voert deze toets jaarlijks uit danwel bij een wijziging van de regeling.

High Yield (obligaties)

Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een lagere kredietwaardigheid.

Kostendekkende premie

De premie die nodig is om de onvoorwaardelijk en voorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst in dat jaar en voor de langere termijn na te komen.

Liquide middelen

Alle geldmiddelen waarover het fonds op dagbasis termijn kan beschikken.

Mandaat

De uitvoeringsopdracht zoals opgesteld door het fonds en aangenomen door de vermogensbeheer(s) is vastgelegd in een uitvoeringsmandaat. Het uitvoeringsmandaat volgt op en is een nadere detaillering van het beleggingsplan en bevat alle portefeuillerichtlijnen en mandaten per beleggingscategorie inclusief overkoepelende beleggingsrichtlijnen. De doelstelling van de uitvoeringsmandaten van het fonds is het verschaffen en begrenzen van de ruimte om met de invulling van het beleggingsbeleid waarde toe te voegen ten opzichte van de strategische benchmark.

Marktwaaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dit moment zou worden verkocht.

Monitoring

Monitoring is het continue proces van overzicht van de consequente en juiste werking van de controlemaatregelen. Deze monitoring kan door het fonds zelf gebeuren of uitbesteed worden aan een onafhankelijk orgaan (bijv. audit). Monitoring maakt integraal deel uit van het controlesysteem van het fonds.

Normportefeuille

Dit is de fictieve beleggingsportefeuille die jaarlijks door het fonds wordt vastgesteld en waarmee de feitelijke beleggingsperformance wordt vergeleken.

Obligaties / staatsobligaties

Een schuldbewijs van een lening die door een overheidsinstelling, een onderneming of een instelling is aangegaan. Als een bedrijf geld nodig heeft kan het door het uitgeven van een obligatielening aan de benodigde financiering komen. De koper van de obligatie ontvangt van de uitgever een rentevergoeding.

Onroerend goed

Men kan direct en indirect beleggen in onroerend goed. Direct beleggen kan men door specifieke woningen of winkels aan te kopen. Indirect kan men investeren middels participaties in beleggingsfondsen aan te kopen die beleggen in onroerend goed.

Outperformance

Het verschil (positief of negatief) tussen het behaalde rendement en het rendement van de betrokken index. Dit verschil geeft aan hoeveel waarde is toegevoegd door middel van het beleggingsbeleid.

Overlevingstafel

De statistiek van de verwachte overlevingskansen per leeftijd en geslacht van een groep personen in Nederland.

Passief beleggen

Beleggen met als doelstelling het halen van een vergelijkbaar rendement als de relevante index. Hierbij worden geen eigen actieve keuzes voor beleggingstitels gemaakt. Doelstelling is tevens de transactiekosten zo laag mogelijk te houden.

Pensioengrondslag

Het gedeelte van het loon dat de grondslag vormt voor de pensioenopbouw en premiebetaling.

Pensioenovereenkomst

Hetgeen tussen cao-partijen is overeengekomen met betrekking tot pensioen zoals kan blijken uit bijvoorbeeld een cao, een protocol of het pensioenreglement inzake de verplichte deelneming in het fonds.

Pensioenreglement

Het pensioenreglement is een samenstelsel van regels, waarin de pensioenregeling is beschreven. Het bevat de rechten en verplichtingen van het fonds, de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden.

Pensioensalaris

De elementen in het loon die meetellen bij het bepalen van de op te bouwen aanspraken.

Pensioenvermogen

Het totale vermogen van het fonds.

Pensioenwet

De wettelijke regels betreffende pensioenen.

Performance

De performance van (een deel van) het vermogen is het totale rendement op marktwaarde. Deze performance wordt normaliter vergeleken met de performance van de benchmark(index). Door middel van een zogenoemde performance attributie-analyse wordt het verschil tussen deze beide op een kwantitatieve wijze verklaard.

Rating

De rating van een belegging of een onderneming geeft het kredietrisico of debiteurenrisico van deze belegging of onderneming weer. De ratings worden vastgesteld door gespecialiseerde bureaus en kennen verschillende indelingen.

Rekenrente

Het rendementspercentage dat wordt verondersteld dat het belegde vermogen in de toekomst opbrengt.

Renterisico

Het risico dat het fonds loopt door een verschil in de rentegevoeligheid (duration) van de beleggingen en de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

Reservetekort

Situatie dat de aanwezige middelen van het fonds niet langer toereikend zijn om de voorzienig pensioenverplichtingen en het vereist eigen vermogen te dekken. Hiervan is sprake zodra de beleidsdekkingsgraad onder de dekkingsgraad behorende bij het vereist vermogen uitkomt.

Securities Lending

Securities lending is het proces waarbij effecten worden uitgeleend tegen een vergoeding. Daarbij is onderpand van toepassing om het tegenpartijrisico te mitigeren.

Solvabiliteit

Het benodigde vermogen van het fonds om op langere termijn aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Solvabiliteitsopslag

Is de opslag voor de opbouw en instandhouding van de vereiste solvabiliteit.

Startbrief

Een informatiebrief (laag 1 van Pensioen1-2-3) die binnen drie maanden na de start van de verwerving van pensioenaanspraken aan de deelnemer moet worden verstrekt. In deze brief wordt de deelnemer geïnformeerd over een aantal onderwerpen waaronder de inhoud van de pensioenregeling en de toeslagverlening.

Stopbrief

Een document dat binnen zes maanden na beëindiging van deelname aan de pensioenregeling aan de gewezen deelnemer moet worden gestuurd. In de brief staat een overzicht van het opgebouwde pensioen en informatie over toeslagverlening en waardeoverdracht. Werkgevers zijn verplicht vertrekkende werknemers af te melden bij het fonds.

Strategische beleggingsmix

De lange termijn verdeling van het belegd vermogen over de verschillende beleggingscategorieën (aandelen, vastrentende waarden, onroerend goed). Deze verdeling wordt gebaseerd op een ALM-studie.

Swap

Een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of risico wisselt tegen dat van een andere partij. Het fonds maakt gebruik van renteswaps waarbij korte en lange rentes uitgewisseld worden.

Toeslag

Verhoging van een pensioen of van een aanspraak op pensioen, die op voorwaarden wordt verleend.

Toeslagambitie

Hoogte van de toeslag die op de lange termijn wordt nagestreefd.

Tracking error

De tracking error is een maatstaf om te controleren of een beleggingsportefeuille zijn index volgt. Dit wordt uitgedrukt als de standaarddeviatie tussen de betrokken portfolio en zijn index return. Een dergelijke maatstaf wordt vooraf (ex-ante) meegegeven aan een vermogensbeheerder. Achteraf (ex-post) wordt er verantwoording over afgelegd.

UB-Groot overleg

Het Uitvoerend bestuur voert, naast hun tweewekelijks eigen overleg, tevens iedere 6 weken het UB-Groot overleg. Naast de Uitvoerend bestuurders nemen aan dit overleg ook deel: de tweedelijns risicomanager (tevens houder van de sleutelfunctie Risicobeheer), de onafhankelijk adviseur vermogensbeheer en de adviseur bestuursondersteuning. Het UB-Groot overleg ziet met name op de uitvoering van het fondsbeleid vanuit de optiek van werking beheersmaatregelen die ten aanzien van risico's 'in place' zijn.

Uitvoeringsreglement

De overeenkomst over de uitvoering van de pensioenovereenkomst tussen het fonds en de aangesloten werkgevers.

Underperformance

Hiervan is sprake indien een slechter beleggingsresultaat wordt behaald dan de betrokken benchmark.

Valutahedging

Het afdekken van het valutarisico door middel van valutatermijn-transacties (forward contracts).

Vastrentende waarden

Verzamelnaam voor beleggingen waarop in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt. Voorbeelden van vastrentende waarden zijn obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Vermogensbeheerder

Een professionele beheerder van vermogens voor organisaties (zoals pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen enz.) en/of vermogende particulieren. Vermogensbeheerders zijn vaak onderdeel van een bank, dan wel financiële instelling, maar kunnen ook een onafhankelijke organisatie zijn. In Nederland kunnen vermogensbeheerders zich onder bepaalde voorwaarden laten registreren bij Autoriteit Financiële Markten.

Vermogenstekort

Situatie waarin het vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen wordt zodanig vastgesteld dat het fonds met een wettelijke zekerheidsmaat van 97,5% voorkomt dat binnen een jaar over minder waarden / vermogen beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen.

Vrij vermogen

Het totaal gewenste vermogen, dat door het fonds wordt nagestreefd, is gelijk het vermogen verminderd met de beleidsdekkingsgraad vermenigvuldigd met de technische voorziening, waarbij jaarlijks de volledige indexatieambitie kan worden toegekend.

Waardeoverdracht

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot dat moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever.

WIA

Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen, in werking getreden per 1 januari 2006 als opvolger van de Wet op de Arbeidsongeschiktheid (WAO).

Yieldcurve

Lijn die het verband tussen rente en gemiddelde looptijd van een lening aangeeft.

Zakelijke waarden

Verzamelnaam voor beleggingen in aandelen en onroerend goed.

Z-score

Gestandaardiseerde jaarlijkse meting van de beleggingsresultaten van verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen. Gemeten wordt de mate waarin het werkelijke rendement van een pensioenfonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille.